

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

~~Elsev. C. 153~~

KW 224
C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

AVLICVS INCVLPATVS

Ex Gallico auctoris anonymi traductus

a

IOACH. PASTORIO Med: D.

Amſterodami,

Apud Lud. Elzevirium. 1644.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

PRÆFATIO

AD LECTOREM.

LIBELLI hujus, quem tibi, propitie Lector, damus, mirum admodum hactenus fatum fuit. Primum ejus ortum ſpecta: projectus eſt à patre ſuo veriùs, quam editus, expoſitus quam ſuſceptus. Nullum ex natalium ſplendore decus, nullum ex ſtirpe fulcrum adeptus, propriæ illicò virtuti inniti neceſſe habuit. Scimus Authorem ejuſmodi fuiſſe, qui vel obſcuro partui ex ſe dare lucem ſuffecerit: ſed partus quoque hic talis eſt, ut pudere ejus nullum potuerit parentem. Neſcio tamen quâ ex causâ ille nomine hunc ſuo gaudere noluit. Sed quicquid illum moverit; belle evenit, ut cum Autor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

laudis non egenus ex fætu ſuo non captaverit famam; fætus etiam, licet anonymus, nobilitate ingenitâ oculos amoreſque cunctorum meruerit. In Galliâ patriâ ſuâ ut primum prodiit, miris omnium ſtudiis acceptus lectuſque eſt. Placuit ipſum Argumentum utiliſſimum omnibus, multis neceſſarium. Placuit nil triviale ſapiens judicii gravitas; arriſit prudentia vitæ humanæ artiumque inprimis aulicarum mirè callens, & abditiſſimas animorum inclinationes altiſſimè introſpiciens. Grata fuit dictio rotunda, & cui nihil addere velis nihil poſſis demere. Acceptiſſima fuêre exempla ex hiſtoriis nec vetuſtate rancidis nec nimiâ novitate contemptui aut odio obnoxiis petita. Inprimis quoque Tacitus toties hîc loquens, multum gratiæ conciliavit. Ut eſt is autor ſuo quidem

dem merito, ſed & ſeculi inclinatione quadam peculiari, ita jam receptus, ut nihil ſapiat, niſi Corneliano ſale condîtum. Sed ut rectiùs Lector intelligas, cur mirum libelli fatum initio dixerim, porro me ut audias neceſſe eſt. Anni jam ſunt complures, cum in Galliâ agenti mihi offerretur, & partim alienâ commendatione partim ſuopte ingenio perplaceret hoc opuſculum. Adeo quidem ut ad vertendum illud quanquam aliis diſtractus animum adduxerim. Sic enim fore credebam, ut & in ſermone Gallico me exercerem & tali occupatione res, quas contineret liber, eximiæ facilius hæreſcerent animo. Verti ſine morâ partem ejus poſteriorem, uti ad vitam agundam utiliorem priore: quippe quæ viam velut ſtruens ad ſequentia ſubtiliter multa diſputat; quæ in parte altera breviter & prout

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

neceſſitas poſtularet, repetita ad uſũ vitæ accommodantur. Verſionem illam malè elaboratam & diu poſt, dum & Itineribus & ſtudiis aliis diſtineor, neglectui habitã, certe nullâ unquã limâ expolitam amicus quidam ex meo exẽplari multis lituris, multis & lacunis deformi deſcripſit, ſed ita ut meis lacunis plures adderet ſuas, manum ſæpiculè neſciens aſſequi meam. Quod is deſcripſerat, quanquam mancum & paſſim hians partibus ſui integris ita poſtea cepit an decepit Illuſtrem Polonum Adamum Suchodolium Leidæ in Batavis tum mecum agentem, ut habere & ipſe exſcriptum cuperet. Quam ad rem, me fateor autore, uſus eſt operâ Euſebii Meiſneri viri literati & emendandis operarum Typographicarum delictis præcipuè tum vacantis. Is verò præter officium officioſus, & ne nuſquã corrector eſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſet, pro mutilo integrum reddere ſatagens, non hiatûs tantum illos ex ſuo ingenio explere conatus eſt, ſed & phraſin ſubinde noſtram, inprimis ubi Tacitum vel quid minus protritum redolens ipſum vel fugeret, vel moraretur, mutavit; tam intemperante quidem licentiâ, ut locis non paucis alium inferret ſenſum, nonnullis etiam perineptum. Ferri hoc poſſet ſi privatam ille eſſe voluiſſet hanc audaciam ſuam. Sed neſcio quo inconſulto impetu in publicum porro prorupit. Etenim cum Generoſiſſ. juveni exſcriptum illud ita reformatum an deformatum obtuliſſet, incidens fortè in id Vir Nobiliſſimus & verè Doctiſſimus Andreas Wiſſowatius, qui meum quoque Exemplar ante viderat, metamorphoſin primus agnovit. Quâ poſtea ſtudioſiùs inſpectâ redditum eſt intempeſtivo correctori quod

 deſcri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

deſcripſerat exemplar, nec laboris pretium niſi hac lege datum, ut aliud traderet nullam ejuſmodi Virgulæ cenſoriæ temeritatem expertum. Retinuit ita ille, ut juſſus eſt, ſecum exemplar, ſed grandi meo & libelli iſtius malo. Etenim ne periret ipſi tam bella opera, Typographo id venditare ac prælo ſubjicere conſtituit: cumq; Leidę impreſſores quoſdam aliunde opinor monitos fruſtra ſollicitaſſet, Ambſterodami invenit cui imponeret. Neſcio quo ſidere favente adeò facilem expertus eſt virum Ornatiſſimum Ludovicum Elzevirium, ut characteres, quos nitidiſſimos planeque dignos nomine Elzeviriorum habet ſcripto tam bellè ſcilicet exornato commodaret. Atque ita quidem tum in publicum ſolem protruſus eſt libellus hic, veſte, ut viſum eſt, ſatis terſâ minimeque lacerâ; ſed cujus tamen

iſtum magis quam prioris laceræ puderet. Ne quid ludibrio deeſſet, Ampliſſ. Curatorib. Academiæ Leidenſis dedicatus eſt: addita item pompoſa præfatio, in quâ mira ſed falſa omnia de natalib. miſelli iſtius narrantur. Ego anno poſt in Poloniâ cum forte fortuna in illum incidiſſem primâ fronte non agnovi Alumnum, quippe & nomine & habitu mihi ignoto ſuperbire juſſum. Dum illum excutio, mei operis filamenta conſpicio, ſed alienis paſſim ſubtegminibus inductis variantia. Emicabat alicubi terſum quid & ad togam Romanam accedens, mox eidem fimbria diverſiſſimæ notæ cernebatur aſſuta. Fas ſit dicere, quod res eſt. Morio aliquis Aulicus ex illo purpurato quem primus Autor formaverat videbatur factus. Ego Alumni ſortem miratus & miſeratus recordari cœpi obſtinationis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

an deſidiæ meæ, quâ Amicis editionem opuſculi iſtius toties poſtulantibus reſtiteram, & jam poſtquam malo locum dediſſem, de remedio ſaltem ejus cogitare æquum ratus, corrigendum, & mea manu mittendum in publicum duxi. Idque eò magis quod multi iſtiuſmodi ſcriptum à me latinitate donatum non ignorantes, quæ in eo jam diſplicent, mihi forſan attributuri eſſent. Idcircò quanquam occupationibus attinebar & variis & diverticula ad ſtudia juvenilia minus amantibus, ſurreptos tamen his aliquot dies emendationi libelli, meâ negligentiâ, alienâque diligentiâ ſed præpoſterâ malè habiti gratificatus ſum: addente inprimis ſtimulum viro præſtantiſſimo D. Georgio Forſtero Bibliopolâ Dantiſcano, & in Hollandiâ, quò iter parabat, ſedulam huic recudendo operam navare polli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

pollicente, Stetit is promiſſo & opu-
ſculum ipſo accurante typis iſtis, ut
ntelligo, jam deſcriptum nihil aliud
xpectat quam Prologum quo, qui-
us modis ante natus nunc renaſca-
ur edocerêre. Vale Lector & huic
ave ne benevolentiâ tuâ deſtitutus
enatum ſe doleat. Dabam in agro
irziciano ubi Muſæ jam noſtrę ru-
icantur IX. Cal. Sept. Anno poſt
atum Servatorem, cIↃ IↃ CXLIII.

JOACHIMUS PASTO-
RIUS Med. D.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

AULICI INCULPATI

CAPUT I.

Finis aulicorum varius. Via, illi, quicunque ſit, potiundi gratia Principis. Ad hanc opus, ut innoteſcat Principi. Quidam ſplendore familiæ noti: alii proprio labore.

OMnes homines, qui recte & ordine inſtituere actiones ſuas cupiunt, principio finem, propter quem ſuſcipiendæ actiones ſint, conſiderare oportet.

II. Illi, qui feruntur ad aulas, non eundem ſibi præfigunt finem. Alios eo ſpes commodi ducit, alios honorum ſtudium.

III. Quidam cupiditate aliis imperandi; quidam etiam helluandi, nocendi, faceſſendive negotium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

aliis deſiderio illuc trahuntur. Pauciſſimis utilitas ac ſalus principis propoſita eſt.

IV. Cæterùm ut finis varius: ita via potiundi eo, quem quiſque ſibi fixit, una eſt, Aulicis omnibus communis, Gratia Principis. In hâc igitur conſequendâ cunctorum laborat ſolertia atque omnis deſudat labos.

V. Ad id, ut gratia principis fruaris, opus eſt, ut & cognitus ſis illi, & moribus, actionibus aut quacunque alia ratione laudabili placeas.

VI. Sed ſunt, quibus familiæ ſplendor, authoritas, ratiove officii, (ſeu amplum illud, ſeu humilius; ſeu hæreditate, ſeu pecuniâ, obtinuerint,) aditum ad principem munivêre. Hi noticiæ principis arrependi labore exempti ſunt viamque fere dimidiam confectam habent.

VII. Quibus illa negata ſunt, gra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

gravius inter prima principia laborant. Sed, ubi ſemel innotuerint principi, ita ut hic idoneos ipſos ſervitiis ſuis judicet, evehuntur ſæpe ſupra alios: eo quòd, de humili loco, ſaltem paupere fortuna, ſublevati, ſubjectiores addictioreſque ſunt voluntati principis, quem, ut unicum autorem ſuæ dignitatis colunt demiſſius.

VIII. Diſparatio eſt magnatum qui nati tales. His dignitas vel muneris, vel familiæ, neceſſitatem imponit tuendi honoris proprii, præferendique nonnunquam principis ſententiæ ſuam. Qui & alioquin ſæpè ad promovendos iſtos difficilior eſt, æmulatione quâdam vel metu, ne authoritas ipſorum adverſus authorem inſoleſcat, quos nec reprimere ſine ſuo ipſiuſque principatûs poſſet diſcrimine. Contrà, oppreſſio ejus, qui ex humili adſcen-

derit, magis in proclivi eſt: ſolum, ſi illi tergum obvertat princeps, aut arbitrio magnatum, plærumque tales ęgris oculis adſpicientium permittat, periit. Loquor de principibus cordatis, & qui potentiam, eorum, quos amant evehuntque, limitibus certis circumſcribere ſciunt; non conferentes ad unum omne imperii robur, vel ipſos etiam proceres ei ſubjicientes. Quod factum nonnullis principum peſſimè tandem expetiit.

CAPUT II.

Viarum, ad principum gratiam aucupandam, duæ.

VIarum, quibus aulici ad gratiam principum, authoritatemque graſſantur, duæ ſunt, præ cæteris tritæ ac frequentes.

I. Una eſt, munera ac dignitates publicas ambientium, decurſoque per gradus hoc honorum ſpatio ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

rum adſpirantium, qui proximè à principali abeſt.

II. Altera, eſt eorum, qui aulam jugiter ſequuntur, quærentes ſecretioribus principis negotiis innecti, & ad procurationes extraordinarias adhiberi.

III. Quarum poſtrema procul dubio breviſſima eſt, & ſignata veſtigiis illorum, qui in flagrantiſſimâ apud principes gratiâ vixêre. Qualis apud Auguſtum Mecœnas: apudque eumdem hunc, & mox ſucceſſorem ejuſdem Tiberium, Salluſtius. De quibus Tacitus Annal. 3. *Salluſtius quanquam prompto ad capeſſendos honores aditu, Mecœnatem æmulatus, ſine dignitate ſenatoriâ multos triumphalium conſulariumque potentiâ anteiit; diverſus â veterum inſtituto, per cultum & mundicias, copiâque & affluentiâ luxui propior: ſuberat tamen vigor animi*

animi, ingentibus negotiis par, eô acrior, quo ſomnum & inertiam magis oſtentabat.

IV. Huic ſimilis fuit Mella; de quo idem Tacitus, Annal. 12. *Mella, quibus Gallio & Seneca, parentibus natus, petitione honorum abſtinuerat per ambitionem præpoſteram, ut eques Romanus conſularibus potentiâ æquaretur: ſimul acquirendæ pecuniæ brevius iter credebat per procurationes, adminiſtrandis principis negotiis.*

CAPUT III.

Principi innoteſcendi variæ viæ.

INnoteſcendi principi, eidemque ſe probandi, variæ itidem viæ ſunt; pro diverſitate nimirum & ipſorum aulæ candidatorum, & temporum. Sunt, qui ipſi ſe notos reddunt actione aliquâ, inſigniter vel utili vel glorioſâ, aut virtute probi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

probitateque non vulgari. Aliis commendatio aliena aditum ad principem aperit: fermeque hæc ratio cæteris uſitatior eſt.

II. Principes tam eminenti ſupra cæteros loco agunt, tantoque etiam numero magnatum vel aulicorum emeritorum circumſcepti ſunt, ægre ut novicius per tam denſum obſtantium agmen eluctari poſſit; niſi ſit, qui ipſum manu ducat, & ſtructo aditu velut admoveat; vel ipſe actione aliquâ inuſitatâ oculos in ſe omnium, atque adeo principis, convertat.

III. Memorabile factum architecti cujuſdam eſt, quem alii Dimocratem, alii Staſicratem appellant. Is noſci ab Alexandro Magno cupiens, quum omnes purpurati adducere eum ad regem abnuiſſent, conſilium capit, ultro ſe ipſum offerendi regi; nudum plane, oleo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

que inunctum; caput coronâ populeâ, humerum dextrum pelle leoninâ cinctum; dextrâ verò manu cęſtum tenentem. Nec mora; venit ille ad hunc modum ornatus in conſpectum Alexandri, in tribunali tum ſedentis. Rei novitas traxit mox omnium oculos, ipſumque Alexandrum movit, ut adduci hominem juberet. Et, quanquam non approbavit quæ ille proponeret, ipſum tamen in cenſum familiæ aulicæ referri juſſit.

IV. Exemplum hoc adduximus, non ſuadendi animo, quiſquam ut ſimili nugamento inſinuare ſe amicitiæ principum quærat: ſed, ut oſtendam, eos, qui ſepoſiti ſunt, niſi ab aliquo, qui authoritate floreat, adjuventur, non eſſe idoneos findere tantam hominum, quæ principem circundat, turbam, niſi vel facinore, ut diximus, inſigni,

vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

[v]el caſu aliquo minùs uſitato, meruerit, quod Poëta aït,

-- digito monſtrari, & dicier, Hic [e]ſt.

CAPUT. IV.

Mores, conditiones, inclinationes, & propenſiones, principis, & familiarium ejus, ab aulæ candidato internoſcendæ.

AUlæ igitur candidato, qui & noſci à principe & diligi cupit, conſiderandi ſunt mores conditioneſque tum principis, tum familiarium ejus, quibus plurimum confidit: nec minus magnatum; adeoque omnium, qui ipſi vel opem ferre, vel contrà, æmulatione, metu, invidiâ, odio, ſtudio, ſui vel ſuorum, ſtimulati, nocere poſſint. Principis, imprimis, neceſſe eſt, ut inclinationes perſpectas habeat, & conſuetudines, quæ plærumque temperaturam corporis ſequuntur. Hæc verò, etſi à cautis principibus

tegatur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tegatur, vix tamen eſt, ut non erumpat denique, &, abjecta veluti persona, vultum oſtendat ſuum: quum omnes eorum actiones ita cunctorum oculis ſint expoſitæ, ut fieri non poſſit, quin ab aliquibus ſaltem advertatur, quò tendant. Nonnunquam & gravitate negotiorum tam acriter ſtimulantur, ut, ſimulationum obliti, prodant ingenium. Tiberius ipſe, quanquam callidiſſimus ſimulandi artifex, tam bene ſcenam coactæ frontis ferre non potuit, quin omnes ejus artes dies paullatim in lucem produceret.

II. Sed cum aliorum hominum, tum principum inprimis, propenſiones variæ & propè infinitæ ſunt. Poſſunt tamen ad duo genera referri: quorum alterum eas complectatur, quæ magnitudinem eorum ſpectant; alterum, quæ voluptates.

III. Ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

III. Magnitudo conſiſtit vel in amâ, atque autoritate, vel in opi- us, vel in obſequio ſubditorum, el denique robore ac fide exerci- uum. In his pro ut ſe res habue- int principis, ita accommodare peram oportet. Quod ſcitè qui ecerit, dum modò alias ob cauſſas on ſuſpectus aut exoſus ſit, haut lubie acceptiſſimus principi fuerit.

IV. Idem judica de voluptatibus ffectibuſque principis vitioſis. Si is liffidenti timidoque ingenio ſit, gratum ei futurum puta delatorem udaci ingenio, quique nec invi- iam potentium moretur, & prom- tus ſit exequendis quibuſvis prin- ipis mandatis. Qualem Tacitus Se- anum deſcribit. *Corpus illi*, inquit ibro Annal. 4. *laborum tolerans; animus audax, ſui obtegens, in alios riminator: juxtà adulatio & ſu- erbia: palàm compoſitus pudor;*

intus ſumma apiſcendi libido.

V. Si ebrietate gaudet princeps, delectabitur eidem vitio addictis. Quam ob cauſſam Tiberius Pomponium & Lucium Piſonem dilexit. Suetonius De quo, cap. 24. in Tiberio: *Poſtea princeps, in ipſa publicorum morum corruptione, cum Pomponio Flacco & Piſone noctem continuumque biduum epulando potandoque conſumpſit; quorum alteri Syriam provinciam, alteri præfecturam urbis, confeſtim detulit, codicillis quoque jucundiſſimos & omnium horarum amicos profeſſus.*

VI. Idem, eodem Suetonio referente, ignotiſſimum quæſturæ candidatum nobiliſſimis antepoſuit, ob p otam in convivio, propinante ipſo, vini amphoram.

VII. Neroni libidinum ſocietas Tigellinum innexuit. *Validior Tigelli-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

llinus, inquit Tacitus, Annal. 14. *in animo principis ex intimis libidinibus aſſumptus.* Ita Petronius, *arbiter elegantiæ* (ejuſdem ſunt hiſtorici Annal. 16. verba) *inter paucos familiarium Neroni aſſumptus; dum nihil amœnum ac molle affluentiâ putat, niſi quod Petronius ei approbaviſſet.* Ad idem exemplum Commodus & Heliogabalus cunctis imperii dignitatibus præficiebant homines licentiâ libidinum ipſis quàm ſimillimos.

VIII. Mutianus, non tam fidelis obſequii aut rerum geſtarum ergo, amatus fuit Veſpaſiano, quàm quòd explendæ iſtius avaritiæ præ cæteris idoneus foret.

IX. Iſaacio Angelo, qui poſt mortem Theodori imperium tenuit, eadem avaricia puerum quemdam, ærarii rationibus præfectum, quanquam rudem pænè ſcribendi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

percarum reddidit, ob ſpem tantum participandi de muneribus, quæ ille ſubinde aſſequebatur largiſſima ab his, qui operâ ejus uterentur.

X. Manuel Comnenus, imperator itidem, aſperum aliquem exactorem, callidumque eliciendis tributis artificem, nummos prodigalitati ipſius largiter ſuffecturum, diſpiciens, Joannem Pucium, legit; hominem rudem, moroſum, difficilem aditu, intolerabili aſperitate; verbo,

Procuratorem vultu qui præferat ipſo.

Nec ſatis; eo illum authoritatis evehit, ut non tantum omnes aliorum dignitates ſupergrederetur, ſed & edicta principis, ordinationeſque ſenatûs, abrogaret; recidens ærarii augendi prætextu munera imperii vel maximè neceſſaria; qualis

erat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

rat triremium cuſtodia, præcipuum imperii robur ac munimentum.

CAPUT V.

Principis affectibus, an, & quomodo obſecundandum? Aula item, ac publicæ functiones, quomodo, & cur à probis capeſſantur?

VErum eos, qui principi grati eſſe cupiant, obſecundare debere affectibus ejus, res eſt non notiſſima ſolum, ſed & uſu aulicorum quotidiano nimis quam comprobata.

II. Mirabitur hoc vir probus, cogitabitque, intercludi ſibi aditum ad aulam regulâ ejuſmodi, quâ ſequi omnes inclinationes principis jubeatur; quum deviæ ſæpenumero illæ ſint â rationis honeſtatiſque orbitâ.

III. Equidem, eum, qui vitam agere volet penitus innocentem, remotamque à conſuetudine homi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

num malis artibus genioque ſu
addictorum, rectius ſibi conſultu
rum exiſtimem, ſi ſe abſtineat a
aula, grandi (ut ita loqui fas ſit
meretrice, & quæ nonnunquam in
tegerrimos & illibatiſſimos viro
rum corrumpit.

IV. Talis corruptionis unum &
alterum exemplum videamus. Fe
ſtinus Maximini familiaris, Valen
tiniano Imperante, Aſiam mirifica
lenitatis modeſtiæque famâ rexe-
rat; acris reprehenſor violentiæ,
crudeliumque factorum Maximini,
& calumniarum, quibus iſte in rem
ſuam plurimos circumveniebat.

V. Sed, animadvertens, iſtis mo-
dis ſocium ſuum prætoriis cohor-
tibus præfectum; quæ dignitas uni
imperatoriæ ſecunda erat: mutavit
& ipſe vitæ rationem, &, Maximi-
num imitatus, crudeliter injuſtè-
que multa agebat.

VI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

VI. Joannes Pucius (cujus & paulò ante facta eſt mentio) negotia pecuniaſque imperatoris Manuelis magnâ aliquamdiu integritate adminiſtravit. Quo effecit, ut æquioribus animis faſtus imperatoris & inhumana agendi ratio toleraretur. Sed tandem, animo (ut Nicetas teſtatur) ad opum ſtudium applicito, aliis munerum ejuſmodi adminiſtratoribus avariciâ nihil ceſſit, &, ad idem faciendum, amicis quoque ſuis author fuit. Ex quibus eum plærique, exemplo corrupti, ſecuti ſunt. Alii, quanquam meliores, neque corrupti ipſi, corrumpi tamen cæteros paſſi ſunt, metu exitii, quod immineret opponere illi ſeſe auſuris.

VII. Ariſtides, re & nomine juſtus, ab Athenienſibus ærario publico præfectus, primum, ingenio ſuo virique probi officio ſatiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

facturus, curæ habebat, impedire, ne cæteri, quibus præerat, ærarium depecularentur. Illico iſti peculatus illum agere reum, &, qui unquam fuerint, furum rapaciſſimum clamare. Parúmque aberat, quin condemnaretur. Tandem tamen abſolutus, quum prorogatum ei munus eſſet, conſilium cepit, imitari cæteros qui præceſſerant, & ad furta collegarum connivere. Ita mox viri boni nomen judicio omnium aſſecutus eſt.

VIII. Adhuc talia in pleriſque principum aulis uſu veniunt; ſeu maliciâ illorum, qui ſunt iſteic authoritatis præcipuæ, & viros ſe meliores ægrè tolerant, ſeu imprudentiâ & ſtupiditate principum ipſorum.

IX. Eſt igitur difficilis in aulâ cuſtodia probitatis. Attamen, ſi quis, neceſſitate fortunæ ſuæ, vel ſplen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſplendore generis, vel muneris dignitate, vel patriæ aut amicis ſerviendi deſiderio impulſus, aut etiam à principe vocatus, hoc vitæ genus ſubierit; perſiſtere in eodem, quantumvis bonus ſit, meo judicio, poteſt, ſaltem tolerare vitam ibi aliquamdiu, &, pro re natâ, non ſibi tantùm, ſed & aliis inſervire.

X. Loquor de aulis principum aſperrimorum. Nam, vivere in aulâ principis ſapientis, & qui viros honeſtos amet, longe minus difficultatis habet.

XI. Olim viri probi functiones publicas non ſemper ſtudio res patriæ utiles gerendi ſuſcipiebant, ſed interdum etiam, ut malis ad eaſdem interciperent aditum. Eædem cauſſæ ſunt, cur illi ad tyrannos, principeſve voluptatibus deditos quærere ſibi debeant acceſſum: nempe, ut, ſi minus fronte apertâ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

obliquè ſaltem, certe quantum in ipſis ſit, mala pernicioſaque principis conſilia impediant, ſive remoras, difficultateſque aliquas, iiſdem objiciendo, ſive alia mitiora plauſibilioraque ſubjiciendo.

XII. Burrhus & Seneca, pro ratione temporum illorum, habiti non tantùm viri, ſed & aulici optimi, quum, rectores Neronianæ juventæ dati, animadverterent ingenium principis hujus lubricum ac in libidines proclive: ne in ſtupra fæminarum illuſtrium erumperet, libertæ amorem illi conceſſerunt, quo aliquamdiu furorem ſuum reſtinxit; aſſumpto in tegumentum libidinis familiari Seneca Annæo Sereno, qui, *amorem in eamdem libertam ſimulans, palàm largiebatur* (verba Taciti, lib. 13. Annal.) *muliercula, quæ princeps furtim tribuebat*. Ita vir bonus luxum, licen-

tiam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

iam, conſiliaque perverſa principis, impedire nequiens, divertet ſaltem illa, flectetque eò, unde minus periculi & publico & famæ principis emerſurum ſit.

CAPUT VI.

Proborum virorum in tyrannorum ac diſſolutorum aulis raritas & conditio. Malorum ſeges, & ars probandi ſeſe principibus.

FOrſan dicet quis, evenire perrarò, ut tyrannus vel princeps diſſolutus hominem probum adjungat ſibi. Nec ego diffiteor, rarum id eſſe, ſed idem tamen aſſero, paucas eſſe domos principum, in quibus non aliquis ſaltem reperiatur probus, ſi minus vocatu principis, ſaltem deſiderio bonis commodandi, malorumq; potentiam infringendi, eò pellectus; ſuamque ſtationem illic, auxilio meliorum, aut benevolentiâ amicitiaque alicujus magnatis, tuens: ſervato inprimis ſalubri il-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

bri illo Lepidi, quem Tacitus Annal. 4. boni & ſapientis aulici exemplum proponit, temperamento, qui nec abruptâ contumaciâ irritaverat principem, nec deformi obſequio in omnes ejus libidines conſenſerat.

II. Idem Tacitus Labeonem & Capitonem eo nomine commendat. *Illa ætas*, inquit, *duo pacis decora ſimul tulit. Sed Labeo, incorruptâ libertate, & ob id famâ celebratior; Capitonis obſequium dominantibus magis probabatur*. Annal. 3.

III. Non inficior, pluribus viro probo, quàm alii, conſtituram difficultatibus vitam aulicam. Sed laborem hunc major quoque gloria, major animi voluptas, ſolabitur. Quinimo, ſi ſapienter agat, ſeque accommodet iis, quæ videt mutari non poſſe; auſim dicere, peſſimo

etiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tiam principi carum tandem fo-
e; cariorem certe aliis ſequioris
ıotæ, qui rarò debitâ fide principis
ıegotia tractant; vix tanta certe,
ıuin majorem ſibi quiſque à bono
iro jure promittat.

IV. Atque eo ſpectat Salluſtii &
x Mecœnatis conſilium; quo ille
ulio Cæſari, hic Auguſto, bono-
um virorum dilectum amicitiam-
ıue commendat; quòd illos exiſti-
nationis cura, & conſcientiæ re-
igio: à rebus inhoneſtis validius,
ıuàm alios pœnæ metus, aut vi-
ium imbecillitas, cohibeat.

V. Cæterum, ut diximus, ube-
ior ſemper in aulis eſt malorum ſe-
es. Qui duabus maxime rebus ſeſe
rincipibus probant. Primùm adu-
ando, &, quidquid imperare lubi-
um fuerit hero, explendo; idque
anto ſervilius, quanto ſpes major
ommodi allucet. Deinde, quòd
placent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

placent ſibi principes, quum habent, quorum comparatione quamvis mali ſint, boni videri poſſunt. Sunt etiam, qui ſecuriorem ſibi inter ſui ſimiles vitam fore arbitrantur.

VI. Dionyſius tyrannus, rogatus, ut aulâ ſuâ pelleret quemdam qui ob ſcelera odia omnium incurrerat, retinendum ſibi illum reſpondit, ne unus ipſe aulæ ſuæ exoſiſſimus foret.

VII. Habent hoc ii, qui vitiis aliquibus ſeſe obnoxios ſentiunt, ut ſpeciem ſibi probitatis circumdare ament comparatione deteriorum. Vetuſque regnantium artificium eſt, imparem deligere ſucceſſorem, ut ipſorum facta tanto meliora atque illuſtriora appareant. Nec Auguſti, dum Tiberium adſciſceret ſibi, cujus arrogantiam ſævitiamq; perſpexerat, nec Tiberii, quum Ca-

gulæ traderet imperium, aliam uiſſe mentem, author Tacitus eſt.

VIII. In primis autem, in ſermone ſobrius ut ſit vir probus, eceſſe eſt. Nam incautam quanumvis optimorum hominum libertatem rarò amant principes. Nec Platoni illa, in Dionyſium Syacuſanum uſurpata, bene ceſſit. Propter eam nautæ cuidam traditus, & in Cretâ inſulâ vendi uſſus eſt. Unde, à philoſophis quibuſdam redemptus, monebatur, aut abſtinere à principum convictu penitus, aut ad eorum placitum loqui.

IX. Simili conſilio Ariſtoteles Calliſthenem, cognatum ſuum, Alexandrum comitari parantem, inſtruxit: nempe, ut & rariſſime, & non niſi placitura, loqueretur ei, qui vitæ poteſtatem in acie linguæ portaret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT VII.

Adulari apud quos, quandonam, & quom do, oporteat. Adulationis veræ & libe conditio. Aſſentandi vel adulandi nece ſitas.

ALiter hæc ſacra non conſtan oportet interdum adulari ta ingenio principes, ut illos devin cias tibi. Sed non quovis modo a dulandum. Nam nimiùm ſordid & ſervilis adulatio diſplicuit etiam Tiberio. Quem, curiâ egredier tem, in hunc modum loqui ſolitur Græcis verbis. *O homines ad ſervi tutem paratos*, memoriæ prodituri ait Annal. III. Tacitus.

II. Eſt ergo, quum uſurpata, æ que ac omiſſa, adulatio nocet. Fi enim ſæpenumero, ut is, quem a perte adulamur, dolum ſuſpectet Opus eſt, adulatio ut quid habea ex vero, & ſpecie incruſtata ſit li bertatis (judicium eſt Æſchinis &

Plutar

utarchi,) quò ex animo nos lo-
ui, non ſolùm principi, ſed aliis
iam, perſuadeamus, adeòque ſa-
æ noſtræ conſulamus.

III. Crœſus, inter regnandum,
genia regum, & quid iis placeat
iſpliceatve, optime perdidicerat.
uum aliquando Cambyſes, Perſa-
um rex ex adſtantibus quæſiviſſet,
uid de ipſo judicarent, compara-
, cum patre Cyro: omnes illum
yro majorem aſſerunt; ut qui pa-
io regno Ægyptum, cum impe-
o maris, adjeciſſet. Quum ad Crœ-
um deventum eſſet, inferiorem
ongè Cyro judicabat illum, eo
uòd nullum uſque ſibi ſimilem
enuïſſet. Hoc reſponſum aliquid
bertatis ſapere viſum eſt, eòque
ambyſis vanitati plùs cæteris ſa-
isfecit.

IV. Notabilis eſt illa Valerii
Meſſalæ apud Tacitum adulatio:

Addebat, inquit Annal. 1. *Meſſal*
Valerius, renovandum per annos ſa
cramentum in nomen Tiberii. Inter
rogatuſque à Tiberio, num ſe man
dante eam ſententiam prompſiſſet
ſponte dixiſſe, reſpondit; neque i
iis quæ ad rem publicam pertineren
conſilio, niſi ſuo, uſurum, vel cum pe
riculo offenſionis. Ea ſola ſpecie
adulandi ſuperat.

V. Huic ſimile eſt, quod idem
de Atejo Capitone refert (Annal
3.) *Lucium Ennium, equitem Ro*
manum, Majeſtatis poſtulatum, quò
effigiem principis promiſcuum ad uſum
argenti vertiſſet, recipi Cæſar inte
reos vetuit; palàm aſpernante Ate
jo Capitone, quaſi per libertatem.
non enim debere eripi patribus vim
ſtatuendi: neque tantum maleficium
impune habendum. ſanè lentus in ſuo
dolore eſſet, reipublicæ injurias n
largiretur.

VI

VI. Promptum foret, alia hoc genus exempla proferre: ſed ſufficiunt allata, ad inſtruendum eos, quibus aſſentandi neceſſitas impoſita eſt. Ut caveant, ne adulatio ipſis detrimento aliquo vel publico vel privato conſtet. ſufficit, ut vanitati quandoque principis faciat ſatis.

CAPUT VIII.

Conſilia principis, quo pacto tractanda aulico?

CAvebit quoque aulicus, ne ſe principis elati ac pertinacis conſiliis, quantumvis vocatus, miſceat. Nam ejuſmodi principes eo ferme animo conſilium petunt, quo Xerxes, Græciæ bellum illaturus. Convocaverat Aſiæ principes, velut ſuper eo belli negotio deliberaturus. *Ne inconſultis vobis propriâ ex libidine tantùm agere videar, ad conſilium,* inquit, *vos, proceres, vocavi.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Mementote tamen, potius hêic animum obediendi nobis, quàm deliberandi curam, à vobis requiri. Cambyſes, anteceſſor Xerxis, ſororis matrimonium expetens, quærebat ex conſiliariis, num quæ lex Perſarum tale matrimonium vetaret. Illi, animadverſo, non quærere hoc regem, ut dubitandi ſollicitudine ſe exolveret, ſed quo volutates introſpiceret procerum; reſponderunt, nullam quidem legem hoc, quod cuperet rex, ſancire; eſſe tamen aliquam, quæ, quod luberet regibus, licitum aſſereret. Ita ex ingenio & principis, & negotii ipſius, judicium faciendum eſt, an conſilium petenti credendum obtemperandumve ſit.

II. Habes regia exempla. Dabo aliud viri, qui minime regis nomen, vicem tamen, in Hiſpaniâ ſæculo ſuperiori geſſit. Defuncto Ferdinando,

ando, Carolum Auſtriacum, tum
pud Flandros agentem, Pontifex
omanus, Cæſarque Maximilia-
us, ſuſcipere hortabatur titulum
egis Hiſpaniæ, quantumvis ſuper-
ite matre Joannâ, Ferdinando ge-
itâ, per invaletudinem rerum gu-
ernaculis impare. Vocantur ad co-
nitia proceres regni. Coram iis Car-
inalis Ximenes conſilii rationes ex-
uſandæ novitati facunde diſſerit.
roceres, conſuetudinis antiquæ,
c reginæ obſervantiores, quàm fas
rat adverſus regem, paullò poſt
ucceſſurum, refragantur ſatis ob-
tinate. Ximenes ſede ſuâ proſiliens,
ratuſque, monſtrat, rem, quæ a-
gatur, minime vocandam in du-
bium eſſe, nec ipſorum conſilio in-
ligere: regibus, ad ineundum re-
gnum, non expectandum ſubdito-
rum conſenſum: qui convocati
ſint, convocatos eſſe non neceſſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tate, ſed ut occaſionem haberent, ſuffragiorum promptitudine gratiæ principis litandi; cæterum, quia officio imputare, quod gratiæ apponendum erat, viderentur; non expectatâ eorum approbatione, regem ſe Carolum promulgaturum Madriti, quod exemplum cæteræ urbes ſequebantur.

III. Iſtâ agendi ratione non in talibus tantum negotiis, ſed in quibuſvis fere, utuntur principes. Vix quenquam alio fine conſulunt, quàm ut deſtinata ſua ſuffragiis pluribus approbentur; aut ad introſpiciendam ejus, qui conſulitur, voluntatem; ut ſubinde Tiberio, teſte Tacito, factitatum.

IV. Aulicus igitur ſollicite principis mentem rimabitur, ne quid forte ſuadeat offenſurum.

V. Dubiâ principis voluntate, excutere ſe propoſitum negotium finget;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

nget; expoſitiſque in utramq; par-
em argumentis, liberam principi
lectionem relinquet. Si conſilium,
uod agitat, nondum intimè ſedit
nimo, auditis in contrarium ratio-
ibus, ſi ſapit, mentem mutabit.

VI. Neque tunc pudor ille (pu-
lendum ſane, familiare tamen ma-
gnatibus malum: Inferiores videri
rubeſcunt iis quorum conſilium
ſequuntur) in tranſverſum aget
principem, cum ipſius prudentiæ
concludendi libertatem remittes.
ſicque ſimul periculum effugies,
quod conſultoribus imminet ſæpe,
quum conſilium, principi datum,
ſequius cadit.

VII. Si, prima ſua deſtinata ſecu-
tus princeps eventui non litaverit,
agnoſcet ſuſpicietque tanto magis
prudentiam aulici, qui futurum
malum dum evitabile adhuc eſ-
ſet, præviderit.

VIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

VIII. Si de re illegitimâ ſententiam dicere urgearis omnino; diſpicere oportet moræ prætextum aliquem; aut orare, tertius ut advocetur, diligentioris examinis cauſſa, quo, re maturius penſitatâ, appareat, quid ex dignitate saluteque principis ſit.

IX. Priori modo Burrhus primum Neronis de matre necandâ impetum inhibuit; *promittens ipſe necem illius, ſi facinoris coargueretur: ſed currente cuicunque, nedum parenti, defenſionem tribuendam.* Dum obiecta noſcuntur, ira interim Neronis reſidit, metus leniuntur, & facinoris cogitatio, quanquam non ejecta animo penitus, in aliud tamen tempus rejecta eſt.

X. At hic modus nec ſæpe, nec in omnibus negotiis locum habet: ſed in ambiguis atque ancipitibus inprimis. Inſuper, prius quàm eo utaris,

aris, videre oportet, quale ſit ingenium principis, & an cunctationem ferat. Sunt enim quidam lentitudinis morarumque tam impatientes, ut, qui iis uti velit, apud tales certiſſimam offenſam incurrat.

CAPUT IX.

Subita Principum conſulta quêi averruncanda, vel moderanda?

CUm hujusmodi ergo principibus cui negotium eſt, eum expeditum eſſe & validum in ſubitis oportet.

II. Quum, quod ſæpe fit, non conſilium, ſed modum exequendi deſtinata, poſcimur: ſi hæc pugnare cum ratione ac honeſtate videbuntur, modi executionis proponendi ſunt, quàm fieri poteſt, remotiſſimi; iiſque vel facilitatis, vel æquitatis vel ſecuritatis ſpecies circumdanda; oſtendendo juxtà, quæ ſubita ſint, diſcriminum difficultatumque plena eſſe.

III. Niſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

III. Niſi præceps nimiùm, im
patienſque fuerit princeps, non du
bitem, quin, quod facillimum tu
tiſſimumque judicaverit, ſecuturu
ſit. Quod ſi etiam impatientia eju
audire lenta conſilia noluerit, ſua
ſorem tamen hæc prudentiæ quaſ
anxietas quædam, vel affectus erga
principem, excuſaverit, qui tard
maluerit cum ſecuritate, quàm
præmatura cum domini exitio.

IV. Si verò in præcipiti illo mo
do, quem princeps præfractè ele
gerit, difficultates aliquæ occurre
rint, multo magis jam prudentiam
contraria ſuadentis ſuſpiciet. Si
idem lentiora proponentem audie
rit, temporis interſtitium interim
multa ſuppeditabit, quæ cupidita
tem principis refrænent: ipſeque
vel fieri non poſſe quod deſtinavit
vel non ſine abſurditate poſſe, ani
madvertet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

V. Sed ſæpe id, quod principes ſi- proponunt, ita comparatum eſt, primò ſtatim adortu difficilli- um, aut plane ineluctabile a- noſcatur. Ad hujuſmodi qui- em ſuſcipienda minime princeps hortandus, ſed tamen nec nimis nxie retinendus eſt. Potius venera- ili ſilentio admittendum, ut a- imo ſuo ille obſequatur, ne, te dif- cilem diſſuadente, faciliorem is uæsiſſet viam explendæ cupiditati, uæ alias, effuſo inter obſtacula, npetu, ultro in vanum abiiſſet.

VI. Sed accidit interdum, ut prin- eps viro bono executionem ſceleris icujus demandet. Qua in re nemi- em equidem puto tam bene ſubdu- tâ ratione ad vitam fore, quin aqua i hæſura ſit: inprimis ſi res nata, ra- oq; negotii, ademerit locum recu- andi, vel alium ſubdendi miniſte- io. Qui poſterior modus à Burrho

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

uſurpatus. Nerone denuò inter matricidii conſilia laborante, hoc majore jam ſollicitudine, quod inſtructi naufragii periculum non alius ſecutus eſſet effectus, quam ut mulier ſemper alioquin impotens & vindictæ avidiſſima acrior poſt tantam injuriam eſſet.

VII. Burrhus enim, & Seneca, ad conſilium acciti, diu hæſerunt ambigui trepidique. *Longum*, inquit Tacitus, Annal. 14. *utriuſque ſilentium; ne irriti diſſuaderent. Pòſt Seneca, hactenus promptior, reſpicere Burrhum, ac ſi ſcitaretur, an militi imperanda cædes eſſet. Burrhus, prætorianos, toti Cæſarum domui obſtrictos, & memores Germanici, nihil adverſus progeniem ejus atrox auſuros, reſpondit: perpetraret Anicetus promiſſa.* Ita iſte ab infandi facinoris miniſterio ſe & milites ſuos expedivit.

VIII. Fa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

VIII. Fateor, non bene mereri
e de illo, quem ejuſmodi commiſ-
ionibus implicas. Sed re tamen ita
natâ, conducibilius puto, ut Ani-
eto ſimilis aliquis exeſecutionis
ujuſmodi labe quàm vir honeſtus
dſpergatur.

IX. Tutiſſimum eſt, præcipere
ogitando cupiditates principis, &,
ntè quàm erumpant, aut radices
gant, averruncare.

X. Non pauci, blandis admonitio-
ibus verbiſque (ut Paryſatis appel-
abat) byſſinis ineſſe vim magnam
n ejuſmodi negotio experti ſunt.
Sed eos, qui hoc remedio uti cu-
piunt, magnâ eſſe authoritate opor-
tet apud Principem, & hunc ipſum
non affectibus magis quàm rationi
(quod rarum) audientem. Deniq; in
unâ atque alterâ re forſan recte hoc
ſucceſſerit, non item in omnibus.

XI. Placet etiam illorum ratio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

mihi, qui, ingenio ad facetias apti, & eo nomine apud principem gratioſi, huic pericula & turpitudinem conſilii, in quod ferri princeps videatur, ceu aliud agendo, appoſitâ narratiunculâ repræſentant.

XII. Verum ad hanc rem, ut indicavimus, dexteritas quædam ingenii, & dicendi lepos, requiritur. Præterea cavendum, ne principi ſuboleat, ſe mimi eſſe argumentum. Quemadmodum Tiberius fratricidia ſibi tragœdiâ à Scauro compoſitâ, cui nomen Atreus; Domitianus illâ, quam Helvidius de Paride & Cenone conſcripſerat, divortia ſua, exprobrata credidêre. Ad hæc, neceſſe eſt, ut hæc narratio rebus aliis, in principem minùs quadrantibus, concinne interſeratur: & id quod ad rem facit præcipue, non inculcari quidem debet operoſè, ne tamen aures præterlabatur, repeti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tione quaſi fortuitâ iterari poteſt. Lepos narratiunculæ altiùs imprimet ea quæ dicentur ; &, quia non ſtudio quæſita, ſed ex re nata videbuntur, faſtidioſas principis aures non offendent.

XIII. Moderationis hujus, quâ nec operam naves libidinibus principis, nec fruſtra iis oblucteris, aliæ quoque viæ ſunt, petendæ ex re natâ, & temporum articulis, occaſionibuſque, quas negotiorum aut perſonarum principes ſectantium interventus parere varias poteſt.

XIV. Quod ſi pugnare in aliquem principis affectum res omnino jubet, tum explorare oportet alium affectum æque in illo validum atque ita luctam aliquam & certamen in animo principis efficere: Inprimis etiam cum curâ oſtendendum eſt, quidquid dicamus, à veneratione & obſequio proficiſci,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

quod ipſi debeamus. Ad eum modum in officio Domitianum continet Mutianus, impeditque, ne Ceriali ſeſe, quod, neſcio quas ſpes fovens, moliebatur, adjungeret. de quo Tacitus ſub finem lib. iv. Hiſtor. videatur.

CAPUT X.

Principum quadruplex temperatura, ex naturæ origine; & quomodo cum ſingulis converſandum; Aulicorum ars in adſciſcendis ſociis.

AD hæc feliciùs exequenda, noſſe principis inclinationes, quæ ex naturali corporis temperatione dependent, magnopere conducit. Quas illi quidem communes fere cum aliis habent: niſi quòd, quemadmodum alibi potentiores, ita impotentiores ſunt in affectibus inclinationibuſque moderandis: quæ & ipſæ in iis, quàm in aliis, plærum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

rumque ſunt violentiores, ac rationis minus audientes.

II. In quo bilis flava, prævalet in agendo promptus, ſuperbus iræ, properus erit: humilium obſequiorum amans; graviter infenſus vel minimùm refractariis: impatiens in exequendo, præceps in conſiliis: alieni judicii, ſi ab ipſo diſcordet, contemptor: injuriis inferendis ferox; ſed idem placabilis in læſos, ſi non ad animum revocent injurias: offenſæ memores odio proſequens, &, ut præveniat quos metuit, occaſionibus imminens gravius nocendi.

III. Cui cum tali principe vivendum eſt, oculos & aures apertas habeto ſemper, ut prompte & intelligat & exequatur mandantis nutum, nil objectans, nil moræ nectens: ne contradictionibus opinionem principi moveat arrogantiæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ac ſe ſapientiorem ipſo credere videatur. Nil dubitet ad infima miniſteria ſubmittere ſeſe, etiam illa quæ fortunæ ſuæ parum conveniant. Injuriarum tolerans eſto, nec diu memor: ac poſt offenſam tanto officioſior. Merita ſua minime oſtentet ne exprobrare videatur; officia officiis pertegat, ne, ut ille ait, perpluant; noviſque ſubinde accumulatis memoriam priorum reſuſcitet. Irâ commotum ne accedat omnia diſplicent talibus, etiam qui ſunt ipſis cariſſimi, neque facto, neque dicto, gratiam apud eos tum ineunt. Familiaritas ab ingeniis hujuſmodi facile in contemptum vertitur: quę proinde, quantumvis etiam principe eò trahente fugiatur. Omnia potius ad reverentiam & modeſtiam compoſita ſint. Leones hi ſunt; manſueti aliquamdiu: ſed denique, etiam in notiſſimos, etiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

in rectores ipſos, ſævientes.

I V. In quibus ſanguis magis luxuriat, læto plærumque ingenio ſunt: voluptatum & facetiarum amantes: triſticiam, Seriaque negotiorum ac contentiones, fugientes: pacis cupidi: rerum adminiſtrationem aliis remittentes; in quibus nihil moleſtius quàm querelas, ferunt. Humani, lepidi; ab injuriis, præſertim gravibus, abſtinentes; acceptarum non magis quàm factarum memores: placere juvareque avidi; & plærumque liberales.

V. Cum talibus agenti, venerationis quidem officia non negligenda, ſed ſeria non niſi quam parciſſimè tractand. Nunquam illi, qui vel graviſſima maximeque ardua publicæ rei munia adminiſtrant, antequam advocentur, vel certi ſint, oblectationibus principem nullis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

nullis vacare, accedere debent: alioquin maximas ipſius delicias interrumpent, atque ruborem, velut deprehenſo, & animi ipſorum tacitum timenti convitium, incutient. Taliter aliquando ludenti Philippo Macedoni Antipater præ foribus eſſe nuntiabatur: illico turbatus, nec obſcurus offenſæ, lecto aleam condidit, erubeſcens inter ludicra ab Antipatro videri. Quemadmodum igitur, rerum potiente tali, in ſeriis arduiſque alios ſupereminent, qui præcipuas imperii curas capeſſunt, ita hi ſuperantur ab aliis familiari acceſſu principis, qui ſerios, ut ingenio ſuo diſcordes, fugit.

VI. Qui, propitio ut loquuntur, Jove nati, tam feriarum, quàm ludicrarum rerum capaces ſunt, acceptiſſimi plærumque ſunt talibus principibus: dummodo, quum abſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſunt à principe, id caveant, ne ſibi facilitas nimia authoritatem apud cæteros diminuat. Incorruptus maneat dignitatis honor. Abſque hoc, ut vulgare proverbium habet, familiaritas contemptum pariet; contemptus audaciam quiritationibus, ſimul ac ſpecies injuriæ fuerit, dabit. Quas ſublaturus princeps, triſtium inimicus, amovere nitetur eum, qui culpæ fuerit manifeſtior.

VII. Melancholici ingenii princeps in conſiliis eſt lentus, anxius, meditabundus, diffidens, ſuſpicax, ingenioſus, & plærumque malignus; in ſilentium compoſitus, verba in ambiguum implicans; ſenſus alienos ſcrutans potiùs, quàm aperiens ſuos diſſimulator, ſalium ac familiaritatis inimicus, ſolitudinis amans, difficilis acceſſu; paucis, nec niſi frigide, amicus: odiſſe facilis ob diffidentiam, individuum ejus comi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

comitem; avarus, & abſurde omnia etiam tutiſſima timens tam offenſorum, quàm offendentium oſor: vindictæ implacabiliter avidus, & quem reconciliatum quoque timere debeas.

VIII. Cum ingeniis hujuſmodi circumſpecte cautiſſimeque agendum. Linguæ inprimis moderari oportet, & de ſingulis verbis velut in conſilium ire; ne aliquid loquaris alienum vel offenſurum: atque etiam, ne loquaris non compellatus. Veneratione potius nimius eſto, quàm modicus; à contradicendo abſtinens, in conſiliis hæſitantem non urgens, ne bilis atra incenſa, in choleram, hæc porro in odium vertat. In poſtulando ne ſis importunus, inprimis ubi facilem repulſam putes. Minimè enim expedit dandis cuipiam repulſis aſſueſieri principem: præſipuè

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſipuè verò talem, qui triſti ingenio in ſiniſtra ſuſpicionum pronus, quem fruſtratum dimiſerit, inimicum putabit. Nec hunc poſtea metum facilè unquam ullo artificio exemeris. Longa eſt talibus injuriarum memoria, & ex ingenio ſuo alios metient omnes pariter odii pertinaces credunt.

IX. Quid multa? Iſta ingenii conſtitutio aſperrima omnium, difficillima, &, ob varietatem nebularum quas fuſca imaginatio objicit, maxime inæqualis eſt. Quo laborioſior eſt quoque cum talibus vitæ conſuetudo.

X. Phlegmaticus de pondere & tarditate melancholici participat: ſed, ut ingenio, ita malignitate & diffidentiâ impar. Frigore veluti ſtipatum cor gerit: & hinc ſibi potiùs, quàm aliis, diffidit; magna aggredi timens, quia de ſucceſſu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

deſperat, aut modum gerendi neſcit. In conſiliis dubius, pavidus in exequendo, ingenio ſtupidus, in odiis non aſper, nec in amore vehemens.

XI. Talium frigori excitando miniſter actuoſus, animo manuque promptus, convenit. Princeps enim, quum reperit idoneum exequendis, quæ ipſe pro deſperatis habuerat; perſpectâ ingenii ſui imbecillitate, talem amat, admiratur, &, ut neceſſarium ſibi, colit: favorque talis, quòd opinione neceſſitatis nititur, plærumque durabilis eſt. Quæ animadvertens miniſter, id agat, ut quàm ardua maxime, & principi effectu difficillima credita negotia, ad proſperum exitum perducat: idque, ſi fieri poteſt, ſolus; ſaltem, ne ſe ipſo promptiorem ſocium aſſumat. Quo fine cavendum illi, ne ab aulâ longe abſit, neu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

rerum caput principem omittat. Si enim alius aptior muneri habebitur, minoris eris tu, ceu minùs neceſſarius: atque ita, in commiſſionibus ſemel atque iterum poſthabitus, ad extremum ſpernêre.

XII. Vetus ars eſt aulicorum, non adſciſcere ſocios, niſi quibus plurimum virtute prudentiaque antiſtent; ut ad tenebras iſtorum tanto ſplendidiores appareant, nec inveniat facile princeps, quem iſtis opponat vel præponat. Adde, quòd iſti minores, quoties opus eſt illi, cui fortunam ſuam debent aut poſſunt debere, artibus malis, corruptionibuſque, & patent facile, & ſerviunt. Id quod æque ſperari non poteſt ab æquali, aut propriis viribus ſubnixo.

XIII. Hæc ſunt inclinationum humanarum genera, quibus nil minùs principes, quàm alii, obnoxii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſunt, propendentes nunc in hanc, nunc in illam partem, pro præpollentiâ hujus vel alterius temperiei.

CAPUT XI.

Corporis temperiem, inclinationes & actiones principum, variant ætas, negotia, & conſuetudo; ac ingenium, quod in metu latebat, hoc ceſſante, produnt. Sapientes nonnulli, ac philoſophi, ex eo notati.

CÆterùm, quamvis hæc ut plurimùm ita ſint, non tamen pro perpetuis ſunt habenda. Corporis temperiem ætas, negotia, & conſuetudo, variat: quid ni & inclinationes actioneſque principum?

II. Belli tempore princeps viros militares amplectetur: quorum mox viciſſim gratia pacatis regni rebus, facile ſeneſcet. Si vergit ad voluptates vel quemcunque affectum alium princeps; verget quoque ad amandum talium miniſtros.

III. Vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

III. Vide quid de Tiberio Tacitus teſtetur. Annal. 6 *Morum quoque tempora illi diverſa: egregium vitâ famâque, quoad privatus vel in imperiis ſub Auguſto fuit: occultum ac ſubdolum fingendis virtutibus, donec Germanicus & Druſus ſuperfuêre. Idem inter bona malaque mixtus, incolumi matre. Inteſtabilis ſævitiâ, ſed obtectis libidinibus, dum Seïanum dilexit, timuitve. Poſtremò in ſcelera ſimul, ac dedecora, prorupit, poſtquàm, remoto pudore & metu, ſuo tantum ingenio utebatur*. De Caligula acutum Paſſieni judicium eſt; Nec meliorem unquam ſervum, nec deteriorem dominum fuiſſe.

IV. Marius & Sylla, incredibile dictu eſt, quàm variis moribus egêre: Dubitatque Plutarchus, an fortuna mutaverit ingenia, an latentia jam pridem in iis flagitia tantùm aperuęrit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

V. Mihi ſi ſententia dicenda ſit, non videntur iſta ingenia alium induere vultum, ſed exuere tantum larvam, quam iis metus circumdederat: Similia, ut de Zenone Leontius dicebat, Serpenti, qui frigore conſtrictus, non nocet; refocillatus calore, promit aculeum.

VI. Tryphon, teſte Joſepho, dum privatus ageret, colligendæ populari benevolentiæ, boni viri perſonam aſſumpſerat: rex factus, mox larvam abjecit; palamque oſtendit, fucum fuiſſe quidquid probi in ipſo apparuiſſet.

VII. Nec longe diſſimilis Agamemnon fuit, ſi verum quod illi apud Euripidem objicitur. Modeſtus, faciliſque acceſſu, antequam dux Græcorum eligeretur: mox amicorum inimicus, inacceſſus omnibus, domique clauſus latuit. Adjicit poëta utile præceptum:

Fru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Frugi viros, ad alta vectos munerum,
Mutare mores convenit nunquam ſuos.

Sententia optima; ſed quam nemo, certe pauciſſimi, ſequuntur. Pollio ſecutus quodammodo videtur, ſi Senecæ credendum. *Poſtea*, inquit, *promotus ad ampliſſimos honorum gradus, nullâ occaſione corruptus ab inſito abſtinentiæ amore deflexit: nunquam ſecundis rebus intumuit, nunquam negotiorum varietate continuam laudem infregit.*

VIII. Enim verò principum defectus plurimi maximique ab arrogantià proficiſcuntur, pediſſequâ potentium fere individuâ. Hęc contemptum conſilii alieni inducit; perſuaſis, quantum poteſtate ſupra alios, tantum ſe & prudentià eminere. Quidam hoc typho adeo ab-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ripiuntur, ut infra faſtigium ſuum eſſe putent, legibus aut rationi parere: nec futuros principes, quibus non liceat quod libet: ſecundum illud;

-----Sanctitas, pietas, fides,
Privata bona ſunt: quà juvat, reges eant.

IX. Opinionibus hujuſmodi ſi vulgaris tantum ingenii principes corrumperentur, minùs mirarer: ſed video, potentiæ ac Dominatûs præſtigiis optimorum quoque mortalium mentes occæcari.

X. Dandis modeſtiæ præceptis nemo olim ſeptem Græciæ ſapientes ſuperavit: ſed nec ulli tetriores extiterunt tyranni, quàm qui ex iiſdem, ad imperium pervenêre.

XI. Appianus, de Ariſtone philoſopho loqui exorſus, recenſet non paucos, qui, nomen idem profeſſi, Athenis olim tyrannidem exercuerint

int. Nominat etiam Pythagorico-
rum quoſdam, qui in Italię partibus
erum potiti, impotenter admodum
mperio abuſi ſunt. Quod dubi-
are nos facit, an philoſophi, qui
am ſuperbe honores dignitateſque
ontemnunt, bonâ fide id faciant:
n non potiùs prætextum integu-
nentumque paupertati atque igna-
iæ ſuæ quærant.

XII. Certe, ſi Ariſtophanem au-
limus, iidem Pythagorici frugali-
er parcèque, ob paupertatem, non
ob virtutem vixêre, minime aſper-
nantes genialiter cœnare, ſi quis in-
vitaviſſet,

CAUT XII.

Quantum impoſtores poſſint apud principem adulationibus ſuis ? Et quomodo princeps contra eos muniendus.

SEd ſæpiſſime principibus Impoſtores quidam occultis ſuggeſtionibus aſſentationibuſque arrepunt; qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

quiut plurimùm principis ingenium tranſmutant.

II. Id genus hominibus faſtum Vitellii, crudelitatemque Tacitus imputat.

III. Veſpaſianus, modeſto ingenio natus, tributorum iniquitate opprimere ſubditos, à talibus magiſtris didicit; ut idem Tacitus teſtatur. Quid multa? Certum eſt, plæroſque, qui talium uſi ſunt, miniſteriis, degeneraſſe. Benevolentiam ſibi conciliant impoſtores iſti, principi magnitudinem, potentiam, utilitatemque, oſtentando. Qui tanto libentiùs amplectitur illos, quantominus partes intelligit muneris ſui nec animadvertit, cœcus, applaudere iſtos, ut prodant, ut contemptui ipſum, ut odiis tandem exponant.

IV. Et ſane, obſequi avariciæ, crudelitati, libidinique principis, ratio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ratio prodendi ſecuriſſima eſt: quum hic proditorem condemnare non poſſit, quin reum ſe ipſum agat.

V. Clodionem Comatum ope Ægidii, tunc poteſtate Romanâ in Gallia imperantis, Francones regno depulerant. Quem ex amicis quidam reſtitutum cupiens, Ægidio ſe aggregat, ejuſque avariciæ, & crudelitati, qua jam antè ſatis innotuerat, frigidam ſuffundit. Orto mox ex Romani injuriis faſtidio, rediit Franconibus in regem amor, illumque ad ſceptrum revocant. Ita Franco iſte, ad prodendum domini ſui hoſtem, ipſius cupiditatibus feliciter uſus eſt.

VI. Seianus, imperio Romano imminens, vide quibus artibus utatur. Faſtidium urbis Tiberio, poſt incluſam carceri, ipſius inſtinctu, Agrippinam, liberoſque ejus, veniſſe animadverterat. Mox inclinan-

tem impellere non negligit; ſperans, agente in receſſu principe, vim imperii, rerumque regimen, ſibi relictum iri. Quod & factum. Vereque aliquàmdiu Tiberius parvæ inſulæ dominus, Seïanus imperator fuit.

VII. Perennius, imperium agitans, primùm illos, qui ſpes ſuas morarentur, prætextu conjurationis, quam Lucilla in Commodum ſtruxerat, circumvenit, tollitque. Mox Commodum ad voluptates trahit, quo ipſe interim præcipua rerum capeſſeret, tandemque imperium conſequeretur.

VIII. Eamdem viam Bardas, Michaelis Imperatoris Conſtantinopolitani, patruus, ingreſſus eſt. Sublato Theoctiſto, tutore principis, collegâ ſuo, Theodoram quoque Michaëlis matrem, in exilium agi curat; ſuadens juveni pupillo, ut ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ipſe imperium capeſſeret. Cui imparem mox ad voluptates & delicias avertit. Iſque tandem aurigationibus penitus dedens ſeſe, nihil porrò laudabile agitavit. Bardas interim populi ſtudia ſibi parat, doctos ad ſe accerſit, literas Conſtantinopoli reſtaurat; ſtraviſſetque ſibi his artibus ad rerum ſummam aditum, niſi alius præveniſſet.

IX. Non affero hæc, ut quei circumveniendi ſint principes, doceam, ſed hinc diſcere ipſos principes velim prudentiam in dignoſcendis Miniſtrorum conſiliis neceſſariam. Inprimis ut caveant eas, qui omnibus ipſorum libidinibus actionibuſque quantumvis pravis applaudunt fideliores credere aliis malefacta quandoque nigro, quem merentur, calculo notantibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT XIII.

De principum domeſticis & familiaribus: deque ipſorum parandâ amicitiâ.

COnſideratis, quæ aulæ candidato in principe expendenda, ad domeſticos ejuſdem accedamus, ob munus, quod adminiſtrant, circa principem continuos; utibiles proinde ad principem acceſſuris, ſeu aditum extraordinarium illis procurando, ſeu mentionem eorum injiciendo, ſeu de occaſionibus, quibus res ſuas agant, admonendo. Plerique principum alium in privato, alium in publico vultum gerunt: & libentiùs domeſticis iſtis, quos fidos eſſe crediderint, recludunt ſenſus ſuos: rati, humilitatem illorum proditionis malorumque conatuum incapacem eſſe.

II. Quis Claudium imperiis obnoxium libertorum ignorat? Quorum unum, Pallantem, adeo ditaverat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

verat, ut ipſe aliquando, inopiam queſtus apud alium, hanc audierit vocem, adoptari ſe à Pallante curaret; illico ceſſuram inopiam. Eodem authore Agrippinam duxit Claudius, poſtquàm operâ Narciſſi, itidem liberti, Meſſalinam peremiſſet.

III. Quis neſcit, ſtante imperio Conſtantinopolitano, vim ejus eunuchos aliquamdiu tenuiſſe? Abſque illis fuerat, Arbetio, ſummus imperii arbiter, Veriſſimo accuſatore, vitam perdidiſſet.

IV. Botoniatem, unum ex iiſdem imperatoribus, mediaſtini duo, Borilus & Germanus, authoritate, quâ penitus obnoxium habebant imperatorem, Iſacio Alexioque Comnenis inimicum reddiderunt.

V. Pone, principem non communicare cum iſtis conſilia: facilius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

liùs tamen hæc indagantur à talibus. Nec enim fieri poteſt, ut larvam ſemper princeps in privato quoque gerat. Premit ſæpè reconditque turba ac publica vita affectus; qui erumpunt, quum libertatem illis ſecretum fecit.

VI. Eſt omnino res neceſſaria in aulis, omnis generis homines, etiam viliſſimos, utiles æſtimare ſibi; credendumque certò, cum authoritate & fortunâ prudentiam quoque ingeniumque augeſcere. Id quod Arrianus, ad Epictetum, exemplo Epaphroditi, duorumque ejuſdem mancipiorum, oſtendit. Quorum unus imperatori à cloacâ matulâqûe, alter à calceis, quum eſſet, poſtea Epaphroditus, qui nuper ut inutiles eos vendiderat, non tantum gratiam captabat illorum, ſed etiam prudentiam laudabat.

VII. Nulli ferè in aulis fortuna tam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

am riſit propitia, quin ea tantum nimicorum, quantum amicorum, onciliet. Neminem quoque fere o depreſſit, quin nocere vel viciſim prodeſſe quomodocunque poſit. Unde non fruſtra olim, Tiberio imperante, *janitoribus Sejani nnoteſcere*, (verba hiſtorici ſunt, Annal. 6.) *pro magnifico accipiebatur.*

VIII. Prudentis igitur erit, familiarium principis quorumcunque amicitiam omnibus, quæ decori ratio permiſerit, officiis prenſare

CAPUT XIV.

Genera quatuor procerum aulæ. Primi quomodo colendi, tractandique? Quàm caute principibus non ſatis conſtantibus fidendum.

A Familiaribus principis ad proceres aulæ veniamus. Qui variorum generum ſunt. Alii natalium ſplendore fulgent, gratia

principis intimiore deſtituti. Alii, gratioſiſſimi apud principem, nullis tamen honoribus funguntur. Alii honoribus quàm gratia validiores. Alii denique & gratiâ florent, & negotiis adhibentur.

II. Primorum benevolentia parùm fortaſſe tuis incrementis conduxerit: qui nihilominùs, tum ex merito, colendi erunt, tum, ne, ſi minùs poſſint ipſi, ſaltem per clientes, amicoſque, noceant tibi.

III. Talibus enim clientelis illuſtres familiæ plærumque valent: aliis beneficio veteri devinctis; aliis reverentiâ magnitudinis: & fortunæ, quæ principum animos facillimè mutat, proceres ejuſmodi colentibus.

IV. Archelaus, rex Cappadociæ, Tiberium, Rhodi agentem, colere magno ſuo malo omiſerat. Tiberius enim, imperium adeptus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

vindictæ deſiderio aliam ſpeciem prætexens, vocari eum Romam juſſit. Ubi miſer quæſitâ morte periit. Quod officium tamen, ut hiſtoricus teſtatur, *non per ſuperbiam, omiſerat ſed ab intimis Auguſti monitus, quia, florente C. Cæſare, miſſoque ad res Orientis, intuta Tiberii amicitia videbatur.*

V. Conſiderandum heic, iſtiuſmodi fortunæ proceres, ſæpe, ut bene merendi impotes, ad nocendum ſatis virium habere. Hi ergo, etiamſi maxime graves ſuſpectoſve principi videris, colendi tamen ſunt, quæſito arcendæ invidiæ prætextu, ſaltem cavendo, ne inimicos habeamus.

VI. Si accidat, ut cum talibus committere te velit princeps, quod dominantibus haud inuſitatum; certamen hoc uti non recuſandum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ita magna arte magnoque occaſionum dilectu ſuſcipiendum eſt. Dandaque opera, ut & principi ſatisfacias, & cæteris conatûs tuos approbes. Plenum periculi eſt auſum tale, ſed, ſi authore principe ſuſcipiatur, incrementi via eſt.

VII. Alius heîc ſuo nomine peragit omnia. Cui qui infra proceres ſunt; facilè ſubmittunt faſces, metu, ſi non faciant, principem offendendi.

VIII. Alius principi adhæret arctiùs, magno famæ accremento, ſi prudens fuerit legendis occaſionibus ſpecioſis, tum principi, tum emolumento publico laudabiliter inſerviendi.

IX. Cavendum autem, ne aliquid adgrediaris quod exequi non poſſis. Nam, præterquam quòd vulgus ex eventu omnia judicat, & inde jus, unde fortunam, ſtare credit;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

it; principis famam, gratiamque,
quâ te complexus fuerat, ſiniſtris
ucceſſibus mirifice imminueris. Is
nim, abolendæ ignominiæ cauſſa,
x quòd apud ſubditos vileſcere me-
uet, animoſque addere adverſario,
uem fruſtra oppugnaverit, deſu-
gere authoritatem teque deſtituere
ogetur.

X. Cæterum, cave credas, dum
le certamine cum proceribus lo-
quor, velle me, ut vi cum illis agas;
quandoquidem id citra tumultum
fieri nequit: nec ut contume-
iis & calumniis inceſſas; id enim
hominum eſt parvi ac fortunâ cor-
rupti judicii: & finis talium raro
eſt auſpicatus. Piſonem vide; quem
Tiberius ad ſpes Germanici coër-
cendas in Syriam miſerat tam inſo-
lenter ſe geſſit, ut princeps, Ger-
manico ſublato, publico illum re-
linquere odio neceſſum habuerit.

XI. Quan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

XI. Quando autem actionibu procerum contraïre ſuademus, illo intelligimus, quæ aliquid ex iniquo habent, vel contra ſtatum reïpublicæ, religionem, juſticiam, regimen exercituum, ærariive curam ſuſcipiunt. Quibus ita occurrendum eſt, ut pateat bonis, &, quorum intereſt, omnibus, nullâ privatâ te ſtimulatione, ſed ſolius publici honeſta cura agi.

XII. Si exemplum, quod imitari poſſis, flagitas, Ximenem Cardinalem nominabo, electum ab Iſabella, Caſtiliæ regina, quem proceribus opponeret, nondum tunc obſequio regio ita ſubactis, ut hodie ſunt. Ex monacho Franciſcano Reginæ primum à confeſſionibus, pòſt conſilio Cardinalis Mendozæ, archiepiſcopus Toletanus, denique inquiſitor fidei factus, auhoritate ſummâ inter Hiſpanos egit; unus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

nus ibi primùm Iſabellâ, mox
erdinando imperante, denique ad
Caroli V. uſque adventum, re-
um negotiorumque arbiter; cum
roceribus ita concertans, ut popu-
um principemque ſibi ſemper ad-
ictos haberet.

XIII. Fama quidem fuit, vene-
o interemptum: idque ipſe ſuſpi-
atus erat: ſed nunquam probari
es potuit: & rectiùs naturæ atque
nnis (admodum enim ſenex obiit)
nors tam ſera tribuitur: nihilque
deò prohibet, quin fortunam
uam, quàm magna ex parte ſibi
lebebat, integram ad extremum
perduxiſſe credi poſſit.

XIV. Non eadem Cichonis Si-
monetæ fortuna fuit: qui, Fran-
ciſco Sfortia, rerum Mediolani po-
iente præcipuis negotiis adhibi-
us fuerat: poſtea à Galeacii impu-
beris adhuc matre ob fidem atque
pru-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

prudentiam rebus regendis di-
ctus, fratribuſque herilibus opp-
ſitus eſt.

XV. Is, ut imperium pupil-
ſervaret, fratres Galeacii, ac R-
bertum de S. Severino, Mediolan
ejecit. Quantam invidiam ſubier-
cogita. Sed & vide, quàm nequ-
ter mox ſit deſtitutus. Mater eni
vidua, paulo poſt in gratiam cu
adverſariis rediens, precium amic
tiæ Simonetam fecit. A quibus d
in carcere detentus, miſereque e
carnificatus, periit. Diſce hin
quàm caute fidendum ſit princip
bus, quos non ſatis conſtantes cc
gnoveris. Levem ob cauſſam lub
dini inimicorum proſtituunt min
ſtros.

CA

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT XV.

Alterum, tertium, quartumque procerum aulicorum genera; ſingulorumque colendi & captandi ratio.

PRocerum alii, quod jam dictum, apud principem quidem ratioſi, nullo tamen dignitatis radu eminentes vivunt. Hi ſi nihil aliud conferunt nobis ornandis, aditum ſaltem ad principem ſtruere poſſunt.

II. Sed & commodi eſſe queunt commemoratione meritorum noſtrorum, vel, ſi res ita ferat erratorum excuſatione; protegendo item nos adverſum calumnias & ſiniſtras aliorum delationes. Iidem, ut benevoli prodeſſe multum, Sic irritati nocere quàm plurimùm queunt. Quare modis omnibus, conditione noſtra non indignis, gratia talium captanda eſt. Cogita, rarò iſtos intra domeſticam principis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

conſuetudinem diu ſubſiſtere, qu
ad honores provehantur. Et pon
aliquam ob cauſam ipſos non pr
vehi: commendatione tamen ſi
promovere amicos ad dignitat
poſſunt, atque extollere ſupra ali
quamvis meritis æquales.

III. Tertium genus diximus e
rum eſſe, qui ad res gerendas au
thoritate maxima præditi, mod
ca tamen apud dominantem grat
agunt. Hi reperiuntur apud eos ma
xime principes, qui pacate vivun
aut voluptatibus vacant, publica
rum rerum incurioſi: atque ea pro
pter, uni aut alteri ex fidis regime
committentes, de arduis negoti
acturos, metu ſeriorum averſantu

IV. Tali aulæ ſtatu, gratiar
quærere miniſtrorum ſtudioſiu
quàm dominantis oportet. Hic e
nim, quibus adminiſtrationem re
rum, iiſdem & dilegendos, qui offi

ci

s præficiantur, permittet; ineptus
ſe dilegere, quum, quis cui mu-
eri par ſit, ignoret.

V. Sunt alii principes, qui, re-
minis majeſtatiſque ſuæ tenacio-
s, unum aut alterum rebus geren-
s præficiunt, ad familiarem ta-
ien conſuetudinem, atque con-
ectum, niſi quum de arduis agi-
ır, non admittunt. Nec munerum
ſpenſationem illis concedunt; me-
ı, ne illorum potentia multitudi-
e clientum eò aſſurgat, unde, ſi
eccaverint, dejici non poſſint. So-
ent certè cauti principes miniſtros
ıos metu continere, fidemque fa-
ere illis, potentiæ molem, vel lon-
iſſimi temporis labore conſtru-
tam, uno oculi nictu ſe demoliri
oſſe.

VI. Erga tales proceres, quo-
um adeo circumſcripta eſt poten-
ia, quomodo te geras, difficilius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

eſt perſpectu. Benevolentia corum non multum tibi profuerit; forſan etiam, ſi de ea ſuboluerit principi nocebit. Rurſum, deſtitutus illa difficulter pervenies ad negotiorum tractationem: rurſumque non ſine periculo ſæpe cum iiſdem concurrere neceſſum habebis.

VII. Heic igitur circumſpecta comitate opus erit. Omnia illis venerationis officia exhibebis, & occaſione datâ, ſecretam animi promptitudinem, ſed caute, teſtaberis. Interim negliges alium quærere tibicinem, quo adminiculante principi innoteſcere atque conjung arctiùs poſſis.

VIII. Reſtant ex proceribus illi, qui & gratia valent apud principem, & rerum adminiſtration præſunt. Hi, ut breviter dicam, pari honore cum principe colendi ſunt.

IX. Horum inclinationes & vo-ntas ſpeculandæ; quas ſcire & exe-ui, plus quàm principis, oportet.

X. Ad hunc igitur modum po-entiâ procerum & authoritate, ve-ıt per gradus, ſubductâ, quid à ſin-ulis ſperari poſſit, non ignorabi-nus. Sollicite quippe cavendum, e quidquam ab ullo poſtulemus, uod, effici non poſſe videamus. Nil enim humano moleſtius accidit ngenio, quam non poſſe poſtula-s ejus, quem amas, ſatisfacere.

XI. Certè amiciſſimus quiſque ıpplicatione incivili aut vires ex-edente deprehenſus offenditur. umque, à quo repulſam tuleris, onſpectum tuum averſaturum, ſci-o: metu, ne ſimilis poſtulati im-udentia pudorem incutias ſibi, tque etiam, ne autoritatis defectu fficere, quod roges, non poſſe ideatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

XII. Cæterum (ut hoc obiter addam) ad procerum noticiam non ſtatim patet acceſſus: per gradus ad hos quoque enitendum. Adeòque qui apud illos multum poſſunt, ſeu peregrini, ſeu domeſtici, imò etiam qui ab his dependent, (diſpecto, quęnam ſingulorum ad alios ornandum vires ſint,) conciliandi erunt.

CAPUT XVI.

Aulici infra proceres poſiti, quinam? & quci cum illis agendum? primùm cum inimicis, qui nos noſtrorum cauſſâ, quibus infenſi ſunt, oderunt.

SUnt in aulis alii, qui, infra proceres poſiti, nobis ſunt ſuperiores, vel æquales, vel inferiores. Jique omnes duûm generum: alii enim, ut proſint nobis; alii, ut noceant, aptiores. Authoritas utrorumque, & potentia, diligenter eſt penſitanda, ut colligas, quanta ſit, ad id, quod affectamus, vel promoven-

ovendum, vel impediendum. enſitandæ item amicitiæ & affinitates: neceſſitate ſæpe requirene, ut calculum eorum ad noſtra ropoſita flagitantes, vel per ipſos nvidiam deprecantes, per clientes um illis agendum ſit.

II. Inprimis autem cavendum, e tum demum quæramus iſtorum miciciam, quum eâ opus eſt nobis: Præparatam eam habere oportet, & altioris benevolentiæ pignoibus conciliatam.

III. Eorum, qui officere nobis oſſunt, tria ſunt genera. Vel enim nimici, vel invidi, vel competitoes atque æmuli erunt.

IV. Qui inimici ſunt, vel noſtrâ auſâ nos, vel noſtrorum, quibus nfenſi ſunt, oderunt. Sed poſteius hoc odium plærumque altero ninùs acre eſt; mitigarique poteſt fficio aliquo, quo, diligere nos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

amicos, teſtemur, quanquam ſalv cum inimicis iſtorum neceſſitudine

V. Verùm plærumque factioſa ſunt aularum amicitiæ, & crudeles ac, ut omnes ipſis inviſæ familiaritates abdicentur, poſtulant.

VI. Hanc ob cauſſam nonnulli, palàm unius amiciciam præferentes, adverſam tamen partem occultè colere non deſtiterunt: non ut proderent amicum, ſed, ſi caderet, ſubſidium ſibi præparantes. E ſanè poteſt culpâ carere conſervatio ſui; proditio contrà omnis viro honeſto indigna eſt.

VII. Prudentia iſta non in aulicis tantùm contentionibus, ſed & in imperiis feliciter eſt uſurpata. Syenneſes, Tarſenſis præſes, quum, inter Cyrum & Artaxerxem orto bello, Cyrum oppugnare metueret, partes ejus amplexus eſt, filium verò ad Artaxerxem, miſit, patri, ſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſyrus vinceretur, perfugium futu-
rum.

VIII. Bardas Durus, vinculis Sa-
racenorum elapſus, Bardam Pho-
cam adverſus Baſilium videns crea-
tum imperatorem, amiciciam Pho-
cæ, hactenus inimici, quæſivit, fi-
lium verò, ſimulatâ fugâ Baſilium
ſequi juſſit, interceſſurum pro pa-
tre, ſi Phocas vinceretur. Quod &
factum.

IX. Solon quidem, republicâ
diſcordante, nemini inter partes am-
bigendi libertatem permittendam
ſanxit: non id tamen, credo, vo-
luit, ut amici, diverſas partes am-
plexi, nuntium amori privato re-
mitterent: quin potiùs ſperabat, a-
micos, diverſa ſecutos, de pace pu-
blicâ tunc cupidius feliciúſque la-
boraturos.

X. Ad eum modum in aulis, di-
verſus licet factione, amiciciam ta-
men

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

men cum alterius factionis homine ſervare potes: tum, ut mutatæ fortunæ receptum habeas: tum, ut, animis ad mitiora inclinatis, pacis aptior ſis conciliator. Nulla eſt tutior honeſtiorque ratio inter diſcordias procerum, & contentiones, apud utramque contendentium partem gratiam ineundi.

CAPUT XVII.

Deinde cum illis inimicis, qui nos propter nos vel noſtri cauſâ, & offenſi à nobis, oderunt, uti agendum? Vbi de minis, & injuriis.

QUi nos propter nos oderunt, vel offenſi à nobis id faciunt, vel (quod familiare magnatibus in inferiores eſt, de quibus Itali proverbium habent; *Qui offendit, non condonat*) quia nos offenderunt. Hoc habent peſſimum animi magnâ fortunâ inſolentes; Quos læſerunt, oderunt.

II. In-

II. Injuriarum, quas hi nobis faciunt, optimum remedium eſt, ſi non intelligantur. Si verò rei gravitas indicium offenſæ intellectæ expreſſerit; citò poſt illa mitigatum dolorem, memoriamque injuriæ deletam, oſtendemus. Alioqui, ſi tolerare nos impatienter injuriam videant, vindictæ metum, adeoque præveniendi cupiditatem, illis incutiemus.

III. Inprimis à minis heic abſtinendum: præcipue ſi non illico ad exequendum ſis paratus.

IV. Minæ enim vigilantiam adverſarii ad cavendum acuunt, laceſſuntque odium ad geminandam injuriam, nobis verò ſæpe pudorem gignunt, ſi ſpirare vindictam, ſed viribus deſeri videamur.

V. Scio, moderationem iſtam non omnibus probatum iri, minimè certe hominibus vindictæ cupidis;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

pidis; qui putant, nullam injuriar
ſine ſenſu tramittendam, non ſo
lùm ob dulcedinem, quæ ineſt vin
dictæ, ſed etiam, quòd veterem in
juriam ſi feras, invites novam: o
diis proin immortalibus perſequen
dos, qui nos offenderint. Verùm
tales, dum reddere ſe formidabi
les cupiunt, hoc ſimul efficiunt, u
nemo cum illis habere commer
cium velit. Quum enim labi pron
gens mortales ſimus, ſubindeque
ſeu affectu, ſeu incogitantiâ, abri
piamur; quiſque, metu offenſæ, i
ſtos odii tam properos tenaceſqu
fugiet, & ceu beſtias feroces ſoli
tudini relinquet ſuæ. Denique, ſ
eum quis offenderit, inimica mo
omnia ab ipſo expectans; dum vin
dictam metuit; prior inferre cupiet
Quare, effugiendis tot malis ego
contrariam potiùs viam inſiſten
dam exiſtimo, præferendamque le

nita

itatem; quæ ne in magnis quidem njuriis difficilis eſt; habito inpri- nis diſcrimine, quibus ex cauſſis rtæ ſint, quæque conditio illo- um, qui intulerunt.

VI. Injuriis enim levioribus, & x perturbatione potiùs quàm ma- cia ortis, adeò non offendi debe- nus, ut expediat, nec ſenſiſſe illas ideri. Si injuria ſit atrox, exiſti- nationis noſtræ quidem non incu- ioſos nos oſtendemus: ſed nec ita uoque lædentibus implacabiles rimus, quin ſpem reconciliationis, ocumque veniæ, ſatisfacturis relin- uamus. Quam ad rem non inutile uerit, queri apud amicos ejus, qui eſit, de injuriâ, iiſque arbitrium auſſæ ſuæ committere.

VII. Injurias, per petulantiam nſultandoque factas, extemplo, uum fiunt, vindicandas puto, non am ultionis ſtudio, quàm ut caſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

getur is qui fecit, & modeſtiùs ſe
gerere, non erga nos tantùm, ſe
& alios, diſcat.

VIII. Minime verò tales odi
implacabili ulciſcendi ſunt. Imm
teſtari oportet, querelarum vind
ctæve quærendæ neceſſitatem inv
tis nobis impoſitam: data autem
pro ratione injuriæ, ſatisfaction
nos ad redintegrandam amicitiam
paratos eſſe.

IX. Quod ſi poſtea pænitudini
vel ſecretæ etiam, indicia aliqu
præbeant aut operam noſtram im
plorent, redeundum eſt cum illis i
gratiam. Et hoſtimenti loco ſuffic
at nobis ſummiſſio, quâ carere
noſtrâ amicitiâ non poſſe profiten
tur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT XVIII.

juria potentiorum vel non potentiorum, quo pacto evitandæ, tractandæque? Reconciliationis varia artificia.

Ed, quia tales injuriæ plærumque ab iis, qui potentiores ſunt obis, inferuntur; his evitandis prinum remedium eſt, non niſi reveenter cum iis agere, cavereque faniliaritatis faſtidia, aut; ſi aſperioes ſunt, penitus commercium eoum declinare. Notum eſt illud Marialis:

Si vitare velis acerba quædam,
Et triſteis animi cavere morſus;
Nulli te facias nimis ſodalem;
Gaudebis minùs, & minùs dolebis.

II. Secundum eſt, nullum injuiæ ſenſum præ ſe ferre. Nec enim utum, nec prudentis eſt, nimis cerare cum eo qui plus poteſt. Iuſtus xcuſandæ diſſimulationi prætex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tus ſit, imparitas virium noſtrarum.

III. Scio, perſuaſum nonnullis, metu adverſariis incuſſo, futurum, ut ii veniam & reconciliationem veniant oratum. Nec diffiteor, humilia quædam ingenia eò ſe nonnunquam demittere. Verùm ficta, minimeque ſincera hæc eſt reconciliatio. Nec omittunt hi tales, ſi occaſio detur injuriæ referendæ, indulgere animo: &, quò timidiores fuerint, eò vindictam impotentius ſpirabunt. Proinde, quum difficilior ſit evitatu occultus, quàm apertus hoſtis; præſtat fere, tales inimicos habere, quàm impulſore metu reconciliatos. Loquor verò de illis, qui nobis non majores, ruptâ amicitiâ, non magnopere nocere poſſunt.

IV. Nam, ſi cum majori res ſit, cuju

cujus inimicitiæ officere noſtris luminibus poſſunt, ejus vel fictò redintegratum affectum, quàm aperte inimicum habere melius eſt.

V. Si nos priùs læſerimus, priores quoque læſum, ſeu ipſi coràm, ſeu interventu amicorum, placabimus.

VI. Ad dijudicandum, cuinam ampliores vires ſint ad nos premendos, opus eſt, non conſiderare potentiam tantùm, ſed & affectum, quo, præter odium, ad nobis nocendum feratur.

VII. Quoſdam enim agit odii pediſſequa, vindictæ cupido: alios verò metus, ne, adepti quod quærimus, ad nocendum ipſis armatiores ſimus.

VIII. Ac acerrimi quidem ſtimuli ſunt, quos vindicta animis injicit: violentior tamen ad oppreſſiones aulicas eſt metus: cer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tè illâ longè eſt inevitabilior

IX. Prior mitigari officiorum
humilitate ſatisfactioneque poteſt
Timido, ut pro metu fiduciam be
nevolentiæ aſſumat, vix unquam
perſuaſeris. Tentandum id eſt ta
men modis omnibus; quos res na
ta potiùs, quàm diſciplina ulla, o
ſtendet.

X. Ageſilaus, quos infenſos ſib
ſciebat, amicos redditurus, hono
ratiſſimis eos muneribus ornabat
quæ quum adminiſtrantes illi in
vidiam, ut fieri ſolet, incurriſſent
accuſati confugere ad principem
cogebantur: qui, illos periculo in
famiâque liberans, beneficio ſibi
obnoxios, ſincereque amicos po
ſtea habuit.

XI. Perfamiliare aulis artificium
eſt, ſupplantare aliquem occulte
ut, tuo beneficio erectum, tanto
habeas obſtrictiorem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

XII. Non minùs quoque frequens in aulis illa cavenda eſt Eutrapeli Horatiani verſutia, quâ æs mutuo dabat ad luxum, ſufflabatque animos illis, quibus ruinam meditabatur.

XIII. Ita, qui voluptatibus noſtris, qui affectibus, atque expenſis applaudunt, & ſuſcipere nos jubent viribus noſtris majora, aut repugnantia rationi, plerumque nos perditum eünt.

XIV. Sed redeamus ad modos redintegrandæ cum inimicis gratiæ. Inter quos hic neutiquam eſt poſtremus; Vota & conatus inimici, quorum ſucceſſu te non impediri poſſe videas, conſilio atque operâ juvare: ut debere amorem beneficiis tuis videatur.

XV. Hoc pacto Aſcanius Sforcia, cardinalis, animadverſo, fruſtra ſe intercedere machinationibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Juliani cardinalis, qui Joannem A
lexandri VI. nepotem ad purpu
ram cardinaliciam provehere labo
rabat, adeo ambitioſe poſtea cau
ſam Ioannis egit, ut pervinceret: in
que amicicia iſtius dehinc potio
ipſo Juliano fuit.

XVI. Si pertinacia inimici om
nem reconciliationis conatum elu
dat, illud ultimò videndum eſt, an
non alium adverſarius magis quàm
nos oderit vel formidet. Hunc com
petitorem & ipſi & nobis fore fin-
gemus. Sic enim fiet, ut prævalente
erga illum odio, deſiderio noſtro
faveat, vel ſaltem minus obſtet.

XVII. Artificium huic non mul-
tùm diſſimile eſt, quo Gerlachus,
antiſtes & electοr Moguntinus, u-
ſus olim fuït, quum Adolfum Naſ-
ſovium, cognatum ſuum, creare im-
peratorem intenderet. Noverat,
diſſidia eſſe inter principes, qui im-

perio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

erio, cui rector quæreretur, vel
mminebant, vel deſtinati erant.
uibus in rem ſuam uſurus, cum
ectorum aliquibus ſecretò ſeor-
mque agit. Monet Venceſlaüm,
gem tunc Bohemorum, in Alber-
m, Auſtriæ ducem, Venceſlaï ho-
em, ſuffragia electorum plæraque
e: ſe tamen, ſi de conſenſu ſibi
nſtaret Venceſlaï, impedire para-
m. Perſuaſo Venceſlao, Saxo-
em aggreditur; hujuſque inimi-
m, Brunſvvicenſem, ſpeï ad re-
m ſummam proximum fingit. Pa-
tino verò Venceſlaüm (qui infen-
s tunc Palatino) cæteris, ni impe-
iretur, proximiorem oſtentat. Ita
ngulorum inimicos evertere pro-
ittens, omnes circumvenit; co-
natum ſuum poſtremò imperato-
em nuncupans, quem primò nun-
upatum procul dubio conſenſus
mnium rejeciſſet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT XIX.

De invidia. Hæc quibus modis ſuper- poſſit?

IAm de invidiâ ſermo inſtitue- dus erit; quæ tantum malum, ad ſuperandum illud multa & fe- citate & fortitudine ſit opus; quæ non niſi participatione ej- quod aliis invidet, ſatietur; uni- quiſque verò, ſui boni pertinax, p- ſe, non pro aliis laboraſſe velit.

II. Sed, quantumvis difficulter, ſ- perabilis tamen eſt. Nec ad id co- municatione boni, quod ſectamu ſimpliciter opus. Sufficit aliqua- do, invidentibus oſtendere, bonu- ab ipſis expetitum, ſi in noſtrâ p- teſtate ſit, ad ipſorum quoque co- modum atque d-us facturum.

III. Quem in finem amicicia- eorum familiaritatemque ambi- ac illis, quantumvis invidiæ ma- feſtis, optime nos affectos oſten-

oportet: affirmando, omnia, quæ
lint, & nos velle; nec jam hoc,
idquid ſit, ambire, niſi eo, ut a-
icis, atque adeo ipſis, ſervire ma-
s idonei ſimus. Breviter, id agen-
um eſt, ut ex fortunæ noſtræ au-
mentis ſpem concipiant augendæ
æ.

IV. Faſtus quoque, ſumptuum
lendor nimius, convivia intem-
ſtiva, omnis denique jactantia,
vidiam caventibus præcipue fu-
enda.

V. Iis præcipue, qui ex humili
co ſurrexerunt: niſi principis vo-
ntas, vel muneris dignitas aliud
quirat. Tunc enim aliqua magni-
centia non dedecebit; dum modò,
ſumptibus faciendis non ſuæ, ſed
incipis voluntati, obſequi, oſten-
ant.

VI. Tali prudentiâ, modera-
oneque, initia cardinalis Ximenis
oppidò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

oppidò quam clara fuêre. Obſcur
loco natus erat, & incertum an no
bili: quanquam ejus fortuna inven
poſtea, qui nobilem aſſererent. Hi
quum re eſſet anguſtâ, fit mona
chus: mox, ob animi dotes, Iſabe
læ, Caſtilianorum reginæ, à confe
ſionibus, Mendozæ cardinalis com
mendatione, ac denique archiep
ſcopus Toletanus fuit. Quem ar
chiepiſcopatum, Mendozâ mo
tuo, quum à Pontifice Iſabella Xim
ni impetraſſet, hic, imparem ſe vi
dens invidiæ, acceptare eum nolui

VII. In eoque recuſando ade
fuit pertinax, ut, ſubmiſsâ ab Iſabe
lâ omni fere procerum aulâ, vi
paſſus ſit exorari ſe ad muneris i
lius ſuſceptionem. Et, poſtquar
annuerat, aliis iterum precibus fu
opus, quibus ad ampliores ſumptû
& ſplendorem dignitati convenien
tiorem, induceretur. Etiam ſic t
me

en in tantâ fortunâ prioris vitę re-
nens fuit, ut non aliter, quàm au-
oritate papæ, ad mutandum com-
elli potuerit. Bene ceſſit illi mo-
eſtia hæc, & invidiam, quæ alio-
uin certò expectanda fuerat poſſi-
enti tot magnatibus Hiſpanis am-
itam dignitatem, opeſque regiis
antùm ſecundas, placavit.

VIII. Cæterùm agendi hæc ra-
o, quemadmodum ſub dignitatum
nitia inſigne contra invidiam amu-
etum eſt; ita parùm prodeſt iis, qui
emel jam ſuperbiùs ſe geſſerint.
icta quippe poſtea moderatio talis
idebitur. Cujus rei exemplum hi-
toria Conſtantinopolitana præbet.
Metropolitanus quidam, cui Con-
ſtantini erat nomen, Iſacii Ange-
i, & mox Alexii, imperatorum,
aulâ pulſus, poſtea cum Euphroſi-
ne imperatrice reverſus, faſtidium
negotiorum vitæque aulicæ oſten-

 tabat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tabat, diaconi ſuſcipiens munu
quo fidem ſimulationi faceret, ir
ſtantiúſque rogaretur. Quid mult
Tam callide rem geſſit, ut impera
tor ipſe, à ſacerdotii Sacramento ab
ſolutum, vocaret ad aulam, ac reb
maximis præficeret. Nec contentu
dignitate propria, fratres binos la
teri Imperatorio admovit, velut ex
cubituros pro ſe abſente, ſiquand
propter momenta rerum aliò voca
retur. Verùm, quoniam ejus inge
nii inſolentiam prior fortuna ni
miùm nudaverat; idcirco nequ
nunc, quamvis modeſtiam præfe
renti, diu creditum eſt; ſed po
ſtea, remotus ab aulâ, & nunquam
reſtitutus, obiit.

CAPUT XX.

Æmulatio, invidiæ ſoror. Contra hanc remedia.

EAdem, quæ invidiam averrun
cant, etiam contra æmulatio
nem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

nem remedia valent; minus quidem habentem malignitatis quàm invidia, ſed contra plus ambitionis non minùs alienis incrementis inſidiantis.

II. Verùm, quos æmulatio afflavit, eos ſpecie quâdam venerationis, & inanibus honoribus, delinire, &, ne competitores nobis ſint, avertere poſſumus: erigendo nempe ſpem illorum ad altiora, etiamque, quâ licet, juvando: & contra deprimendo id, quod nos affectamus, ceu meritis ipſorum inferius, noſtris autem, ceu non æqualia ſperantium, auſpiciis ſufficiens.

III. Si metus ſit, ne nos prævertant, injectâ dubitatione retinendi ſunt. Quod fiet, ſi propoſitis in utramque partem argumentis, major ſpecies iis addatur, quæ remorando ambituï ipſorum apta ſint.

IV. At omnium optimum fue-

rit, deſtinata noſtra celare, donec æmulis vel infenſis impediundi tempus effugerit.

V. Ambitus nimis manifeſte prenſantium odioſus nonnunquam & iis eſt, qui modeſtiùs agentibus pollicem converſuri erant. Ita majoribus cum difficultatibus conflictantur tales, majori quoque invidiæ, ſi pervincant, ſin ſecus, opprobrio, expoſiti.

VI. Longe tutius eſt, (ut jam dictum,) premere conſilia; remiges imitando, qui loco, ad quem appellere laborant, tergum obvertunt.

VII. Maximorum etiam imperiorum candidati viam hanc inſtitêre. Nil uſitatius illis, quàm, Euripidei Agamemnonis exemplo, majus quietis quàm honorum deſiderium oſtentare. Senſeruntque multi, ſalubre hoc eſſe remedium avertendis adverſantium inſidiis, infamiæque

iæque effugiendæ, quæ fruſtratos
os captatores manet. Gloriam de-
ique eam conſecuti ſunt, ut, non
iffragiis eblanditis, ſed meritis
ſorum datus videretur honos.

VIII. Deinde, in petitionibus
onorum id maxime cavendum, ne
oncurramus cum aliquo, qui no-
is major ſit, & potentior cliente-
s. M. Lepidus, vir, Taciti judi-
io, ſapientiſſimus, tunc imitan-
us erit: qui, cum Junio Blæſo,
eïani avunculo, in ſenatum à Ti-
erio productus, ut alteruter eorum
roconſul Africæ legeretur, valetu-
inem corporis, ætatem liberorum,
ubilem filiam, obtendit; Seïanum
aud dubie inimicum veritus, ſi
Blæſo provinciam præripuiſſet. An-
al. 3.

IX. Sed nec obſtinatè cum illo
ertandum eſt, quem primâs ali-
quis evectum it, quantumvis lex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

contra illum faverit nobis: lex en
ſine dubio à gratiâ vincetur; u
narrante hiſtorico, factum oli
quum Germanicus atq; Druſus H
terum Agrippam, Germanici pr
pinquum nequicquam obſtante
ge, prætorem crearent. Sed ver
ipſa apponemus: De prætore in
cum Vipſanii Galli, quem mors a
ſtulerat, ſurrogando, certamen i
ceſſit. Germanicus atque Druſus H
terium Agrippam propinquu
Germanici fovebant. Contra ple
que nitebantur, ut numerus liber
rum in candidatis præpolleret, qu
lex jubebat. Lætabatur Tiberiu
cum inter filios ejus & leges ſenat
diſceptaret. Victa eſt ſine dubio le
Sed neque ſtatim neque paucis ſu
fragiis. Quo modo etiam cum val
rent, leges vincebantur.

CAPUT XXI.

üina quomodo effugienda? Imminens uti tractanda? Et exempla illorum qui potentiâ exciderunt.

HActenus præcepta, viro politico obſervanda, præcipua exe-
uti ſumus. Si quæ reſtant, pruden-
a cujuſque & dexteritas ſupple-
unt. Quanquam autem illa non
quirendæ tantùm potentiæ auli-
e, ſed & cuſtodiendæ ſerviunt: non
utile tamen fuerit, in promptu
mul exempla habere illorum, qui
otentiâ exciderunt: ut alieno ſa-
ere periculo, &, ſi rüinam effuge-
e minùs liceat, ad illam nos præ-
arare ſaltem, diſcamus, Poſtre-
num enim hoc non minùs altero
eceſſarium eſt: quum, qui effu-
gere nitentium vani ſæpe ſint impe-
ûs: qui ſe præparat, caſum, paucis
orum evitabilem, quos fortuna al-
e ſubvexit, ſibi reddat molliorem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

II. Caſus autem iſtiuſmodi
culpâ noſtrâ, vel artibus inimi
rum invidentium aut competi
rum, vel perverſitate ingenii pr
cipis, vel denique morte illius,
re eveniunt.

III. Quum omnium hominu
vita vitiis obnoxia, erroribuſque
ferta eſt, tum inprimis; in a
vitam agentium, qui, ob auth
ritatem, quâ omnia facta eorun
bona, mala, approbare, qui pr
pe eos ſunt, coguntur, ultra rep
henſionis aleam ſunt poſiti.

IV. Præ cæteris autem turpiſ
ma eſt inſurgentium in principe
ſuæ dignitatis authorem perfidi
ingrati animi malæque fidei notâ i
ſignitum crimen & juſtiſſima in
dignationis odiique principis m
teries.

V. Hujus flagitii fugere vel un
bram in magnis dignitatibus poſ

iri debent, & proinde, ne quam ncipi ſuſpicionem moveant, il- quoque honores declinare, qui lis conatibus opportuni viden-.

VI. Seianum Paterculus aulico- n judicat prudentiſſimum: &, iſſe, reverâ oportet, qui callidi fidentiſque illius Tiberii gratiâ n diu floruit.

VII. *Actu*, inquit, *fuiſſe oti- ſimillimum, nihil ſibi vindican- n, eoque aſſequentem omnia; ſem- infra aliorum æſtimationes ſe mo- ntem; vultu vitâque tranquillum, imo exſomnem*. Hunc tamen tam utum verſutumque ambitio tan- m eò abripuit, ut ad imperium piraret. Eoque fine primùm ma- monium Liviæ, mortuo Druſo, duæ, appetiit, quo, domui cæſa- m innexus, faciliùs voto potiretur. , quamquam, ſuſpectum hoc eſſe poſtu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

poſtulatum Tiberio, ex tergive-
tionibus ejus intelligeret, non
tavit tamen animum, ſed, quod
non provenerat viâ, aliâ aſſu
tentavit.

VIII. Tiberio faſtidium u
ſubiiſſe, cognorat. Illico ille nut
tem impellit, &, ut Capreas ſece
ret, perſuadet. Tacitus de hac
Ne, aſſiduos, inquit, Annal. l
4. *in domum cœtus arcendo, infr*
geret potentiam, aut, receptan
facultatem criminantibus præber
huc flexit, ut Tiberium ad vit
procul Româ amœnis locis degena
impelleret. Multa quippe providel
ſuâ in manu aditus; literarum
magnâ ex parte ſe arbitrum fo
quum per milites commearent; n
Cæſarem, vergente jam ſenectâ,
cretoque loci mollitum, munia i
perii faciliùs tramiſſurum. Nec pla
quidem illum ſpes fefellit. Brevi

ra

tempore, ſpecie ſublevandæ ſe-
tutis Tiberii, omnem pæne im-
i vim ad ſe pertraxit.

X. Verumtamen viam, quam
itit Seianus, plus periculi quàm
npendii habuiſſe, extrema tan-
n ejus oſtendêre. Quæ accuratius
c memorare, pretium quidem
ræ videtur: ut & aulici noſtri in
tunâ ſuâ regundâ, & principes
liis elevandis, cautiores fiant.

X. Tiberio Seianus vel carus vel
eratus fuit, quum operam ejus
opprimendâ Agrippinâ, & hujus
eris, Nerone & Druſo, experiretur
lem. Quibus facinoribus prom-
m Seïanus ſeſe præbuit: gna-
, ita non gratiæ tantùm principis
ificari ſe, ſed & potentiam ſuam
ue ſpes ſtabilire: non reſiduis de
ſarum domo niſi duobus adole-
ntulis; quorum tenera ætas, ſi
ſummum regimen accepiſſent,
autho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

authoritatem, tractationemque rerum, ipſi relictura erat, dum res pateretur, ut nomen quoque ſummum uſurparet.

XI. Sed vide, quam præcipites ac temerarios faciat ambitio. Non vidit is, quo propiùs abeſſet à faſtigio, eo magis ſe ſuſpectum principis diffidenti ingenio: potiùs minuendi ſe, quàm ulteriùs progrediendi, quærendas rationes. Ille contrà egit. Quum enim nihil ſibi prȩter nomen imperatorium, (quod & ipſum tamen erant qui illi tribuerent,) præterque poteſtatem tribuniciam, (quod ſummi faſtigii vocabulum imperatores ſolis ſibi vendicabant,) deeſſet; non contentus tamen, potentiam ſuam in majus ſubinde exaggerare nitebatur. Quâ re ut ſe venerabilem cunctis, ita formidabilem Tiberio reddidit.

XII. Hic itaque, quum videret, Seïa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Sejanum non cohortes tantùm prætorias, ſed & ſenatorum plurimos, familiaſque principes, partim beneficiis ac ſpè, partim metu, addictas habere; ſecretaque ſua à domeſticis ad Seianum, non viciſſim illius ad ſe, deferri: exitium mox velut æmuli, agitans, priùs quàm occœptaret quidpiam, voluntates quorumdam ſibi percontandas duxit, ut conſilium, quod agitaret, approbaturos à cæteris diſtingueret.

XIII. Ac, ne Seiano quidquam de mutato Cæſaris animo ſuboleret, conſulem illum facit; amicumque laborum, coràm, & per literas, apud patres & populum, appellat: morbum denique ſimulat; ſpeculaturus Seiani & aliorum affectus.

XIV. Nonnunquam lætiora de valetudine ſuâ, & venturum ſe propediem in urbem, ſcribit ad ſena-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tum: Seianum laudans interdum, interdum deprimens: alios ab ipſo commendatos recipiens, adſpernans alios: ut ita inter ſpem metumque teneret ambiguum.

XV. Qui, ſeu gratiâ adhuc fretus, ſeu metu, ne ſpes ſuas omnes in caſum daret, nihil per vim aggredi ſtatuit; ſperans inprimis, offenſiunculas principis, ſi quæ ſint, tempore deletum iri. Alii interim, magis hactenus fortunam Seiani, quàm ipſum, ſecuti, perſpectâ Tiberii mutabilitate, cautiùs agere incipiunt; multorumque paullatim in ipſum ſtudia ſegneſcunt.

XVI. Tiberius, ſuperbum Seiani ingenium pridem perſpectum habens; ſimul metuens, ne contemptu irritatus, ad periclitandam fortunam rueret, vulgari jubet, propoſitum ſibi, tribuniciam poteſtatem Seiano tradere. Paullò poſt car-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ceri illum includi mandat, ſcriptis ad ſenatum literis, quas Macro, prætoris cohortibus præfectus, tulit. Hic, Romam ingreſſus, mandatum principis primò omnium Memmio Regulo, tum conſuli, (alter enim conſul Seiano erat addictior) mox Græcino Laconi, vigiliarum præfecto, nondum orto die, aperit. Inde in curiam tendens, quum forte Seianus, turbatus animo, obviam veniſſet, rogaretque numquid à Tiberio ad ſe literarum eſſet; in aurem illi inſuſurrat, tribunum mox ſalutatum iri. Quo curiam non ſine tacitâ læticiâ ingreſſo, Macro prætorianos abire domum jubet: eam eſſe imperatoris voluntatem, literis oſtendit: in quibus & donarium illis promittebatur. Abeuntibus prætorianis quum Laconis cohortem ſubſtituiſſet, ingreſſus ſenatum, literas offert:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

moxque, non expectata earum lectione, exiens, Laconem diligenter excubare jubet, ne curia Seianus excitando tumultui erumperet: ipſe ad prætorianos ſe recipit, nequid molirentur, prohibiturus.

XVII. Literæ, quæ tum legebantur, & extenſæ longiùs, quo plus ſpatii Macro ad providendum neceſſaria haberet, & miro artificio contextę erant. Initio aliis de negotiis, nihil de Seiano, memorabatur. Mox perſtringebatur idem, ſed, quod ajunt, levi brachio. Inde, intertextis quibuſdam, ſequebatur apertior, ſed & ea adhuc perfunctoria accuſatio. Tandem, poſt varios de reipublicæ negotiis excurſus, nominabantur duo Seiani familiares; in quos animadvertere juſſus ſenatus; addito ſimul, ipſe ut ille comprehenderetur. Mortis de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

induſtriâ omiſſa mentio; ut ſpes relinqueretur accuſato purgandi ſe à criminibus, quæ nec niſi levia objicerentur.

XVIII. Perlectis literis, multi, qui in ſenatum deduxerant illum, quum longe alia, quàm tribuniciam poteſtatem Sejano dandam, agitari cernerent, aſſurgere incipiunt, incingentes Seianum, ne elaberetur. Quod, facturum fuiſſe, creditur, ſi literarum initium in illum aſperiùs mox detonuiſſet: Leviores illas perſtrictiunculas contemnens, loco ſuo immotus manſit; appellatuſque bis terve à Memmio conſule, ut ſurgeret, vix tandem paruit; dandis ſcilicet non audiendis mandatis aſſuetus.

XIX. Surgentem Laco primùm ſequebatur; mox Regulus, aliis ſenatoribus comitatus, è curiâ in carcerem duxit: ubi poſtea à ſenatu ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſcalas Gemonias damnatus fuit.

XX. En tibi aulici, cui poſt hominum fere memoriam calliditate potentiâque vix ullus par fuit, exitium: cujus fabrica licet in ſolidum prudentiæ Tiberii videatur deberi, potiùs tamen potentiæ illius adſcribenda eſt, quæ mole ſuâ citra etiam tot machinationum ambages opprimendo Sejano ſuffecerat.

XXI. Quod ex Perennii exemplo colligi poteſt: quem, Seiani artibus ad idem faſtigium graſſantem, Commodus, ingenio longe infra Tiberium, ſubvertit.

XXII. Enimvero multos forſan hæc non movent; quia ſapere plùs aliis, ſcireque aliquid quod illi, quorum caſus referuntur, ignoraverint, videntur ſibi. Et ſanè fuerunt poſterioribus ſæculis aliqui, quibus minùs infeliciter negotium hoc ſucceſſit. Qualem Boylam in hi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſtoriâ Conſtantinopolitanâ legimus: qui, in Conſtantinum Monomachum imperatorem conjuraſſe deprehenſus, ſupplicium, non perinde grave ut alii tales, ſubiit; eò quòd in principem mitem placabilemque incidiſſet.

XXIII. Sed lubet eam hiſtoriam breviter heic recitare. Ex qua intelligetur, conſilia, etiam ſecretiſſima, oculiſque mortalium impervia, divino proviſu inſperatis ſæpe modis detegi, nec, quacunque etiam calliditate tracta, pœnam effugere.

XXIV. Boylæ huic ad tantum nefas aptitudinem vel cauſam futuram, nemo mortalium credidiſſet. Beneficiorum magnitudo, quibus ornatus erat, ſummæ fidei ſpem opinionemque indiderat principi; & aliàs ad magna ingenio ineptus videbatur. Non enim tantùm hu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

mili loco natus, ſed & linguæ tam impeditæ erat, ut egre poſſet intelligi: eamque balbuciem quum gratam imperatori videret, poſt de induſtria affectabat.

XXV. Iſta aſſentatione ſe in familiaritatem principis uſque adeo inſinuavit, ut etiam gynæceium & cubiculum Conſtantini intimum ei pateret. Tandem, ditatus à principe, inque ſenatorum numerum allectus, ſpes ſuas altiùs mittere cœpit: eoque progreſſus eſt, ut per ſtragem principis ad ſceptrum ipſum ire cogitaret. Id conſilium primùm illis aperit, quos imperatori infeſtos ſciebat; promittens ingentia approbantibus & operam ſociaturis; abnuentes laudans ob benevolentiam erga principem, cujus exploratorem ſe ſimulabat.

XXVI. Iſta agitans, omnium conſcientiam, niſi quorum non metueret,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tueret, effugerat: effeciſſetque teterrimum facinus, niſi ab uno conſciorum proditus, ejuſque arte deprehenſus fuiſſet tum, quum gladium, quem in jugulum principis acuerat, manu teneret. Imperator tantam injuriam tam leniter tulit, ut, quoſdam ex conjuratis capitali ſupplicio, ipſum ſceleris ducem exilio affeciſſe, ſatis haberet.

XXVII. Longum eſſet, huc omnes adducere eos, qui ejuſmodi facinora vel ſuſcepiſſe deprehenſi, vel ſuſcipere voluiſſe, aliquando etiam falsò, crediti, naufragium in aulis fecêrunt. Sed nos iſta attuliſſe contenti, hoc tantum addimus; Superbiam omnem, ſeu illa principem ambitione, ſeu jactantiâ, exprobratione, maledicentiâ, ſplendore, vel nimio comitatu, offendat, viam eſſe ad exitium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT XXII.

Apud principem jactantia, officiorum exprobratio, libertas, arrogantia, familiaritas nimia, ſuperbia, vanitas, avaricia, perfidia, conjuratio, diſcordiarum excitatio ſingula ex ſuis exemplis, notata.

IActantia & officiorum exprobratio in aulâ Alexandri Magni Philotam Clytumque predidere. Iiſdemque ventis Craterus etiam abreptus pæne fuit. Certe acceptior longe fuiſſet principi, ſi intra generoſæ limites modeſtiæ ſubſtitiſſet.

II. Ita C. Silius apud Tiberium, Antonius primus apud Veſpaſianum, Syllas apud Agrippam regem, officia ſua deprædicando, fructu eorum omni ſe privarunt. De quorum prioribus Tacitus, Annal. 4. & 4. Hiſt. de poſtremo Ioſephus legatur.

III. Deſtrui jactationibus hujuſmodi fortunam ſuam credunt principes; quam ſibi debere ſe, non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

virtuti meritiſve ſubjectorum, videri volunt.

IV. Reprehendendi etiam actiones principum, & in alios coram principe invehendi libertas, ut arrogantiæ vicina, fugienda eſt. Eumenes, de Hephæſtione, qui hiſtrionibus, aliiſque id genus hominibus, diverſoria aſſignaret militibus debita, petulantiùs coram Alexandro conqueſtus, offenſam regis incurrit.

V. Cum principe etiam agere familiarius, aut curarum principalium ſe ſolum venditare arbitrum, ſuperbiam ſapit; licet ex vanitate atque avaritiâ etiam proficiſci hæc poſſint. Uti ex Zotiri apud Heliogabalum quondam gratioſiſſimi exemplo patet: ex Turini item, qui Zotiro vix pejor, ſed infelicior ab Alexandro Mammeę filio fumo ſuffocari juſſus eſt, exclamante lictore *Fumo puniatur, qui fumum vendidit*. Is jactare ſo-

re ſolitus erat, principem regi conſiliis ſuis: favoremque venditando, etiam ubi nihil prodeſſe poterat emptori, magnas opes collegerat.

VI. Sed inprimis digna memoratu Planciani arrogantia: quæ & à vanitate comitabatur, & in perfidiam tandem prorupit. Arrogantiæ tantæ fuit, ut opponere ſe Baſſiano, imperatoris filio, authori dignitatis ac fortunæ ſuæ, non dubitaret. Tam vanus porro, ut, per urbem incedens, non aditum ſolummodo, ſed omnem fere conſpectum ſui, aliis præcluſum vellet; præeuntibus ſemper, qui obvios viâ depellerent. Perfidus tandem in principem ſuum, atque conjurationis manifeſtus, capitis pœnam ſubivit.

VII. Regnante apud Gallos Philippo Bello, Enguerrandns *Marigny*, cum Carolo Valeſio adve ſa veluti fronte dimicare auſus, quàm miſere

miſere cum aliis perierit, ex hiſtoriis Gallicis notum eſt.

VIII. Ante omnia quoque in aulis cavendum eſt, ne ſerendis inter principes diſcordiis operam commodemus. Illi enim, reconciliati inter ſe, tales plærumque amicitiæ ſuæ mactant. Cujus rei cum multa exempla omnium gentium hiſtoriæ, tum memorabile inprimis Othonis Crondorferi eſt, quod Bavarica ſuppeditat. Is apud Radulfum Palatinum in flagranti gratiâ agebat: eidemque principi author inimicitiarum cum matre fuit. Rediit poſtea mater cum filio in grátiam: Crondorferus autem linguâ oculiſque multatus eſt.

CAPUT XXIII.

Benevolentia principis, eorumque qui grati[a] valent apud principem, quomodo conſervanda?

NOn verò ſolis principibus, ſe[d] & iis, qui apud principes gra[-] tiâ potiores ſunt nobis, non expedi[t] adverſarier.

II. Conſilium id Germanicu[s] moriens Agrippinæ dabat. De quo Tacitus. *Tum ad uxorem verſus* inquit, Annal. 2. *per memoriam ſui per communes liberos oravit, exueret promiſ ferociam, ſævienti fortunæ ſubmitteret animum; neu, regreſſa in urbem, æmulatione potentiæ, validiores irritaret.* Neglectum Agrippinæ præceptum hoc, & ipſam & liberos ejus perdidit. Diximus paullo ante quàm fuerit Eumenis minuta apud Alexandrum gratia, quum, de Hephæſtione querendo, irreverentius

in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

n principem ſe geſſiſſet, & ſuam in
ccuſatum retexiſſet invidiam.

III. Ideo, quum florere quem-
piam principis benevolentiâ videri-
mus, ſollicite noſtra authoritas, ſi
quæ eſt, velut ad trutinam cum il-
lius eſt appendenda, ut ſciamus no-
ſtrane, an illius, præponderet. Et in
iſto examine non tam ad ſpeciem
externam, quàm ad momenta cauſ-
ſarum interiorum, attendendum
eſt.

IV. Craterus, & Hephæſtion,
magnâ & æquali fere uterque gratiâ
valere apud Alexandrum aliquando
viſi ſunt: donec Alexander ipſe diſ-
crimen faceret; quum alterum, a-
micum regis; alterum, amicum A-
lexandri appellaret. Ex hac enim
voce judicium facere poterat Cra-
terus; quum principes voluntati
plærumque ſuæ, quàm dignitati, ad-
dictiores ſint, cariores ab illis quo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

que haberi eos, qui Alexandros, id eſt, ipſos, quàm qui fortunam regum colunt & adorant. Et, quanquam, orto poſtea inter ipſum & Hephæſtionem diſſidio, per quod tota aula in partes abſceſſerat, Alexander neutri ſe parti addictum oſtenderet; graviter utrumque objurgans; & pœnam minitans, ſi hanc ii ſerram in poſterum traherent: in iſtâ tamen agendi ratione, quâ Alexander uſus eſt, non tam æqualis ipſius erga utrumque affectio, quàm ſingularis quædam principibuſque imitanda prudentia, eluxit. Diſcordiam iſtam turbas magnas dare poſſe videbat: neque Crateri mirificam apud Macedonas authoritatem, nec ſuum Hephæſtioni favorem invidioſum, ignorabat. Ergò Hephæſtionem, minuendæ ejus invidiæ, in publico; Craterum, ne Macedones offenderentur, privatim increpat.

V. Inter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

V. Inter eos, qui in examine principalis benevolentiæ negligentiores, ac male ſubductâ ratione fuerunt, numerari meretur Antonius Primus: qui, contendere cum Mutiano auſus, didicit tandem, exitioſius eſſe, hunc, quàm Veſpaſianum ipſum, ſpreviſſe.

VI. Atque, ad hunc modum ipſius miniſtri injuriam, quàm domini, acrius vindicari, res eſt fere omnium aularum exemplis conteſtata. Cauſſam indagat Dio, poſtquàm, in Seiano idem contigiſſe, narraſſet.

VII. *Quemadmodum illi, quos,* inquit, *virtus, conſcientia meritorum, ad dignitatem evexit, inania honorum externaque cultus indicia, non multum morantur: ita contrà illi, qui per ambitum humo ſe attollere, ſordeſque domeſticas occulere, ſatagunt, ferunt iniquè, & contem-*

ptum illico interpretantur ſiquid vel minimi officii neglexeris. Ut adeo difficilius ſit, benevolentiam talium, quàm principis ipſius, conſervare. Hic enim, condonare injurias, glorioſum ſibi exiſtimat: illi, ne remittere videantur, quod ulciſci nequeant, potentiam ſuam in perſequendis inimicis ad oſtentationem uſque extendunt.

CAPUT XXIV.

Superbia, ſub principe, etiam in inferioris ſubſellii homines, exemplis notata. Perfidia in principem, prodens ſecreta illius, ex monſtris compluribus conflata.

NEque verò, in magnates tantum, ſed ſæpe & in inferioris ſubſellii homines, inſolentius ſe geſſiſſe, exitio fuit. Alvarum de Luna, rege Arragonio extra conjugium ortum, Joannes, rex Arragonum, adeo adamaverat, ut præcipua rerum, ipſamque dignitatem regiam,

egiam, nequicquam adverſantibus proceribus, illi crederet. Sed, quum s, ad ſuperbiam ſecundâ fortunâ prolapſus, hominem nobilem, qui regis nomine illum officii admonuerat, ex alto præcipitem egiſſet, regio juſſu pœnâ capitis adfectus eſt

II. Eſt & hæc in aulis non infrequens talis naufragii cauſſa, quum aliquis populo aut primoribus vel ſe vel principem exoſum reddiderit. Talem enim aut princeps ipſe, ut ſe invidiâ exolvat, abjiciet, aut alii everſum ibunt.

III. Commodo imperante, Cleander prætorias cohortes aliquando in populum Romanum armaverat. Ea res tantum turbarum Romæ dedit, ut imperator ipſe, niſi Cleandrum immolaſſet iræ populi, ſecurus non eſſet.

IV. Idem Commodus amore Anteri cujuſdam omnium odia incur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

rerat. Quibus ut dominum ſuum liberarent miniſtri Commodo optime cupientes, Anterum illum aliquando ex aula redeuntem, interemerunt.

V. Eutropius, Arcadio imperatori inter paucos longo tempore dilectus, quum author crederetur ſeditionis à Tribigildo motæ, deditus à principe inimicis fuit in pacis pretium.

VI. Inter mala aulicos ſubvertentia duo ſunt præterea ut graviſſima ſic frequentia admodum, Secretorum principis proditio, & Conſpiratio cum inimicis. Scelera plerumque quidem ex perfidiâ, ſed ſæpè etiam ex levitate atque imprudentia ortum ducentia.

VII. Quod ad ſecreta principum; optime ſibi conſulere illos exiſtimo, qui conſilia principum non rimantur, ſaltem ſoli in horum

con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

onſcientiam adhiberi fugiunt. So-
is enim ſi ſcias, & fama forte, quæ
ngenioſa eſt ad conjectandum, ſi-
hile quid ſparſerit; non effugies ſu-
picionem, quin per te emanaſſe
ecretum ille judicet. Ac, licet prin-
eps alteri forte idem aperuerit, fie-
i poteſt tamen, ut id obliviſcatur,
ut alterius ſilentio plùs confidat: ſic-
que nihilominus in te cudetur faba.

VIII. Non ſine cauſſa Philippi-
des, Poëta comicus, Lyſimacho re-
gi inter primos charus; quum inter-
rogaretur, quarum rerum particeps
reddi à principe ſuo optaret; Nihil,
quod ab ipſo proficiſceretur, recu-
ſaturum reſpondit, dum ab arcano-
rum conſcientia liber eſſet. Sequa-
mur, quantum fieri poteſt, exem-
plum iſtius, & ſecreta, ut rem diffi-
cilis cuſtodiæ, ignorare, quàm ſci-
re, ducamus tutius.

IX. Hiero, Syracuſarum Tyran

nus, eos, qui arcana principum revelarent, dicebat injurios eſſe, in ſe & eos, quos ſecreti conſcios voluerint; ut qui iſtos pariter ſecum odio principis exponerent.

CAPUT XXV.

Conſpirationum cum inimicis principis, cauſſæ, genera, exempla.

CÆteroqui maxime anceps inter omnes illorum fortuna eſt, qui, ſeu avariciâ, ſeu ambitione, ſeu fulciendæ ſecuritatis ſtudio, impulſi, cum inimicis principis, ſeu externis, ſeu domeſticis, conſpirant.

II. Cardinalis Balæus, ſartore genitus, à Ludovico XI. ærario præfectus, inde ad epiſcopalem, & denique accurante Rege, faventeque inſuper Pontifice (ut illigaret ſibi, quem adverſum hactenus habuerat,) ad cardinaliciam dignitatem pervenerat. Poſtea verò cum inimicis conſpiraſſe compertus, turris

Lochen-

Lochenſis colonus duodecim annos fuit. Unde vix tandem illum Sixti IV. preces liberarunt.

III. Ob crimen ſimile ſimilem etiam pœnam, Franciſco I. regnante, Pratenſis cardinalis ſubiit: non liberandus forſan unquam carcere, niſi, ebibens ſubinde urinam ſuam ſtranguriæ ſimulatione medicos feſelliſſet. Veritus enim rex iram Papæ, ſi iſto malo abſumeretur in carcere cardinalis, dimiſit illum.

IV. Petrus de Vineis, Friderico II. imperatori, ab intimis conſiliis, conſpirationis cum Alexandro III. Papâ, hoſte imperatoris, ſuſpectus, oculos perdidit.

V. Stiliconi non tantùm conſilia occupandi imperii Orientalis, ſed & occulta cum Alarico, Gothorum rege, commercia, mortem arceſſiviſſe creduntur, Quod confirmat ignominioſa illa pax, quam cum

eodem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

eodem Alarico iniit, nequicquam repugnante ſenatu. Lampadius, qui & ipſe reclamaverat, non pacem, ſed pactionem ſervitutis, appellat, quâ tributum Barbaris imperator pendere cogatur.

CAPUT XXVI.

Ancipitium conſiliorum author ne ſit politicus. Belli ſuſcipiendi, vel rumpendi fœderis, conſilia quo pacto inſtituenda? Errorum, ob quos gratiâ principum exciderunt aulici, quanta varietas?

IN primis quoque politico noſtro, quem inſtituimus, cavendum eſt, ne ancipitium conſiliorum ſit author. Horum enim adverſus exitus, culpæ ſuaſoris; proſper, fortunæ principis, imputari ſolet; non ſolùm à vulgo, qui omnia ex eventu judicat; ſed à principe ipſo, lætante, ſi habeat, in quem invidiam infelicis conſilii derivet.

II. Superſtite, mortuoque Stilicone,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

icone, unum publicarum quiritationum argumentum erat, pax ab ipſo cum Gothis inita. Olympius, qui ruinam Stiliconis procuraverat, ad famam per contraria nitens, rupit pacis fœdus, Alarico fruſtra jus & ęquum objectante. Bello aliquamdiu adverſis avibus geſto, idem, omnium malorum author judicio vulgi habitus, tandemque ab eunuchis, validis apud imperatorem gratia, accuſatus, curia relicta, in Dalmatiam profugit.

III. Quum de bello ſuſcipiendo, vel rumpendo fœdere, agitur, miniſtri partes ſunt, argumenta in utramque partem afferre ſolùm, relicto eligendi quod libuerit, principi arbitrio. Si tamen ſententiam dicere urgeatur, tutius fuerit, ad pacem inclinare, niſi neceſſitas ipſa, aut aperta utilitàs, aliud ſuadeat.

IV. Prudenter id ſecutus eſt

Jovius, Olympii, de quo diximu ſucceſſor. Is enim, quamvis ad be lum pronior, ut magis eſſet princi neceſſarius, pacis tamen amorem more politicis nonnullis uſitato præferebat. Congreſſus Reminen urbe colloquii cauſa cum Alarico conditiones, quas Alaricus propo neret, Honorio mittit: ſeorſim ali literis ei ſuadens, ut regimen exer cituum Alarico offerret; quo a quior ad cætera fieret. Imperator è re ſuâ eſſe negans, externo, & hac tenus hoſti, robur imperii com mittere, in tributa potius conſenſu rum ſe reſpondet.

V. Has literas quum Iovius A larico prælegiſſet, hic ſe ſuoſque a Honorio contemni indignatus, ab rumpit inceptam pactionis telam Iovius redit ad Honorium. Qui & ipſe, inſolentiâ hoſtis offenſus, ju rat, nolle ſe pacem cum Alarico

eodem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

odemque ſacramento ſuos omnes bſtringit. Ita Iovius eâdem aſtutiâ ruptarum induciarum invidiam ſe removit; & Alaricum teſtificaone voluntatis, quâ tribunum Cæris exercituum fieri voluiſſet, ſibi evinxit; Honorium verò bello mplicuit. Quod authoritatem Ioii, potentiamque, mirum in moum ſtabilivit.

VI. Errorum, ob quos gratiâ rincipum exciderunt aulici, in hitoriis tanta varietas eſt, ut nemo ulâ diligentiâ omnes ita colligere oſſit, quin, quum plurimos dixeit, plures tamen omiſiſſe videatur. Quapropter, principalioribus tanùm delibatis, reliquos induſtriæ ac prudentiæ cujuſque relinquemus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT XXVII.

Quibus dolis aulicus à malevolis prematur. Primus ut aulâ vel exeat ipſe ſub quodam prætextu, vel amoveatur ſpecioſe. De iis qui eâdem arte ex provinciis revocantur.

QUomodo ſuâ culpâ aulicus excidat gratiâ principis, vidimus. Jam oſtendamus modos, quibus eundem inimici, invidi, æmulive premere poſſunt. Sunt autem hi triplices ferme. Vel enim amoliri illum ab aulâ, quæſito prætextu non inhonorifico, conabuntur: vel domino ſuſpectum inviſumque reddent: vel denique vi apertâ principem ad talem removendum ſubigent.

II. Amolitionis, quem modum diximus eſſe primum, ut viæ variæ, ita fines diverſi ſunt. Quidam enim ſpecie honoris, aut occaſione cum propinquis vivendi, inducuntur, ut non ingratiis ab aulâ diſcedant

Qu

Quâ viâ, Manuele Comneno impe-rante, callide uſus eſt Styppiota, ad Hagiotheodoritam, luminibus ſuis obſtantem, amovendum. Orto enim diſſidio inter Michaëlem pædagogum & Ioſephum Balſamonem, Styppiota imperatori perſuadet, Hagiotheodoritam, Balſamonis affinem, ſi Peloponneſo rector daretur, compoſiturum litem. Hagiotheodorita, ſtudio juvandi affinem lætus, accipit munus; nihil penſi habens, Styppiotam ſolum interim, æmulo remoto, munia imperii tractaturum. Id quod factum.

III. Quidam, rixis inimicorum in aulâ agitati, ut quieti ſuæ conſulant, provinciam qualemcunque prætexendo diſceſſui arripiunt. Quemadmodum Agrippa, qui, Vellejo teſte, ſub ſpecie miniſteriorum principalium profectus in Aſiam, ob tacitas, ut fama loquebatur, cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Marcello offenſiones, præſenti tem
pori ſe ſubduxit.

IV. Tiberius, ſuperſtite Caj
Cæſare, ipſi infeſto, Rhodum ſe
ceſſit, ſtudium literarum ſimulans
& per matrem (Suetonii verba ſunt
conſecutus eſt, ut, ad velandam
ignominiam, quaſi legatus ab Au
guſto iret.

V. Si prætextus abſit, quo is
quem remotum cupias, diſceſſum
ſponte quærat, ac pro beneficio re
putet; perſuadebitur princeps, u
muneri illum alicui præficiat, e
nomine, quod à nemine digniu
adminiſtrari poſſit.

VI. Ad eumdem modum ſi quem
apud Provinciales autoritate vigen
tem, eâdem exuere æmuli quærunt
eum in aulam ex Provincia pertra
here ut neceſſarium principi, atqu
immiſcere laborant turbæ Aulico
rum ſplendorem ejus inumbraturæ

VII. Ho

VII. Hoc artificio apud Polybium Apelles uſus, quando Tauriomem adminiſtratione Peloponneſi exutum ibat.

VIII. Ita Darius, de conſilio Megabyzi, Hyeſteum ex Ionibus revocat, non quod præſentia illius opus eſſet, ſed ut potentiam ejus infringeret.

IX. Si aulici hi, amolitione alterius ſibi ampliorem parare locum contenti eſſent, nec ultrà irent, aliarum longe pejorum comparatio hanc artem tolerabilem redderet. Verum heic plærique non ſubſiſtunt.

X. Conſtantio imperante, Sylvanus, pedeſtris militiæ rector, ut Ammianus Marcellinus author eſt, Arbetione procurante, in Galliam mittitur, ad corrigenda mala, quæ Gallis à Barbaris inferebantur; Illeco profectus, quum gratus Gallis, at-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

que inde opibus potens eſſet, ſtruen-
te mox Arbetione invidiam apud
imperatorem, tandem exitium ſub-
iit.

XI. Eadem propè fortuna fu-
Urſicini, ſub eodem imperatore e-
queſtri militiæ præfecti. Conjura-
verat in ejus perniciem cum aliis
nonnullis aulicorum Euſebius qui-
dam, eunuchus. His machinatori-
bus ille, ut longius aula abeſſet, in
Perſiæ fines mittitur. Ubi decen-
nium moratus, ſucceſſorem accipi-
Sabinianum, nec ingenio, nec ex-
perientia, parem muneri. Mox, or-
to rumore, parari à Perſis bellum
idem ſubſiſtere ibi jubetur, poteſta-
te jam alteri tradita: ſtudio rem ita
digerente Euſebio, ut ſecundam in
Perſas fortunam Sabinianus ſibi
vendicaret, adverſa Urſicino im-
putaretur. Quod & eventus pòſt ap-
probavit. Dejectus enim ob culpam
alienam

lienam Urſicinus, in privato, quod
eliquum vitæ habuit, tranſegit.

XII. Conſtantii illius tempora
liud etiamnum exemplum ſuppe-
litant. Ruffinus enim, patruus Gal-
i, prætoriis cohortibus præfectus;
d ſedandam militum ſeditionem
miſſus non alia mente fuit, quàm,
it inter infeſtas inſanientium ma-
nus periret. Eodemque fine Clytus
ab Alexandro in Sogdianos ire ſe
uſſum querebatur.

CAPUT XXVIII.

*Secundus; Ad ſuſpectos inviſoſque facien-
dum alios principi, calumniæ adhibentur,
laudeſque. De calumniis. Exempla.*

Hæc de amolitione, primo mo-
dorum, quibus inimici, invidi
æmulique ad ali..s gratia principis
exuendos utuntur. Secundus eſt, quo
ſuſpectos inviſoſque principi red-
dunt: calumniæ vel laudes.

II. In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

II. In calumniis ad duo attendendum. Primum; An idoneæ & ſufficientes ſint ad mutandam principis voluntatem? Secundum; An ſimiles vero? De primo judicium faciendum eſt, tum ex ſtatu rerum præſenti, tum ex genio & inclinatione principis, ipſaque natura negotiorum.

III. Nulla calumnia plures magnos viros ſubvertit quàm, quæ vel machinationum in principem & ejus imperium, vel contemptûs ac dedignationis parendi, vel maledicentiæ & irriſionis, alios inſimulat.

IV. Vero ſimiles redduntur calumniæ dictis factiſque inſolentibus tum ipſorum, qui rei aguntur, tum ſervorum, amicorum, cognatorumque: literis item ſubdititiis; judicio denique principis, Calumniatori nimis credulo, aut contra iniquiore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

uiore in accuſatum, ſi hunc jam
nte ſuſpectum habuerit.

V. Illa, quæ in crimen rapiuntur
calumnia, vel ſponte egit aut di-
it is qui traducitur: vel inductus
nimicorum aut invidentium dolis;
uibus inveniendis ingenium advo-
at malitia, occaſionibus & curio-
è imminens & affabrè ſciens uti.

VI. Sunt, qui, alium ad aliquid
aciendum adhortati, ubi paruerit,
d ipſum telum faciant accuſationis,
æva principi molitum, affingen-
es.

VII. Baſilio, Conſtantinopolitano
mperatori, magus quidam mona-
hus, Santabarinus nomine, præ-
er cæteros diligebatur; inviſus i-
em ſupra modum filio imperato-
is Leoni. Hunc ille evertere ten-
ens ſimulatis obſequiis eò uſque aſ-
ectatur, donec meliorem affectum
blanditus, credulitati juvenis im-
pone-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

poneret. Fide etenim ſic ſibi pręſtru-
ctâ, monere adgreditur Leonem
pugionem ad ſeſe defendendum ſu
veſte occultum gereret, ſiquand
venatum procederet cum patre. Ill
obtemperante, magus patrem mo
adoritur, filium cogitati parricid
occulte inſimulans. Indicium defer
pugionem, quem ille, occaſioner
ſpeculans, circumferat. Quid mul
ta? Eo res deducta, ut filius in car
cerem compingeretur, ac, quamvi
procerum intenſiſſimis protectu
precibus, ægre tamen capitis ſup
plicium effugeret.

VIII. Valentiniano imperante
Aëtius Bonifacium, comitem, qu
imperatori percarus, Africæque re
ctor impoſitus erat, apud Placi
diam, matrem principis perfidiæ
&, quòd Africam ſibi ſubjicer
mente agitaret, accuſat: ſuadens ſi
mul, ut propere inde revocaretur

Eodem

dem tempore per litterasBoni-
cium monet, accuſatum ipſum in
lâ, eâque cauſſa revocari: caveret
men redire, ſi ſaluti ſuæ vellet
nſultum. Bonifacius, his fidem
bens, adeò Auguſtæ, ipſum revo-
nti, non paruit, ut Gontarum,
alidulorum regem, & Genſeri-
m, hujus filium, in Hiſpaniâ tum
rum potientes, (vim oppoſiturus
rantibus reducere) arceſſeret: qui
ç occaſione Mauritaniam tunc oc-
parunt. Dolo poſtea retecto, quò
rtior res eſſet, viſum eſt illos du-
lo committere. In quo Aëtius ſu-
ratus, cedere aulâ juſſus eſt.

IX. Non diſſimilis huic eſt Sa-
onæ verſutia. Qui, Leoni, Baſi-
imperatoris filio, ob detectam
ſilii, Zoæ imperatricis cognati,
njurationem, adamatus, quum
ndronicum, adverſus Saracenos
ectum ducem perditum iret, eum

per amicum admoneri jubet, caveret ſibi ab Hymerio, qui illum oculis veniret privatum. Erat enim exoculatio ſupplicii genus in principes viros, quarum potentia nimium excreviſſet, adhiberi ſolitum. Andronicus, vera hæc eſſe credens quæ à Samona conficta erant, ſeceſſione facta ab Hymerio, caſtellum quoddam occupat. Factum id exaggerare, apud imperatorem non omiſit Samonas: eoq; autore miſſus eſt exercitus, qui Andronicum, deſperatione ad Saracenos actum, finibus imperii ejecit.

X. Fecimus paullo ante Arbetionis mentionem. Is quomodo dolo dolum ſuperaddiderit, res annotatione digna videtur. Quum infenſum Conſtantium Sylvano videret; metuſque eſſet, ne hic, Romam veniens, objecta crimina dilueret: literas imperatoris, Sylvanum ad ſe vocantis, Apodemio cuidam commit-

mitti curat. Qui, Gallias ingreſſus, ſuppreſſis literis, extrema ipſi imminere, narrat. Hinc, in ſeditionem ut incolumitatis ſuæ remedium motus Sylvanus, calumniam imprudens aſſeruit.

XI. Enimvero nimis diu de Seiano ſiluimus. Cui, mirè in omnibus verſuto, nec iſthæc, de quâ agimus, ars inuſitata fuit. Ut Agrippinam Tiberio redderet ſuſpectiorem, amicos ſubornat, qui ſpes ejus ultra licita inflarent. Proximi quoque illiciebantur ad tumidos Agrippinæ ſpiritus pravis ſermonibus ſtimulandos. Ipſo deinde machinatore ſobrina Agrippinę, Claudia Pulchra, poſtulatur: quò, injuriam hanc apud Tiberium queſta, atrox & animi ægritudini ma[illegible] temperans mulier tanto vehementius ſuſpicacem imperatoris animum perſtringeret.

XII. His non contentus Seianus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

mœrentem & improvidam altius percellit, immiſſis, qui per ſpeciem amiciciæ monerent, paratum ei venenum, vitandas ſoceri Tiberii epulas. Illa, male credula, quum, tradente Tiberio pomum, abſtinuiſſet manum, graviſſimè Cæſarem offendit.

XIII. Ab eodem, quum Agrippinæ liberiſque ejus jam additus eſſet explorator miles, ſubornabantur, qui monerent, ad Germaniæ exercitus perfugeret, vel celeberrimo foro effigiem divi Auguſti amplecteretur, populumque ac ſenatûs auxilium invocaret.

XIV. Sed eandem fœminam quo malæ ambitionis, ſtructarumque Tiberio inſidiarum ſuſpectam redderet, clientem ejus Titium Sabinum abominabili technâ circumvenit. Quam rem, uti geſta eſt, placet hîc verbis Cornelii Taciti ſubjicere: Junio Silano & Silio Nervâ

Coſſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Coſſ. fœdum anni principium inceſſit, tracto in carcerem illuſtri equite Romano Titio Sabino ob amicitiam Germanici. Neque enim omiſerat conjugem liberoſque ejus percolere, ſectator domi, comes in publico, poſt tot clientes unus: eòque apud bonos laudatus, & gravis iniquis. Hunc Latinius Latiaris, Porcius Cato, Petitius Rufus, M. Opſius præturâ functi adgrediuntur cupidine conſulatûs; ad quem nonniſi per Sejanum aditus, neque Sejani voluntas niſi ſcelere quærebatur. Compoſitum inter ipſos, ut Latiaris, qui modico uſu Sabinum contingebat, strueret dolum, cæteri teſtes adeſſent; deinde accuſationem inciperent. Igitur Latiaris jacere fortuitos primum ſermones. Mox laudare conſtantiam; quod non, ut cæteri, florentis domûs amicus, adflictam deſeruiſſet:, ſimul

mul honora de Germanico, Agrippinam miſerans, diſſerebat. Et poſtquam Sabinus, ut ſunt molles in calamitate mortalium animi, effudit lacrymas, junxit queſtûs; audentius jam onerat Sejanum, ſævitiam, ſuperbiam, ſpes ejus. Ne in Tiberium quidem convitio abſtinet. Jique ſermones, tanquam vetita miſcuiſſent, ſpeciem artæ amicitiæ facere. Ac jam ultrò Sabinus quærere Latiarem, ventitare domum, dolores ſuos quaſi ad fidiſſimum deferre. Conſultant quos memoravi, quonam modo ea plurium auditu acciperentur. Nam loco, in quem coibatur, ſervanda ſolitudinis facies; & ſi ponè fores adſiſterent, metus, viſus, ſonitus, aut forte ortæ ſuſpicionis erat. Tectum inter & laquearia tres ſenatores haut minus turpi latebrâ, quàm deteſtandâ fraude ſeſe abſtrudunt: foraminibus & rimis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

aurem admovent. Interea Latiaris repertum in publico Sabinum velut recens cognita narraturus, domum & in cubiculum trahit: præteritaque & inſtantia, quorum affatim copia, ac novos terrores cumulat. Eadem ille & diutius; quando mæſta, ubi ſemel prorupêre, difficilius reticentur. Properata inde accuſatio, miſſiſque ad Cæſarem literis ordinem fraudis, ſuumque ipſi dedecus narravêre. Non alias magis anxia & pavens civitas, etiam adverſum proximos. Congreſſûs, colloquia, notæ ignotæque aures vitari: etiam muta atque inanima, tectum & parietes circumſpectabantur. Sed Cæſar ſolennia incipientis anni Kal. Ianuarias, epiſtolâ precatus, vertit in Sabinum, corruptos quoſdam libertorum, & petitum ſe arguens, ultionemque haud obſcure poſcebat. Nec mora quin decerneretur, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

trahebatur damnatus, quantum obductâ veſte & adſtrictis faucibus niti poterat, clamitans, *Sic inchoari annum, has Sejano victimas cadere.* Quò intendiſſet oculos, quo verba acciderent, fuga, vaſtitas: deſeri itinera, fora: & quidam regrediebantur, oſtentabantque ſe rurſum, id ipſum paventes, quod timuiſſent. Quem enim diem vacuum pœnâ, ubi inter ſacra & vota, quo tempore verbis etiam profanis abſtineri mos eſſet, vincla & laqueus inducantur? non imprudentem Tiberium tantam invidiam adiiſſe: quæſitum meditatumque, ne quid impedire credatur, quò minus novi magiſtratus, quo modo delubra & altaria, ſic carcerem recludant. Secutæ inſuper literæ, grates agentis quod hominem infenſum Reipubl. puniviſſent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT XXIX.

Proditionum, falſarum literarum, teſtiumque, exempla.

NOn poſſum, quin aliud etiam ex eodem Cornelio exemplum addam. *Firmius Catus, ſenator, ex intimâ Libonis amicicia, juvenem improvidum, & facilem inanibus, ad Chaldæorum promiſſa, magorum ſacra, ſomniorum etiam interpretes, impulit, dum proavum Pompeïum, amitam Scriboniam, quæ quondam Auguſti conjux fuerat, conſobrinos cæſares, plenam imaginibus domum, oſtentat; hortaturque ad luxum & æs alienum, ſocius libidinum & neceſſitatum; quo pluribus indiciis illigaret. Vt ſatis teſtium eſſet, etiam, quêi ſervi ea noſcerent, reperit. Aditum ad principem poſtulat; demonſtrato crimine & reo per Flaccum Veſcularium, equitem Romanum, cui propior cum Tiberio uſus erat.* Ut

porrò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

porrò à Tiberio acceptus Libo, & accreſcentibus ſubinde aliis accuſationibus, ad mortem tandem voluntariam adactus ſit, fusè narrat hiſtoricus, ad quem ablegare lectorem malo, quàm compendii lineas egredi. Locus eſt in ſecundo Annalium.

II. Styppiota, cujus in amoliendo Hagiotheodoritâ dolum ante (cap. 27. n. 2.) retuli, effugere non potuit, quin ſimili fere quo Sabinus Romanus, modo circumveniretur. Structor fraudis Camaterus Logotheta fuit. Qui, Styppiotæ inimicus, coram imperatore eum inceſſebat, ut impoſtorem, & Siciliam prodere animo agitantem. Atque, ut veri ſpecies adeſſet calumniæ, imperatorem certâ cubiculi parte occulit; eoque audiente, cum Styppiota, quem de induſtriâ invitaverat, ſermonem de Siciliæ rebus ordi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

rditur. Ubi non pauca excidêre
typpiotæ, Cæſari adverſa aut in-
rata. Nondum contentus Cama-
erus, literas fictas ſchediis Styp-
iotæ immiſceri jubet: quibus juſſu
mperatoris excuſſis, damnatus
typpiota, oculiſque privatus eſt.

III. Iſta narratio anſam nobis
ræbet, accedendi ad alterum mo-
lum, quo calumnias diximus vero
imiles reddi. Qui in literarum ficta-
um ſuppoſitione conſiſtit. Fraus
quidem plerumque pateſcere tan-
lem ſolita; magnarum nihilominus
irium ad ſuſpiciones animo princi-
is imprimendas altiſſimas, alienan-
damque voluntatem; quo animad-
verſo, accuſati, pejora timentes,
vel ſponte ſe negotiis ſubduxêre,
vel, facinora poſt calumniam de-
num aggreſſi, hanc aſtruxerunt.
Quod paulo ante Sylvani exemplo
comprobatum, eſt cap. 28. num. 10.

IV. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

IV. Non debile etiam calumniarum firmamentum eſt falſorum teſtium perfidia. Quibus inprimis opus habent ii, qui crimina læſæ majeſtatis vel proditionis objiciunt: domeſtici autem heic quàm plurimùm valent.

V. Arcadio regnante, Eutropius, Timaſio, veteris militiæ & ſpectatæ authoritatis viro, inſidians, clientem ejus, vel potiùs intimæ admiſſionis familiarem, Bargum, blandiciis doniſque corrumpit, ut affectati imperii Timaſium accuſaret. Fidem accuſatori fœneravit Bargi cum Timaſio conjunctio tam arcta, ut minimè crimen adeò benè merito, niſi certiſſimum eſſet, crederetur intentatura.

VI. Additæ inſuper ad probationem ſceleris literæ adſimulatæ. Hoc pacto innocentiſſimus vir unâ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

cum filio in inſulam Oaſin projectus
eſt. Unde neuter rediit.

VII. C. Petronius apud Neronem ſcientiâ voluptatum Tigellino potior videbatur. Unde hic invidiâ ſuffuſus, mox æmulo amicitiam Scevini (qui in Neronem conſpiraſſe compertus erat) objectabat, corrupto ad indicium ſervo accuſati.

CAPUT XXX.

Calumniarum firmamenta, principis erga utramque partem affectus, fictaque amicicia ſub occultà inſectatione.

DIximus antè, ad firmandas calumnias multùm facere affectum principis erga calumniatorem. Hinc Sejanus Agrippinam, Germanici viduam, Liviæ Auguſtæ ſuſpectam reddere nitens, Julium Poſtumum ad id di●git: *per adulterium*, ait Tacitus, *Mutiliæ Priſcæ inter intimos Liviæ, quia Priſca in animo Auguſtæ valida erat.*

II. Compendioſius autem calumniarum procedunt fraudes, ſi is, in quem calumniæ jaciuntur, principi jam antè aliquatenus ſuſpectus eſt. Tum enim calumniator non ſolummodo premere alterum, ſed ſe quoque ipſum provehere poteſt.

III. A. Vitellii familiares Junium Blæſum non antè aggrediuntur, quàm ſeneſcere Vitellii erga illum viderent benevolentiam: votoque potiuntur eo faciliùs, quòd Vitellii frater Lucius operam calumniæ ſuam commodaret. Lib. 3. Hiſt.

IV. Gracchus, ex liberis Cæſaris, &, ut Tacitus Annal. 13. inquit, uſu & ſenectâ à Tiberio uſque domum principum edoctus, conſervandæ ſibi principalis gratiæ remedium optimum putat, Cornelium Syllam, quem pridem Nero ſuſpectabat, accuſaſſe. Eademq; arte adverſus eundem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

dem Syllam & Plautum Tigellinus poſtea utitur. De quo ita Tacitus, Annal. 14. *Validior indies Tigellinus, & malas artes, quibus ſolis pollebat, gratiores ratus, ſi principem ſocietate ſcelerum obſtringeret, metus ejus rimatur. Compertoque, Plautum & Syllam maxime timeri; Plautum in Aſiam, Syllam in Galliam Narbonenſem, nuper amotos; nobilitatem eorum, & propinquos, huic Orientis, illi Germaniæ exercitus commemorat.* Poſt pauca: *Syllam inopem; unde præcipuam audaciam: & ſimulatorem ſegniciæ, dum temeritati locum reperiret: Plautum, magnis opibus, ne fingere quidem cupidinem otii.*

V. Urſicinum ab Euſebio eunucho coram Conſtantio jam ante ob propinquitatem Galli ipſi infenſo, ſupra accuſatum diximus; non annotato tamen cauſſæ eventu. Qui talis fuit. Trepidante accuſatione, quòd

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

argumenta, quibus probaretur crimen, deficerent, eunuchus, alium comminiſcens dolum, ampliari reüm jubet. Manente ita re indeciſa, primò Urſicinum, quem liberare ab diſcrimine judicii videbatur, devincit ſibi: ſimul tamen eumdem ab aulâ, id quod præcipue ſpectaverat, amolitur, ſpeciem amicicię præferens, cæterum apud principem occulte inſectans eümdem.

CAPUT XXXI.

Calumniatorum ars; & calumniandi modi præcipui; accuſare alium de dicto. quod in ſe verum eſt, ſed fœdum, & ab accuſato non dictum; &, ſpecie referendi aliorum dicta, imperatoribus flagitia impune exprobrare.

CUm quis maledixiſſe Principi accuſatur, quò plus maledicta ex vero trahunt, hoc facilius fidem accuſatio inveniet.

II. Id quod in exemplo Granii

Marcelli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Marcelli ſatis apparet. *Quem*, ut Tacitus ait, Annal. lib. 1. *Cœpio Criſpinus inſimulabat, ſiniſtros de Tiberio ſermones habuiſſe, inevitabile crimen, quum ex moribus principis fœdiſſima quæque dilegeret accuſator, objectaretque reo: nam, quia vera erant, etiam dicta credebantur.*

III. Hoc exemplum ſecuti plærique calumniatorum, imperatoribus flagitia eorum, ſpecie referendi aliorum dicta, impune exprobrabant. Id quod pæne ſolum illos movere debebat, quo calumniantibus aurem parciùs præberent.

IV. Et Tiberius quidem, ut exprobrationum oſor, ſic amator calumniarum, ne illas præſens in ſenatu audiret, nec hæ omitterentur, Capreas ſeceſſit: vitandos credens, ut ait hiſtoricus, patrum cœtus, voceſque, quæ plærumque veræ & graves

graves coràm ingerebantur. Annal. lib. 4.

V. Ratione illâ, exprobrandi principibus ſcelera ſua, utuntur etiam illi, qui, traducentes per convicia matricidium Neronis, alios de eodem coram autore Cæſare accuſant, magis vituperandi ſceleris, quàm perdendi accuſati ſtudio.

VI. Hi ſunt uſitatiores modi, quibus calumniatores utuntur. Nam omnes quis enumeret? Monſtrum eſt calumnia, cui mille figuræ, mille nocendi artes.

CAPUT XXXII.

Laudum aulicarum technæ. Aulici larvati. Voluntas interna laudantium calumniantium ve inſpicienda. Modus tertius, *quibus ab aulicis opprimitur aulicus; vis nempe.*

A Calumniis ad laudes accedamus. Quarum itidem, uti diximus, ad opprimendos alios in aulà

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ſus eſt. Plurimi his odia, invidiam, æmulationemque, palliant, quò fallant facilius.

II. Ita Fabius Valens Mantium Valentem ſecretis criminationibus infamat, ignarum, &, quo incautiùs deciperetur, palàm laudatum. Tacit. 1. Hiſt.

III. Ita Arbetio Urſicinum immenſæ benignitatis illecebris impugnabat; eumque virum fortem propalàm ſæpe appellabat, ad innectendum lethalibus inſidiis virum ſimplicem perquam callidus, & eâ tempeſtate nimium potens. Ammian. Marcellin. lib. XV.

IV. Alfonſus, Arragoniæ rex, quodam alium præter ſolitum coram ſeſe laudante, ad amicum converſus, *Iſte*, inquit, *exitium haud dubie ei, quem laudat, meditatur*. Nec fefellit regem ſententia. Sexto enim menſe poſt laudator, quem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

tam ambitioſe extulerat, in jus vocavit evertiſſetque, niſi rex interceſſiſſet.

V. Mucianus Antonium Primum, quem propalàm opprimere nequibat, multis in ſenatu laudibus cumulatum ſecretis promiſſis onerat; citeriorem Hiſpaniam oſtentans diſceſſu Cluvii Rufi vacuam. Simul amicis ejus tribunatus præfecturaſque largitur. Dein, poſtquam inanem animum ſpe & cupidine impleverat, vires abolet, demiſſa in hyberna legione ſeptima; cujus flagrantiſſimus in Antonium amor. Tac. l. 4. hiſt.

VI. Neque verò aulici modò, ſed principes etiam ipſi, dum alios diminutos cupiunt, hanc viam inſiſtunt. Tiberius Libonem (quem ſecretò ſuſpectum inviſumque habebat) præturâ ornat, convictibus adhibet: non vultu alienatus, non ver-

bis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

bis commotior. (adeo iram condiderat.) Tac. lib. 2. Annal. Eodem artificio Seianum evertit idem. Domitianus nunquam metuendus magis erat, quàm, quum vultu clementiam præferret. Andronici laudationes, initia injuriæ; liberalitatem, indicium publicationis bonorum; lenitatem, mortis prodromum Nicetas vocat.

VII. Alii laudatione alterius id quærunt; ut principem invidiâ accendant. Eâ ratione apud Domitianum Julius Agricola premebatur. Unde Tacitus, in Agricolâ, de eo: *Cauſſa periculi, non crimen ullum, aut querela læſi cujuſquam; ſed infenſus virtutibus princeps, & gloria viri, ac, peſſimum inimicorum genus, laudantes.*

VIII. Juliani imperatoris extat dictum: *Nullos eſſe capitaliores hoſtes quàm larvatos aulicos.* Qua-

les

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

les Polybius, & poſt eum Mamertinus, deſcribit. Quorum hic in panegyrico; *Callido*, inquit, *artificio accuſatoriam dicacitatem laudum titulis peragebant in omnibus conventiculis, quaſi per benevolentiam.*

XI. Sed quibuſdam iſtas etiam laudationes tum uſurpatas cernimus, quum commendando unum, alterum, ceu diſſimilem, coarguere, notareque cuperent. Malignitatem ejuſmodi Herodoto Plutarchus objicit, quum ab eo Athenienſes, Perſarum arma fortiter retundentes, laudatos dicit, non extollendi ſtudio Athenienſes, ſed cæteros vituperandi.

X. Regibus, Senecâ teſte, miniſtros defunctos mortuos laudare mos eſt, ut vivis pudorem ſuffundant. Ita Auguſtus fida obſequia Mecœnatis & Agrippæ efferebat, quum,

filia-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

liarum libidinibus propalatis, familiares ſuos reprehendere vellet, et negotiorum famæque principis parum curioſos.

XI. Idem Auguſtus laudando excuſandoque Tiberium ſuggillat. De quo Tacitus, Annal. lib. 1. *Auguſtus, paucis ante annis quum Tiberio tribuniciam poteſtatem à patribus rurſum poſtularet, quamquam honorâ oratione, quædam de habitu, cultuque, & inſtitutis ejus jecerat, quæ velut excuſando exprobraret.*

XII. Iſta ergo monere nos debent, ut interiores tam laudantium nos quàm calumniantium voluntates introſpicere conemur.

XIII. Ultimum inter modos, quibus ab inimicis opprimuntur aulici, Vim eſſe diximus. Cui tunc præcipue locus eſt, quando, dignitate vel moribus alicujus offenſus

populus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

populus vel milites ſeditionem pa-
rant.

XIV. Noti ſunt Pariſienſium tumultus, quibus, capto ab Anglis Joanne rege, efferbuit populus; nota fortuna illorum, qui, filio Joannis patris locum tenente, præcipua munia gerebant.

XV. Paucis abhinc annis Janizariorum ſeditiones imperatoribus Turcicis præcipuæ authoritatis miniſtros eripuêre, Ex hiſtoriis antiquioribus tempora imperatoris Arcadii aliquot exempla ſuppeditant. Principi illi continuus & inter primos carus Ruffinus erat. Cui Stilico offenſus, & exitium meditans, mittit cum copiis Gainam, quaſi auxiliaturum imperatori, re verâ vitam Ruffino erepturum. Quod & factum. Progreſſo enim ad exercitum Ruffino, milites Gainæ, dato ſigno coorti, Ruffinum circumdant

& diſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

diſcerpunt. Suffecto in locum
uffini Eutropio, quum perinde
rimores aulæ offendiſſet, eodem
ainâ machinatore Tribigildus ſe-
itionem movet. Qui Aſiam per-
olitans, ſpolianſque, alio pretio
acem inire negat, quàm, ut Eutro-
ius tolleretur. Quam in legem
andem, Gainâ aurigante, impera-
or conſenſit. Nec hoc ſatis. Idem
ainas, aperte poſtea Tribigildo
unctus, ut reconciliari ſe Arcadio
ateretur, Aurelianum Salurnium,
& Ioannem Chryſoſtomum, in re-
us gerendis tunc præcipuos vi-
os, arbitrio dedi ſuo poſtulat. De-
ditos pelli in exilium juſſit; illis a-
ciem gladii ſui explorandam dediſ-
ſe, contentus.

CAPUT XXXIII.

Nonnunquam crudelis principis ingenium invidens bene merentibus, inter cauſſ est, cur aulicus gratiâ excidat princip Hæc invidentia quei tractanda?

SÆpenumero Aulicis quantum vis aliis ſe præſidiis ſuffulſe rint, ruinam tamen inevitabilem reddit ipſum principis ingenium Leve ſcilicet, vanum, diffidens invidum, avarum, crudele aut ti midum. Hi morbi, ceu natura in ſiti, prudentiſſimorum etiam ho minum circumſpectionem omnem plærumque eludunt. Seneca, apud Neronem plurimum libertati, quam ſervitio propior, tamen prudens & aulicarum artium non incalli dus, ad extremum malitiæ ingeni Principis velut victus ceſſit. Facun diâ primùm, opibuſque, invidiam incurrit: mox, accedentibus calum niis

s, gratia principis, & vita tan-
m, exutus fuit.

II. Fuit nonnullis diffidentia
incipum, & invidia adeo formi-
bilis, ut vel cum damno eorum
nminui, quam cum invidia rem
enè agere maluerint.

III. P. Ventidius, M. Antonii
videntiam veritus, cujus auſpiciis
ellum gerebat, Parthos tribus præ-
is ad Mediam uſque repuliſſe con-
ntus, victoriam perſequi noluit.

IV. Idem à Belliſario, imperan-
e Juſtiniano, factum Agathias di-
it, quum perinde metueret, ne ma-
nitudo victoriæ, applauſuſque po-
uli, odia procerum, & mox princi-
is, excitarent.

V. Hi quidem tales non recte
rincipis utilitati vel honori ſuo
onſulunt: ſed culpa tamen non
am in ipſis quàm in dominante eſt.
Et iſtanc ob rem Mecœnas ſuadet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Auguſto, ne ſiniſtra eventuum miniſtris imputet, nec proſpera invideat. *Nam*, inquit, *multi eorum, qui rem publicam tractant, invideri à principe metuentes, negligentiùs egêre, gloriæ periculum quàm ſecuritatis, malentes.*

VI. Magis interim illorum ratio probatur mihi, qui, invidiæ effugiendæ cauſſa, quidquid magnorum facinorum ediderint, principis, quantumvis abſentis, gloriæ adſignant.

VII. Agrippa, gener Auguſti, magna adgredi, peracta principi tribuere ſuadet; factitare id ipſe ſemper ſolitus. Ita Joab, Rabbatham obſidens, quum poſſet, expugnare noluit, priùs quàm David ipſe adventaſſet. Craterus quoque, quum bellum cum Artacenâ componendum eſſet, Alexandri præſentiam præſtolatur. Julius Agricola, ut memorat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

morat Tacitus, *nunquam in ſuam famam geſtis exultavit, ad authorem & ducem, ut miniſter, fortunam referens.*

VIII. Invidentia, æmulatioque iſta, (nam cætera diverſæ, effectu heic ſimiles ſunt,) licet morbi, principibus, etiam generoſiſſimis, (qualis Philippus & Alexander) familiares, alios tamen præ aliis efficaciùs afflant.

IX. Theodoſius II. eo vocabulo imperator, marium curam, quæ Conſtantinopolim alluerent, muro jungendorum, Cyro delegaverat. Quod ille opus quum ſexaginta diebus effectum dediſſet, celeritas hæc adeo grata fuit populo, ut clamaretur undique, ſtructam à Conſtantino urbem, à Cyro renovatam. Id imperatori auditum tantam invidiam excitavit, ut Cyrus illam expiare indutâ cucullâ neceſſe haberet.

X. Cui cum talibus ingeniis negotium eſt, is per ignes cineri doloſo ſuppoſitos ire ſe exiſtimet: ac proinde magnâ diligentiâ inclinationes eorum explorabit, ut vel adverſum illas tueri ſe poſſit, vel, ſi ſecus cadat res, conſcientiâ ſaltem non omiſſi officii fruatur.

CAPUT XXXIV.

De gratiâ obtinendâ & munere retinendo apud principis ſucceſſorem. Calumniatorum, heic loci obſtantium nobis, genera; eoſque reprimendi dexteritas. Amicus in aulâ verus, rara avis.

INter felices, ac fortunæ veluti pullos, habetur ille meritò, cujus authoritas apud principis, à quo initium habuit, ſucceſſorem eodem in faſtigio manſit. Rarum id in aulis: eo quod ſuſpectus plerunque dominantibus, qui proximus deſtinatur; adeoque cum huic qui negotia principis tractant, ſæpè adverſari cogan-

gantur, internecinis ſæpè hinc odiis ſemen ſuccreſcit.

II. Abſque hoc etiam, habet ſucceſſor principis plærumque ſuos longâ officiorum fide ſibi cognitos miniſtros. Quibus ut aditum faciat ad dignitates, clientes deceſſoris vel ſponte ſuâ, vel ſuaſu ſuccedere cupientium, dejiciet.

III. Sunt tamen nonnulli, quos vel ratio negotiorum, quibus exequendis aptiores ſunt aliis vel officium qualecunque, eo uſque inſinuat ſucceſſori principi, ut decedente principe priore nihil præter ipſum amittant.

IV. Macro, ut ſibi Caligulæ pararet gratiam, uxorem Enniam immittit, quæ amore juvenem illiceret, pactoque matrimonio vinciret. Idem Tiberium morientem opprimi multæ veſtis injectu jubet. Tac. ib. 6. Arbetionem Julianus Impe-

 rator,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

rator, quanquam ſuperbiâ turbidoque ingenio inviſum, neceſſarium tamen credens, retinuit. Eumdemque poſt Valentinianus accivit, ut Procopio opponeret.

V. Oſtendimus hactenus, quæ vitanda ſint aulico, qui gratiâ principis frui volet. Caput conſiliorum, quæ dari aulico heic poſſunt, omnium eſt, modeſtia erga principem; officii ſe ſemper ſui modulo, non fortunæ metiens. Nihil ut jactabundus aut irreverenter agat: invidiam quoque, quantum fieri poteſt, fugiat; adeo formidatam multis, etiam grandibus viris, ut nonnulli ſimulatâ inertiâ, alii literarium amplexi otium ſe à reipublicæ negotiis alienos oſtenderint: quorum alterum de Domitiano, alterum de Galbâ, hiſtorici narrant.

VI. Inprimis quoque laudationes illas malevolorum, de quibus jam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

jam diximus, calumniaſque incuriâ ne tramittat.

VII. Qui calumniantur nos, vel dicent, deeſſe nobis quidpiam eorum, quæ ad bene principi ſerviendum requirantur, vel, aliquid perperam, animoque offendendi, dixiſſe, vel denique, facto læſiſſe alium, contendent.

VIII. Defectus, qui nobis objicitur, vel excuſandus, vel emendandus, vel deniq; aliis virtutibus penſandus eſt. Adhæc, tam ſermones, quàm actiones omnes, ita moderandæ ſunt, ne ſiniſtris interpretationibus obnoxiæ fiant. Eòque aliorum animus, priùs quàm retegamus noſtrum, ſemper ſcrutandus. Quodſi per incuriam aliquid exciderit, quod offendere poſſit, animum offendendi loquentibus nobis nullum fuiſſe, officio aliquo, vel

inter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

interpretatione per alios ſermones injectâ, oſtendemus.

IX. Si, delatos nos per calumniam, cognoverimus, conſultiſſimum fuerit, quàm minimùm recedere ab eo, apud quem delati fuerimus. Nam, præterquam quòd affectus erga abſentes tempore ſeneſcit, calumnia quoque, niſi veris maturè repellatur, faciliùs locum invenit: injectâque primum dubitatione, mox morâ, & affirmationibus delatoris, nemine contradicente, roborata, radices agit in animo principis; quem eò ſæpe impellit, ut oderit accuſatum, priùs quam in crimen inquiſiverit.

X. Qui ergo rectè ſibi conſultum volet, amicum unum pluresve comparabit ſibi, qui, abſentem ipſum adverſus calumniæ inſultus tueantur: viros imprimis honoratos, & quorum defenſioni non minùs quàm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

quàm aliorum calumniis aures pateant principis. Fateor, talium amicorum in aulis ſterilem admodum proventum eſſe: ubi, premere ſodalem, aut permittere ut prematur, pæne omnibus uſitatum. Sed contingit tamen interdum, ut ſit, qui, vel acceptis beneficiis à nobis, vel nos obligandi cupiditate, vel denique odio erga accuſatorem, ad id officium impellatur.

CAPUT XXXV.

Oſtentatio gratiæ principalis quantopere fugienda aulico. Comitatus, & modeſtia aulica. Clientium ratio, & amicorum.

OStentationem gratiæ principalis aulicus non tantùm ideo fugiet, ut ſociorum, ſed ut etiam principis invidiam evitet.

II. Quum nuper proceres Hiſpani, regnante Philippo. II. cardinalem Spinoſam ſubrutum irent, vide quo cum cuniculo aggreſſi ſint.

Omnes

Omnes ei ſubmittunt ſuos faſces, omnes in illo, cardinem fortunæ ſuæ volvi fingunt: principis quoque miniſtri domeſtici ſe promptos ad illius nutum offerunt. Ubi hoc intellectum Regi, remotus ab aulâ eſt; & intra biennium corruit, quantumcunque erat, quod ſibi potentiæ faſtigium extruxerat.

III. Diſcat ergo aulicus, parvo ſatellitio contentus agere, & ſplendore vitæ infra dignitatis, qua honoratus eſt à principe, modum ſubſiſtat: hunc verò nunquam ſupergrediatur. Intempeſtivum eſt accidere comitatum vergente demum fortunâ. Nihil profuit Senecæ, perditâ Neronis gratiâ, in privatum larem, & altitudinem ſtudiorum ſeſe condidiſſe, ac valetudinis obtentu aditum præcluſiſſe ſalutatoribus. Nec Agricolam juvit, noctu, parvoque comitatu, urbem ſubiiſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

IV. Maturè ſe componere ad modeſtiam oportet.

V. Quanquam autem magnâ ſectatorum comitumve turbâ circumſtrepi te nolimus; non negliges tamen, quàm plurimos facere clientes, non qui pompæ inſerviant tuæ, ſed qui caſum, ſiquid ſequiùs contingat tibi, reparent, vel ſolentur.

VI. Tametſi enim ſiniſtra fortuna paucos hujuſmodi amicos reperit, reperit tamen plærumque aliquos, qui, ſi non amicitiæ, certe commodi ſui cauſſa, quod ex reſtauratione fortunæ tuæ expectant, ſublevare te ſatagent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

CAPUT XXXVI.

Adverſæ fortunæ ſolatia. Beneficia principis caute diſpenſanda: gratia illius non nimium dividenda cum aliis. Quo pacto pro aliis interponendæ preces. Gratia non ambitioſe oſtentanda. Principum liberrimum in agendo arbitrium. Mandata ipſius quei expedienda? Principi apparendi ratio. Offenſus à principe, apud nos quiritans, uti tractandus nobis? Famulicium aulicum. Sapientiæ aulicæ præcipuum officium, quodnam?

VErùm, ut magnum adverſæ fortunæ ſolatium eſt, proſperam antè cum multis communicaſſe, & favore principis ad ſublevandos alios uſum eſſe: ita admonendus eſt aulicus caute ut iſta quoque beneficia diſpenſet. Certum eſt enim, quidquid noſtro rogatu contulerit in alium princeps, magnam partem nobis imputaturum. Proinde gratia ejus, niſi prægrandis ſit erga nos, non nimiùm dividenda eſt in alios: raroque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

raroque admodum alii, qui principi non ſint quodammodo cogniti, apud eum commendandi. Horatii illud obſervandum:

Qualem commendes, etiam atque etiam adſpice: ne mox
Incutiant aliena tibi peccata pudorem.

II. Id autem, quod à principe exorare cupimus, poſtulatum juſtum ſit, & tempori accommodatum, conjunctum item cum dignitate & emolumento principis, & quod ab aliis compluribus obtentum noverimus. Si annuit princeps, oſtendemus, magni nos id beneficii loco habere: ſi renuit, danda maxime opera eſt, ne offenſos nos ille exiſtimet.

III. Obſervandum quoque heic, quod etiam antè monuimus, ne ambitioſe oſtentemus gratiam principis, aut illum noſtris obnoxium im-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

periis venditemus, quod factitatum quibuſdam male ſucceſſiſſe diximus. Principes, quidquid agunt, ſuo arbitrio, citra adminiculum vel authoritatem aliorum, pręcipue ſubditorum, id agere videri cupiunt.

IV. Mandata, ſiquæ ardua dederit princeps, dabimus operam ut ſcripto comprehenſa, &, quantum fieri poteſt, accuratiſſime concepta, habeamus. Difficultates autem, quas inter exequendum occurrere poſſe autumabimus, antè quàm provinciam capiamus, eidem explicare nequaquam omittemus. Si res non apta ſcribi, nobiſque ſecretò demandata ſit, iterum atque iterum coràm iteranda juſſa ſunt, ut & mentem jubentis penitius intelligamus, & authoritatem ille minùs defugere poſſit.

V. Ad quævis autem principis, etiam viliſſima mandata, promptos nos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

nos exhibere debemus. Sæpe res exigua magnæ fortunæ locum aperit. Et, principes plærumque mandata ſua, non gravitate rerum, ſed magnitudine fortunæ ſuæ, volunt æſtimari: adeoque non minùs dedignatione mandatorum exilium, quàm arduorum, offenduntur.

VI. Penes principem quum ſumus; aſſiduò vigilare oportet, ne ſubitis juſſis obruamur, deprehendamurve. Proinde ſemper, quantum licebit, mente antevertemus ea quæ tractanda incumbent, & ad ſingula, quæ agitantur, animum præparabimus noſtrum. Ipſique nec multa apud principem, nec niſi bene cognita, loquemur. Quum princeps loquitur, intenti, nec aliud cogitantes, ſed nec triſtes aut meditabundi, apparebimus: ne vel non approbare, vel levi auditu tranſmittere dicta ejus videamur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

VII. Siquis, à principe offenſus, queſtum apud nos fortunam ſuam veniat, dolere nos caſum ejus, teſtabimur, ſilentium patientiamque ſuadendo: ſimul tamen ad bene ſperandum erigemus, elevantes injuriam ipſi factam, principemque excuſantes. Sed circumſpecte cum talibus agendum. Sunt enim, qui læſos ſe ſimulant, ut ſignificationem aliquam ſiniſtræ in principem voluntatis è nobis eliciant, & ad opprimendos nos inveniant occaſionem. Alii re verâ quidem læſi ſunt, ſæpe tamen imprudentes, affectuque abducti, non tacent quæ cum illis fide ſecretâ communicabantur.

VIII. Si ea fortuna noſtra eſt, ut famuli alendi ſint, cuſtodire & hos oportet, ne in principem, vel eos qui apud hunc caritate præcipui ſunt, licentiùs loquantur. Famuli

culpa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ulpa enim ſæpenumero in herum edundat.

IX. Inter præcipua ſapientiæ auicæ officia illud eſt; Sagaciter odorari poſſe mutatum vel tepeſcentem in nos principis affectum. Ut ille amoris nodus diſſolvatur potiùs leniter, quam vi rumpatur. Ita enim deſinente causâ, quæ nobis obſtruxerat, patet nonnunquam reditus ad priorem gratiam. Inprimis ſi non meminiſſe injuriam, aut penitùs non intellexiſſe videamur.

CAPUT XXXVII.

Iudicium de principalis benevolentiæ ac amoris conſtantiâ & mutationibus. Felicitas inexplicabilis. Aſtrum aulicum.

UT aulicus de conſtantiâ principalis erga ſe benevolentiæ recte judicare poſſit, non ſatis eſt principis ingenium, ſuorumque tum amicorum, tum inimicorum authoritatem ac potentiam noſſe; cauſſam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

inprimis perpendere oportet quæ a
morem in ſeſe principis ſuccenderit
Hæc enim ſi ceſſet in nobis, vel i
alio reperiatur validior, haud dubi
affectus in nos principis vel refrige
ſcet penitus, vel ſaltem minuet.

II. Interdum difficile eſt, qua
cauſſa ſit, cur ameris, divinare: &
eſt hæc ſæpe felicitas, cujus ratio-
nem reddere non poſſumus. Ordina-
rie tamen amor ille principum oritur
vel ex ſimilitudine quadam ingenii,
vel ex gratiâ morum, vel ex præſtitis
officiis, vel aliâ virtute & aptitudine
voluntati eorum morigerandi.

III. Amor, quem externa illa
morum vel gratia vel ſimilitudo
producit, quanquam firmiſſimus vi-
detur, omnium tamen citiſſime exo-
leſcit: tum quoniam hominis inge-
nium, uti diximus, pro ætate, & ne-
gotiorum intervenientium varieta-
te, mutatur; tum etiam, quia rarum

eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

eſt, duos tam ſimilibus ingeniis inveniri, quin aliquà differant: ſępe etiam, quod diverſum habent, validíus eſt ad diſcordiam, quàm ad concordiam id, quo inter ſe congruunt.

IV. Aliquos tamen aſtrum neſcio quod inuſitato quodam modo ita principi attemperat, ut ab hujus moribus haud facile ullâ in re diſcedant. Atque hos non diffiteor, omnium uberrimam meſſem apud principes metere poſſe, præſertim, ſi ſcite ſervire tempori & ante tempeſtatem legere vela noverint.

CAPUT XXXVIII.

Principum amor in fœminas. Amaſiæ principum. Beneficia in principes collata, facile invíſa. Benemeritorum in aulà conditio. Principum erga illos nonnullorum affectus. Præmiorum conſtituendorum ratio in ſuſceptione negotiorum. Amor in eos qui principum miniſtrant voluptatibus.

HOc amoris genere principes aliquando proſequuntur fœminas;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

nas; idque tanto magis, quo illi pro-
niores ſunt in Veneris voluptates.

II. Eodem tamen & illæ facil-
excidunt, ſi minus culpa ſua, ſatieta-
te ſaltem amantis, vel potioris alicu-
jus amaſiæ objectu. Vnde quæ aſtu-
tiores ſunt, avertere principem ab
omni commercio conantur, eorum
præcipue qui principis mentem a-
liò flectere videntur apti. Aliæ per
ſimulata faſtidia amantes retinuêre.
Aliæ audaciores, quos firmiter ſibi
devinctos cernebant, in luxuriam
diſcinxêrunt.

III. Hac arte Poppæa in Nero-
nem uſa eſt. Cum enim hunc amore
accenſum videret, in ſuperbiam ver-
tens, ſi ultra unam alteramque no-
ctem attineretur, nuptam eſſe ſe di-
ctitabat, nec poſſe matrimonium
(verba ſunt Taciti) amittere, de-
vinctam Othoni, etiam per genus
vitæ, quod Nero haud æquaret.

Quem

Quem pellice ancillâ & aſſuetudine
ctes devinctum nil è contubernio
ervili niſi abjectum & ſordidum aje-
at traxiſſe. Eadem matrimonium
verba ejuſdem ſunt ex libro xiv.
nnal.) & diſſidium Octaviæ inco-
umi Aggrippinâ haud ſperans, cre-
ris criminationibus, aliquando per
acetias incuſare principem ſolebat,
pupillum vocare, qui juſſis alienis
bnoxius non modò imperii, ſed
bertatis etiam indigeret.

IV. Quoſdam Principum amicæ
epenumero facilius ad iſtum mo-
um quàm per blandicias aut volu-
tates ſibi illigant. Sed nulla tali, ut
iximus, amori conſtantia ineſt.

V. Conveniebat quidem, amo-
em, quem ſervitiis pepereris tibi,
tabiliorem eſſe, ut qui honeſtiſſimâ
auſſa natus, & illicere alios ad pa-
ia officio idoneus ſit.

VI. Sæpiuſcule tamen experien-
tia

tia docet prægrandia beneficia in aulis inviſa eſſe: & quibus vicem non poſſint principes, plærumque odium reponere.

VII. Nolunt hi debere cuiquam, minime ſubdito. Fugiunt benemeritorum de ipſis conſpectum, velut ingratitudinem exprobrantium. Quæ cauſſa eſt, cur iſtorum ſit in aulis conditio miſerrima. Quum enim officio aliquo principem devinxerint ſibi, pudore coërcentur, ne illico præmium exigant, metuentes, ne non dediſſe, ſed vendidiſſe beneficium videantur. Principes interim beneficiorum incurioſi, & ad compenſationes admodum ſegnes, diem ex die ducunt, donec memoria beneficii in animis conſciorum, quorumque tacita convitia antè metuebantur, exoleſcat.

VIII. Id intelligentes quidam ferrum, (quod ajunt,) dum candet cuden-

udendum eſſe, judicarunt. Nempe, quum deſtinari ſe negotio alicui cognoviſſent, antè quàm id ſuſciperent, de præmio ſibi proſpexerunt: gnari, validiorem ſemper apud principes ſpem recipiendi officii, quàm recepti præmium, eſſe: ſatius eſſe, obligari dominantibus, quàm eos obligare; quòd, quem obligatum habent, benevolum ſibi credunt; qui obligaverit, quia negantem præmia principem non amare creditur, odio in vicem compenſationis mulctatur. Erat hoc Ludovici XI. judicium; ut author eſt Cominæus.

IX. Amor principis in voluptatum ſuarum miniſtros, videtur ſtabilior eſſe debere: & eſt ſane; quàm diu principis inclinationes ſibi conſtant. Mutatis illis, miniſtri earum mutantur quoque. Nonnunquam etiam princeps, ſubeunte honeſti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

conſcientiâ, vitium ejuſque miniſtros rejicit & abominatur.

X. Sed, prouti inclinationes principum aliæ aliis ſunt durabiliores; ita quoque gratia, quod jam dictum, operam illis miniſtrantium, alia atque alia erit.

CAPUT XXXIX.

Voluptates principum. Amor venereus. Socii flagitiorum. Avaricia affectus. Exactionum publicarum prætextus. Moroſitas exactorum notata. Opum invidia. Principis avaricia conſummata qualis? Facilitas nimia, & inſolentia miniſtrorum, notatæ. Diteſcendi occaſio juſta non reſpuenda.

NOn heic agam de voluptatibus omnibus, in quas pronum eſt principum ingenium: quia nec omnes aptæ ut iis ſuperſtrui aulicæ fortunæ faſtigium poſſit. Triplex earum genus, principibus nimis familiare, referam: amores venereos, crudelitatem, & avariciam.

II. A-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

II. Amor venereus, uti cæteris affectibus vehementior fere, ita inconſtantior eſt. Qui etſi duret in principe, non diu tamen amat eandem. Et, licet non mutet ſubjectum, ſaltem (ut ſcholaſtico verbo heic utar) objectum mutat. Nihilominùs plurimi hoc velut fundamento ad provehendam fortunam ſuam ſunt uſi: non veriti uxores etiam ſuas proſtituere, dum gratiâ principis potirentur. Quemadmodum Othonem feciſſe legimus, Annal. 13. quanquam huic id non adeò venuſtè provenit. Removit enim illum ab aulâ Nero, ne rivalem haberet.

III. Alii, ut illigarent ſibi principem, ſocios ſe, ac teſtes, miniſtroſque præbuerunt flagitiorum atque libidinum ejus. Exemplo Tigellini, de quo Annal. 14. Hi nihil penſi habent, nullam principibus religionē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

eſſe, quò ſemet ab invidiâ publicâ liberent, eidem homines iſtiuſmodi immolare. Habentque idem expectare libidinum ſervi, quod ille crudelitatum Cæſaris Borgiæ miniſter Remirus d' Orco expertus eſt: quem Borgia tandem interimi juſſit, ut omnium, quæ crudeliter ipſe feciſſet, reum.

IV. Atque ex eodem Remiri exemplo diſcere quoque fatum eorum poſſumus, qui operam crudelitati principis commodant. Raró in illos principis affectus durat: cùm, quòd facinora ſua in illis veluti legit ſubinde; tum, quia ſibi quoque ab his metuit, quos tam faciles videt ad ſcelus.

V. Nero, quanquam ingenio crudelis, & flagitiorum vetus, poſt occiſam matrem odit Anicetum; quem velut exprobrantem ſibi matricidium adſpiceret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

VI. Minimùm omnium avaritiæ affectus mutabilis eſt. Non illam diverſitas objecti, ut amorem, mutat: non cum ætate minuitur, ſed augeſcit. Et, quanquam æque, atque crudelitas, exoſa populo, toleratur tamen diutiùs; eo quòd exactionibus neceſſitatem publicam, parſimoniæque honeſtatem, ac ſpeciem communis utilitatis prætexit. Huic ergo qui miniſtri inſerviunt, ſe diutiùs in amiciciâ principis tueri poſſe videntur, dummodo (quod rarum in hujus generis hominibus) non moroſi difficileſve ſint, nec opibus nimium ſtudeant.

VII. Moroſitas, quæ plærumque ſimul contumelioſa eſt, odia & ſibi & dominanti conciliat: quorum authorem tandem abiiciet princeps, ut invidiam à ſeſe amoliatur. Opes invidiæ obnoxiæ ſunt, non tantùm multitudinis, ſed & ipſius

principis quandoque. Qui, ſi vere avarus eſt, raro contentus erit ſpongiam plenam expreſſiſſe; quod Veſpaſianum facere ſolitum legimus; ſed ruſticos imitabitur, qui porcos tandem quos ſaginarint devorant.

VIII. Gallia certe noſtra plurimos tales, qui, aſperi ſupra modum, aut diteſcere nimis properi, quum inſolentiùs egiſſent, poſt ſummam fortunam perniciem tandem incurriſſe vidit.

IX. Philippo Bello regnante, Petrus Berchius, ſacri cubiculi & ærarii præfectus, ſtrangulatus eſt Pariſiis. Ludovico, Philippi filio, poſtea regnum adepto, Enguerrandus Marignius incidit in ſimilem fortunam. Sub Carolo. VII. Gyacenſis, Berchio dignitate par, in jus vocatus, poſteaque culeo inſutus, ſubmerſuſque eſt. Ejus ſucceſſor Camus Beaulius occiſus eſt Pictavii. I-

demque

emque fatum ſub Philippo I. Petrum Eſſartum manebat, niſi centies mille florenis vitam redemiſſet.

X. Poteram plures nominare: ſed memoriæ illorum parco. Interim adducta exempla ſatis docent, hujuſmodi miniſtrorum facilitatem nimiam detrimentum utilitati principis, eorum inſolentiam verò illis ipſis odium exitiumque attrahere; fugiendas item opes nimias, quæ invidiam concitare queant, utut fas ſit juſtam occaſionem diteſcendi non reſpuere.

CAPUT XL.

Aptitudo aulici ad expedienda negotia, amoris principalis ultima cauſſa. In eâ quæ ſapientiæ gloriæque ratio habenda. Aulicæ potentiæ infirmitas. Conſilium, pro iis qui in alto agunt, præcipuum. Felicitas, quidnam? Vita ſedata, ac votorum, compendium.

EX cauſſis, ob quas amantur à principe aulici, reſtat ultima; quam

quam Aptitudinem eſſe diximus ad negotia principis expedienda. Quam principi gratam quum animadvertimus, videndum eſt porro, an grata ſit ideo, quia ſit neceſſaria, an quia principem deſiderium ejuſdem aptitudinis inceſſat. Si grata, quia neceſſaria; durabit quidem amor quàmdiu neceſſitas durat; attamen coactus potius, quàm voluntarius amor erit.

II. Si princeps ad ejuſdem aptidinis gloriam adſpirat; non dubitandum eſt, quin, qui hac ipſum ſuperaverint, graves illi ſint futuri: inſito non principibus tantùm, ſed cunctis hominibus excellendi alios in arte, cui ſe addixerint, deſiderio. Certè à famulo ſuo nemo in talibus ſe æquo animo patitur ſuperari.

III. Aſinius Pollio adhortantibus, ut reponeret aliquid verſibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Auguſti in ipſum ſcriptis, nolle ſe e-
us, qui poſſit proſcribere, ſcriben-
do incurrere invidiam, reſpondit.

IV. Ortâ contentione aliquando inter Favorinum philoſophum & Adrianum imperatorem de voce aliquâ, quum ille herbam imperatori daret; idque mirarentur Amici, non erubeſco, inquit, vinci ſcientiâ ab illo, qui triginta legionibus imperat.

V. Notum eſt Sapientiæ præceptum: *Coram rege noli videri ſapiens.* Fieri aliter non poteſt, oportet hîc, ſi gratiæ principis litare cupimus, derelictui habere ſtudium gloriæ. Neque tantùm, quum de verbis agitur, ſed in re quâvis, palmam illi concedere debemus. Eoque non abs re fuerit, errorem non multum ablaturum vel deditâ operâ committere.

VI. Ex his, quæ hactenus diſſeruimus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

ruimus, patet, quàm parum firmitatis omne genus aulicæ potentiæ habeat. Conſiliorum ergo, quæ in alto agentibus dari poſſunt, præcipuum hoc eſt; ad deſcenſum uti ſe præparent. Licet autem generoſius judicatur, pugnare, cum in hanc arenam proceſſeris, quàm fugere: ſi tamen majore periculo quàm præmio ſit pugnandum, non inhoneſtum quoque fuerit, mature receptum diſpicere, Parthoſque imitari, qui fugiendo pugnant.

VII. Glorioſius eſt etiam, deſcendere lente, & velut per gradus, atq; etiã portâ retrogredi, quàm ejici per feneſtram. Sic, prætextu quæſito, minùs turpe eſt, honoribus ſponte valedicere, quàm expectare donec depellaris. Poteſt huc transferri Romani cujuſdam antiqui dictum: *Quid fatigatæ felicitati moleſtus es? Quid expectas donec caſtris ejiciaris?*

VIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

VIII. Felicitas eſt, ut inquit Seneca, in ipſa felicitate mori. Ego è contrario felicem aulicum exiſtimo, qui in medio felicitatis curſu receptui canit. Forſan, qui hoc fecerit, non omnium æqua judicia experietur videbiturque indignus fortunâ, cui nuntium tam citò remittat. At, qui prudens eſt, ſermones hujuſmodi nil moratus, potius ſaluti conſulet ſuæ. Meminerit, ex omni genere luſuum à fortunâ pendentium præſtare lucratum quàm damno affectum diſcedere; nec ſapientis eſſe, incertis certa commutare.

IX. Ad alta illa dignitatum plærumque adſcenditur per gradus: ex ſummo deſcenſuris præceps utplurimùm iter eſt. Quod ſi igitur fortunæ nimio fulgore occœcatis aberraverit veſtigium, ut ſolet in excelſo viventibus facilè contingere; non deſcendent jam, ſed ruent.

X. Ha-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

X. Habes, amice, quæ mihi deſiderio tuo ſatisfacere laboranti in mentem venerunt. An utilia tibi futura ſint, tu videris. Mihi quidem jam iſtorum uſus nullus eſt. Meę vitę ac votorum compendium hos accipe Senecæ verſus:

Stet, quicunque volet, potens
Aulæ culmine lubrico.
Me dulcis ſaturet quies.
Obſcuro poſitus loco
Leni perfruar otio.
Nullis nota Quiritibus
Ætas per tacitum fluat.
Sic, quum tranſierint mei
Nullo cum ſtrepitu dies,
Plebejus moriar ſenex.
Illi mors gravis incubat,
Qui, notus nimis omnibus,
Ignotus moritur ſibi.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

INDEX.

In quo prior numerus caput, poſterior, capitis aphoriſmum ſeu paragraphum, deſignat.

A.

ACcuſationes maledicæ, xxxj. 1
Adiaphoria, quæ à Solone ſublata erat, xvj. 9
Adolfus Naſſovius quo artificio ad imperium promotus? xviij. 17
Adulari quandonam oporteat, & quomodo? vij. 1, 2
Ægidius, & Clodio Comatus, xij. 5
Æmulationis remedia, xx. 1, 2, 3, 4
Aëtius, & Bonifacius comes ſub Valentiniano, xxviij. 8
Affectus. Principis.
Agamemnonis ingenium varium, xj. 7. *imperium ambientis, exemplum in conſiliis premendis,* xx. 7
Ageſilai laus in amicis ſibi conciliandis, xviij. 10
Agricola. Iulius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Agrippa, quo prætextu aulâ exceſſe-rit? xxvij. 3. *conſilium ejus ad evi-tandam principis invidiam,* xxxiij. 7
Agrippina, boni conſilii negligens, ſe ſuoſque perdit, xxiij 2. *quo pacto à Seiano circumventa?* xxviij. 11, 12, 13. *Liviæ Auguſtæ à Seiano ſu-ſpecta reddita,* xxx. 1
Alaricus, & cum eo pax ignominioſa, xxv. 5
Alfonſus, Arragoniæ rex, xxxij. 4
Alvarus de Lunâ, ſub Ioanne, rege Arragonum, xxiiij. 1
Amaſiæ Principis.
Ambitio, quantum malum? xxj. 11 *ſub principe, notata,* xxiiij. 6 *Oſtentatio.*
Ambitus nimis manifeſti pericula xx. 5, 7.
Amicitia quærenda, priùs quàm opus illâ, xvj. 2
Amicitia cum diverſis partibus, xvj. 6. 10.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Amicitia falſa, xxx. 5
Amicitiæ aulicæ, factioſæ, xvj. 5
Amicus in aulâ verus, avis rara, xxxiiij. 10. xxxv. 6
Amicos nemo habet abſque inimicis, xiij. 7
Amolitio ab aulâ per malevolos, xxvij. 2, 5. & *à provincia,* xxvij. 6
Amor Principis.
Andronicus, & Samonas, xxviij. 9
Andronici Comneni natura & mores, xxxij. 9
Anicetus, viiij. 7, 8. xxxviiij. 5
Anterus, ſub Commodo, xxiiij. 4
Antipater, & Philippus Macedo, x. 5
Antonius primus, apud Veſpaſianum, xxij. 2. xxiij. 5
Apelles quâ arte Taurionem adminiſtratione Peloponneſi exutum iverit? xxvij. 7
Aptitudo ad princip. negotia, xxxx. 1
Arbetio, xxxiiij, 4. *Sylvanus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Archelaüs, rex Cappadociæ, & Tiberius, xiv. 4
Ariſtides, quomodo ex juſto injuſtus factus? v. 7
Ariſtotelis conſilium ad Calliſthenem comitari Alexandrum parantem, vj. 9
Arrogantia in principem, notata, xxij. 4, 6
Arrogantia, pediſſequa principum individua, xj. 8
Aſcanius Sfortia, cardinalis, xviij. 15
Aſinius Pollio, xxxx. 3
Aſtrum aulicum, xxxvij. 4
Ateïus, Capito.
Atreus, tragœdia. viiij. 12.
Avaritia in principem, notata, xxij. 5. xxiiij. 6. *Opum. Principis.*
Auguſtus, cur Tiberium adſciverit? vj. 7
Aula an à viro probo capeſſenda? v. 2, 3, 9, 10. *& quare?* v. 11
Aula, grandis meretrix, v. 3

Aulæ

Aulæ procerum primum genus, xiiij. 1. *cum iis certamen*, xiiij. 6, 10, 11. *genus alterum*, xv. 1. *tertium* xv. 3. *quartum*, xv. 8
Aularum differentia, ratione principum, 5, 10
Auli Vitellii faſtus & crudelitas unde? xij. 2
Aulicæ potentiæ infirmitas, xxxx. 6
Aulicus, conſiliis principis ſe miſcere non debet, viij. 1, 4
Aulicum in ſubitis expeditum eſſe oportet, viiij. 1
Aulici prudentia, quo pacto inprimis principi innoteſcat? viij. 7
Aulici intra proceres, quinam? & quei cum illis agendum? xvj. 1
Aulici larvati, xxxij. 8
Aulicorum ars in adſciſcendis ſociis, x. 12
Aulicorum fortunam ſibi deberi principes volunt, xxij. 3
Aulicorum nonnullorum de principe bene

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

bene meritorum in aulâ conditio, xxxviij.7
Aurelianus Salurninus, & Ioannes Chryſoſtomus, xxxij.15

B.

BAleus cardinalis, ſub Ludovico XI. xxv. 2
Bardas, rerum ſummam adſpirans, xij.8
Bardas Durus, & Bardas Phoca. xvj.8
Bargus, Timaſii cliens, xxviiij.5
Belliſarius, ſub Iuſtiniano, xxxiij. 4
Belli ſuſcipiendi conſilia quomodo ineünda? xxvj.3
Beneficia, ab aulicis præſtita, inviſa ſunt, xxxviij.6
Benevolentiam miniſtrorum conſervare, difficilius, quàm principis, xxiij. 7
Blæſus. Iunius.
Bonifacius comes, & Aëtius, ſub Valentiniano, xxviij. 8

Bono-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Bonorum virorum dilectus commendatus, vj.4
Borgias. Cæſar.
Borilus & Germanus, mediaſtini Botoniatis imperatoris, xiij. 4
Boyla, ſub Conſtantino Monomacho, xxj. 12,24
Burrhus, v. 12. viij.9. viiij.6,7.

C.

CÆſar Borgias, xxxix. 3
C. Petronius, iij. 7. xxviiij.7
C. Silius, apud Tiberium, xxij.2
Caligula ſervus optimus, ſed dominus deterrimus, xj. 3
Calumnia, quale monſtrum? xxxj.6
Calumniæ, malevolorum inſtrumentum, ad excutiendum alios, xxviij. 2. *earum technæ,* xxviij. 4. *ut vero reddantur ſimiles?* xxviij. 4. xxix. 2,3,4,6. *ut firmentur?* xxx. 1,2,3. *Accuſationes. Conviciandi. Laudationes.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Calumniandi modi, xxxiiij. 7. *iis quomodo contraeündum*, xxxiiij. 8, 9
Calumniantibus aures non præbendæ, xxxj. 3
Calumniatorum ars, exprobrare ſcelera, ſpecie referendi aliorum dicta, xxxj. 3, 5
Camaterus Logotheta, Styppiotæ proditor, xxviiij. 2
Cambyſes, an Cyro major? vij. 3. *ſororis matrimonium expetit*, viij. 1
Camus Beaulius, xxxviiij. 9
Capito, vj. 2. vij. 5
Carolus Auſtriacus, viij. 2
Caſus, Ruïna.
Catus. Firmius.
Celare deſtinata noſtra, quando cumprimis utile? xx. 4, 6, 7
Cicho Simoneta, xiij. 14, 15
Claudius, & Pallas libertus, xiij. 2
Cleander, ſub Commodo, xxiiij. 3

Clientes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

lientes aulici, xxxv. 5
lodio Comatus, xij. 5
lytus, apud Alexandrum Magnum, xxij. 1. xxvij. 12
æpio Criſpinus, Granium Marcellum maledice inſimulat, xxxj. 2
ōmitatus aulicus. xxxv. 3
ommendandi alios prudentia, xxxvj. 1
ommodi affectus vitioſi. iiij. 7
onjuratio in principem, xxij. 6
onſcientiæ religio, & exiſtimationis cura, plus poteſt, quam metus pœnarum, aut virium imbecillitas vj. 4
onſiliarius. Aulicus.
onſilia premere. Gelare.
onſiliorum præcipuum, xxxx. 6
onſiliis lentis quando locus? viiij. 2, 3, 4, 5
onſiliis ancipitibus abſtinendum, xxvj. 1
onſpirationis cum inimicis principis,

pis, cauſſæ, & genera, xxv.1
Conſtantinus, metropolitanus, xix.8
Contemptus ex familiaritate quid pariat? x.6. *unde?* xj.8
Conviciandi artificium, xxxj.3,5
Convivia intempeſtiva, quantum malum ad invidiam ſibi procreandam & augendam? xix.4
Cornelius Sulla, proditus, xxx.4. *morum ejus varietas,* xj.4
Craterus, apud Alexandrum Magnum, xxij.1. xxiij.4. xxxiij.7
Crœſus & Cambyſes, vij.3
Cyrus, abs Theodoſio II. quare cucullâ punitus? xxxiij.9

D.

DEtrimenti. Principis. Dicta, & vera, xxxj.2
Dinocrates architectus, quo pacto ſe incenſum familiæ aulicæ Alexandri Magni intruſerit? iij.3
Dionyſius tyrannus, vj.6,8,5.3

Diſceſſus

Diſceſſus ex aulâ voluntarius, xxvij. 3
Diſcordiæ inter principes non ſerendæ, xxij. 8
Diſſimulationis injuriarum prætextus juſtus, imparitas virium noſtrarum, xviij. 2
Diteſcendi juſta occaſio non reſpuenda, xxxviiij. 10
Domitianus, xxxiiij. 5. quando maxime metuendus? xxxij. 6

E.

ENguerrandus Marignius, xxxix. 9. xxij. 7
Epaphroditus apud Arrianum, xiij. 6
Eumenes apud Alexandrum Magnum, xxij. 4. xxiij. 2
Eunuchorum regiorum poteſtas, xiij. 3. & nequitia, xxvij. 11. gratia apud imperatorem, xxvj. 2
Euſebius, eunuchus Conſtantii, xxvij. 11. xxx. 5. xxxij. 3
Eutrapelus Horatianus, xviij. 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Eutropius, ſub Arcadio, xxiiij. 5
xxviiij. 5. xxxij. 1
Exactionum publicarum prætextus
xxxviiij. 6
Excuſationes, nonnunquam exprobrationes, xxxij. 11
Exiſtimationis cura. Conſcientiæ.
Exitii cauſſæ, xxxviiij. 10
Exoculatio, quale ſupplicium olim.
xxviij. 9
Exprobrare principibus ſcelera ſua alios per convicia de iiſdem accuſando, xxxj. 3, 5
Exprobrationes, ſub ſpecie excuſationum, xxxij. 11
Exprobratio officiorum, quantum malum? xxij. 1, 2

F.

Fabius, & Manlius, Valentes
xxxij. 2
Facetiarum uſus, quando neceſſarius?
viiij. 11, 12. *Ludicrorum.*

Faci-

Facilitas nimia, notata, xxxix, 10
Familiaritas, quandonam contemptum pariat? x.6
Familiaritas cum principe nimia, notata, xxij.5
Famuli quomodo habendi? xxxvj.8
Faſtus, quantum malum ad invidiæ ſuccumbendum? xviiij.4
Favorinus philoſophus, Adriano imperatori diſputanti palmam tradit, xxxx.4
Federis rumpendi conſilia quomodo ineünda? xxvj.3
Felicitas, quid? xxxx.8
Felicitas fatigata, xxxx.7
Felicitas inexplicabilis, xxxvij.2
Ferrum cudendum, dum candet, xxxviij.8
Feſtinus, ad Maximini familiaris pravitatem, mutatus, v.4.5
Finis ante omnia in omnibus actionibus conſiderandus, j.1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Firmius Catus , Libonis proditor, xxviiij. 1
Fortunæ pulli, xxxiiij. 1
Fortunæ proſperæ rectus uſus, xxxvj. 1
Fortunæ adverſæ ſolatia, xxxvj. 1
Fortuna. Aulicorum.
Fugiendo pugnare, xxxx. 6
Functiones publicæ cur à probis viris ſuſcipiantur? v, 11

G.

GAïnas, qualis proditor ſub Arcadio? xxxij. 15
Galba, xxxiiij. 5
Gallorum nonnullorum avaricia, xxxviiij. 8
Gerlachi, electoris Moguntini artificium in Adolfo Naſſovio, cognato, ad imperium promovendo, xviij. 17
Germanici morientis conſilium ad Agrippinam, xxiij. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Germanus. Borilus.
Gloria noſtra, principis gloria poſtponenda, xxx. 5
Gothi, & cum eis pax ignominioſa, xxv. 5. xxvj. 2
Græcia. Sapientes.
Granius Marcellus, maledice inſimulatus, xxxj. 2
Graptus, C. Syllæ proditor, xxx. 4
Gratia vincit legem, xx. 9
Gratiæ faciendæ artificia, xviij. 10, 11, 12, 14, 17
Gyacenſis, culeo inſutus, xxxviiij. 9

H.

HAgiotheodorita, quo aſtu aulâ extruſus à Styppiotâ? xxxvij. 2
Haterius Agrippa, prætor contra legem, xx. 9
Heliogabali affectus vitioſi, iiij. 7
Helvidius, tragœdiographus, viiij, 12
Hephæſtion, apud Alexandrũ, xxiij. 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Herodotus à Plutarcho notatus, xxxij. 9
Hiero, Syracuſarum princeps, xxiiij. 9
Homines etiam viliſſimi, utiles putandi in aulis, xiij. 6
Hominum. Principum.
Honorum injuſtorum ſtudium. Ambitio.
Hoſtis apertus, & occultus: major nobis, vel non major, xviij. 3, 4
Humilitas. Modeſtia,
Hyeſteus, conſilio Megabyzi ex Ionibus revocatus à Dario, xxvij. 8.

I.

IActantia, quantum malum ad invidiam procreandam & augendam? xviiij. 4
Iactantiæ malum, xxij. 1, 3
Iactantia, notata, xxxiiij. 5
Ianizariorum ſeditiones, xxxij. 14
Imparitas virium noſtrarum; juſtus diſſimulationis injuriarum prætextus,

textus, xviij. 2
Imprudentia in principem, notata, xxiiij. 6
Infidelitas in principem, notata, xxiiij. 6
Ingeniorum depravatio, ex arrogantiâ, xj. 9. *ex adulatione,* xij. 1
Ingeniorum humilium doloſa reconciliatio, xviij. 3
Inimicos nemo habet abſque amicis, xiij. 7
Injuriam in miniſtrum, quàm in dominum, acrius vindicari, xxiij. 6
Injuriarum optimum remedium, xvij 2, 6, 7, 8
Injuriæ potentiorum quo pacto evitandæ? xviij. 1, 2
Inquietudo omnis, ſub principe, notata, xxiiij. 6
Inſolentia miniſtrorum, notata, xxxviiij. 10
Invidiæ ſuperandæ modi, xviiij. 1, 2 3, 4, 7, 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Invidia, fugienda, xxxiiij. 5
Invidia, tam principis, quam ſociorum, ut evitanda? xxxv. 1
Invidiæ cauſſæ, xxxviiij. 10
Inviſos faciendi, technæ, xxviij. 1
Ioab, Rabbatham obſidens, ſub Davide rege, xxxiij. 7
Ioannes, Anglorum rex, captus, xxxij, 14
Ioannes Chryſoſtomus, xxx. 15
Ioannes Pucius, iiij. 10. v. 6
Iovius, Olympii ſucceſſor, xxvj. 4, 5
Irreverentia, notata, xxxiiij. 5
Iſaacii Angeli affectus vitioſi, iiij. 9
Iuliani imperatoris dictum de larvatis aulicis, xxxij. 8
Iulius Agricola, xxxij. 7. xxxiij. 7. xxxv. 3
Iulius Poſtumus, xxx. 2
Iunius Blæſus, ſub A. Vitellio, xxx. 3
Iuſtinianus, & Belliſarius, xxxiij. 4

Labeo;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

L.

Labeo, vj. 2
Laudationes, & calumniæ aulicæ, cum curâ tramittendæ, xxxiiij. 6
Laudum aulicarum technæ, xxxij. 1, 7, 9, 11
Lenitatis laus, xvij. 5
Leo, Baſilii filius, & Santabarinus, monachus magus, xxviij. 7
Lepidus. Mandius.
Levitas in principem, notata, xxiiij. 6
Lex à gratiâ vincitur, xx. 9
Libertas in principem, notata, xxij. 4
Libo, à Firmio Cato proditus, xxviiij. 1
Libo, ſub Tiberio, xxxij. 6
Literarum falſarum abuſus ad calumnias veroſimiles faciendas, xxviij. 4. 10. xxviiij. 2, 3, 6
Lucius Piſo, iiij. 5
Lucius Vitellius, Auli frater, xxx. 3
Ludicrorum & ſeriorum rectus uſus, x. 6. facetiarum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Ludovicus XI. xxxviij. 8.

M.

MAcro, ſub Caligula, xxxiiij. 4
Magnatum pudendum malum, viij. 6
Magnificentiæ rectus uſus, xviiij. 5
Maledicta ex vero, xxxj. 1
Malorum in aulis ſeges, vj. 5
Mandata, Principis.
Man. Lepidus, vj. 1. *ejus exemplum laudatũ in honorũ oblatione*, xx. 8
Manlius & Fabius, Valẽtes, xxxij. 2
Manuelis Comneni vitioſi affectus, iij. 10. v. 6
Marcellus, Granius.
Marci Antonii invidentia, xxx. 3
Marii morum varietas, xj. 4
Maximinus, Feſtinum familiarem depravat, v. 4, 5
Mecœnas, ij. 4. vj. 4. *ejus ad Auguſtum conſilium*, xxxviij. 5
Mediaſtini. Eunuchi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Megabyzus. Hyeſteus.
Mellæ apud principē ſuum gratia, ij. 5
Meſſalla Valerius, vij. 4
Metiri ſeſe quiſquis ut debeat? xxxiiij. 5
Minæ. A minis inprimis aulico abſtinendum, xvij. 3
Miniſtrorum quando ſtudioſius quàm Principis captanda gratia? xv. 4
Modeſtia, optimum contra invidiam remedium, xviiij. 7, 8. *commendata,* xxxv. 3, 4
Modeſtia erga principem laudata, xxxiiij. 5
Moræ ratio, & tempus, viij. 8, 10
Moroſitas apud principem, notata, xxxviiij. 7
Mutianus, iiij. 8. viiij. 14. xxxij. 5
Mutilia Priſca, xxx. 1

N.

N*Arciſſus, libertus Claudii,* xiij. 2
Neronis affectus vitioſi, iiij. 7

O. Obligari

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

O.

OBligari dominantibus, ſatius, quam eos obligare, xxxviij. 8
Odium, principibus nonnullis in vicem compenſationis, xxxviij. 8
Odii ſemina, xxxiiij. 1. & cauſſæ, xxxviiij. 10
Odii cupido, vindictæ pediſſequa, xviij. 7
Offendere. Qui.
Offenſos à principe, quiritantes apud nos, quomodo tractare debeamus? xxxvj. 7
Officiorum deprædicatio, quantum malum? xxij. 1, 2
O homines homines, ad ſervitutem paratos! Tiberii dictum, vij. 1
Olympius, & Stilico, xxvj. 2, 4
Opes, invidiæ obnoxiæ, xxxviiij. 7
nimiæ, fugiendæ, xxxviiij. 10
Opum nimium ſtudium cuncta tandem peſſum dat, xxxviiij. 6
Oſten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Oſtentationem gratiæ principalis aulicus cur fugere debeat? xxxv. 1 xxxvj. 3
Otho Crondorferus, apud Radulfum Palatinum, xxij. 8
Otho, uxorem Poppæam Neroni proſtituens, xxxviiij. 2

P.

PAllas, Claudii libertus, xiij. 2
Paris & Oenone, tragœdia, viiij. 12
Pariſienſium tumultus ob Ioannem Anglum, xxxij. 14
Parthi, fugiendo pugnant, xxx. 6
Paryſatis, viiij. 10
Pax ignominioſa cum Alarico, xxv. 5. xxvj. 2
Pecuniarum ſtudium Avaricia.
Perennii, imperium agitantis, artes. xij. 7. *qui, à Commodo ſubverſus* xxj. 21.
Perfidia in principem, xxij. 6. *ejus mala,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

mala, xxiiij. 6
Periergia, ſub principe, notata xxiiij. 6
Petronius. Caïus.
Petrus Berchius. xxxviiij. 9
Petrus Eſſartus, xxxviiij. 9
Petrus de Vineïs, ſub Friderico II. xxv. 4
Philippides poëta comicus, xxiiij. 8
Philppus Macedo, & Antipater x. 5
Philoſophi Pythagorici, notati, xj. 11, 12
Philotas apud Alexandrum Magnum, xxij. 1
Piſonis inſolentia, xiiij. 10
Plancianus, ſub Baſſiano, xxij. 6
Plato, vendi juſſus, vj. 8
Plautus Rubellius.
Pœna metus Conſcientiæ.
Pollionis ingenii Conſtantia, xj. 7
Pomponius, iiij. 5
Poppæa, Othonis uxor, Neroni à marito

à marito proſtituta, xxxviij, 3. xxxviiij. 2

Præmii ratio in negotiorum impoſitione, xxxviij. 8

Pratenſis cardinalis, ſub Franciſco I. xxv. 3.

Principis affectus quomodo oppugnandus? ix. 14. *erga nos mutatus, uti tractandus?* xxxvj. 9. *amor & benevolentia ex quib. cauſſis?* xxxvij. 2. xl. 1. *ejus duratio*, xxxvij. 3. 4. *amor in fœminas*. xxxviij, 1, 2, 4. *amor venereus*. xxxix. 2, 6. *amor in eos, qui voluptatibus eorum miniſtrant* xxxviij. 9. *benevolentia quei cum noſtrâ authoritate ponderanda?* xxiij. 3. *benevolentiæ conſtantia, & mutatio*, xxxvij. 1. *conſiliis aulicus ſe miſcere non debet*. viij. 1, 4. *cupiditates, & libidines, quomodo averruncandæ?* ix. 9. *& moderandæ*, xi. 13. *detrimenti cauſſæ*. xxxix. 10. *domeſti-*

V ci, &

ci, & familiares, xiij. 1. *avarici[a]*
affectus xxxix. 6. xxxj. 1.x.7. *glori[a]*
omnia noſtra aſſignanda, xxxiij. [...]
Gloria gratia. Communis aulico-
rum finis, j. 4. *quæ ab inclination[e]*
dependet, xxxiij. 9. 10. *hac exci[-]*
dere. Ruinarum, favor, gratia, in
exoratione & collatione beneficio-
rum pro aliis, quomodo tractanda
& cum aliis dividenda? xxxvj. 1
2. *ſucceſſoris gratia quei obtinenda*
& conſervanda? xxxiv. 1. *man-*
data uti expedienda? xxxvj. 4, 5
temperatura, x. 1
Principi innoteſcendi variæ viæ, iij. 1.
uti apparendum? xxxvj. 6. *electio*
in conſiliis ineundis libera relin-
quenda, viij. 5
Principes ſuo arbitrio agere volunt
quidquid agunt; xxxvj. 3. *nemini*
debere volunt, ſubdito minime.
xxxviij. 7. *nõnulli illos, quibus vi-*
cem reponere non poſſunt, odio ulci-
ſcuntur,

ſcuntur, xxxviij. 6. *monendi à bo-*
nis contra adulatores, xij. 9.
rincipum actiones libidinoſe repre-
hendere, quantum malum: xxij. 4.
magnitudo, iv. 3. *voluptates & af-*
fectus vitioſi. iv. 4, 5. *inclinatio-*
nes, & affectus, x. 1. *hi quando e-*
rumpant? xiij. 5. *arcana non ri-*
manda, xxiv. 7. *conſultationes*,
viij. 3. *cholera*, x. 2, 3. *ſanguinalis*
natura, x. 4. *melancholia*, x 7.
phlegmatica, x. 10. *diffidentia, in-*
videntia, formidabiles, & fugien-
da, xxxiij. 2, 6, 8, 10. *nonnullorum*
in bene meritos animus & affectus
xxxviij. 7. *gratiâ excidentium er-*
rores, eorumque innumerabilis
varietas, xxvj. 6. *pediſſequa indi-*
vidua, arrogantia, xj. 8. *propenſio-*
nes, iv. 2. *temperies & ingenium*
uti varietur? xj. 1, 2, 5, xij. 1, 3.
voluptates, xxxix. 1. *vultus in*
privato, publicoque, alius, xiij. 1, 5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Principibus probandi ſeſe, ars. vj.
Principibus, & iis qui gratiâ valen apud principes, non adverſandum xxiij.
Principibus exprobrare ſcelera ſua, a lios de iiſdem accuſando, xxxj. 3,
Priſca. Mutilia.
Probandi ſeſe principibus, ars, vj.
Probitatis cuſtodia in aulâ difficilis v. 9. vj. 3, 8,
Prodendi ſecuriſſima ratio, obſequ libidini principis, xij. 4.
Prudentia cum authoritate & fortunâ creſcit, xiij. 6
Publius Ventidius, xxxiij. 3
Pugnare fugiendo, xl. 6.
Pulli fortunæ, xxxiv. 1
Pythagorici. Philoſophi.

Q.

Q*Vi offendit, non condonat,* xvij 1.

R.

Reconciliatio doloſa humilium ingeniorum, xviij. 3
Reconciliationis artes, xviij. 14, 16
Reminus d'Orco, miniſter Cæſaris Borgiæ, xxxix 3, 4
Rubellius Plautus, proditus à Tigellino, xxx. 4
Ruffinus, ſub Conſtantio, xxvij. 12 xxxij. 15.
Ruinarum genera, xxj. 2. *& cauſſæ*, xxj. 3. *quæ vel culpa noſtra*, xxj. 4. *vel aulicorum*. xxvij. 1. (*ubi amolitio ab aulis & provinciis ſpecioſa* xxvij. 2, 6. *vel ſuſpicio & invidia, per calũnias falſaſque laudes cõcitata*, xxviij. 1. xxxij. 1. *vel violenta*, xxxij. 13. *vel principis*, xxxiij. 1

S.

Sabinianus, ſucceſſor Vrſicini, xxvij. 11

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Salluſtius, ij. 4. vj. 4
Samonas, & Andronicus. xxviij. 9
Santabarinus, monachus magus, xxviij. 7
Sapientem eſſe coram rege, non expedit, xl. 5
Sapientes Græciæ ſeptem, notati, xj. 10
Sapientiæ aulicæ præcipuum officium, xxxvj. 9
Scaurus, tragœdiographus, ix. 12
Scevinus, C. *Petronii amicus,* xxix. 7
Sejanus, aulicorum prudentiſſimus, xxj. 6. *ſed aulicorum,* xxj. 7. 20. *Agrippinam Liviæ Auguſtæ ſuſpectam reddere nitens,* xxx. 1. *quo artificio everſus?* xxij. 6. *Sejani affectus vitioſi,* iv. 4. *artes, imperio imminentis,* xij. 6. *technæ in Agrippinam,* xxviij. 11, 12. *hiſtoria.* xxj. 7. 8, 9, 10. *janitores,* xiij. 7
Seneca, v. 12. ix: 7. xxxv. 3. *ipſe vir magnus, principis maliciæ ſuccumbit,* xxxiij. 1

Serio-

Seriorum & ludicrorum rectus uſus, x. 6. *Facetiarum,*
Silius. Cajus.
Socii quales aulicis adſciſcendi? x. 12
Socii flagitiorum principis, xxxix. 3, 4
Solon qualem adiaphoriam ſuſtulerit? xvj. 6
Spinoſa, cardinalis, xxxv. 2
Staſicrates. Dinocrates.
Stilico & pax cum Alarico, xxv. 5. xxvj. 2
Stilico, & Ruffinus, xxxij. 15
Styppiota, xxvij. 2. *circumventus.* xxix. 2
Subjectorum, Aulicorum.
Subitorum tractatio. ix. 2
Succeſſus ſiniſtri quantum noceant? xiv. 9
Sulla. Cornelius.
Sumptus nimii, quantum malum ad invidiam ſibi contrahendam? xix. 4
Superbia, ad exitium via, xxj. 27

Superbia in principem, notata, xxij. 5 xxiv. 1, 2
Supplantatio aulica, xviij. 11
Suſpectos faciendi, techna, xxviij. 1
Syennenſes, Tarſenſis præſes, xvj. 7
Syllas, apud Agrippam regem, xxij. 2
Sylvanus, ſub Conſtantio pedeſtris militiæ rector, Arbitione id procurante in Galliam miſſus, xxvij. 10. xxviij. 10. xxix. 3

T.

TAurio, quo pacto ab Apelle Peloponneſi provinciâ exutus? xxvij. 7
Tempori ſervire, xxxvij. 4
Teſtium falſorum perfidia, notata, xxix. 4, 5
Theodoſii II, invidentia erga Cyrum quemdam, xxxiij. 9
Tiberius, cur Caligulæ imperium tradiderit? vj. 7. *quo prætextu aulam deſeruerit?* xxvij. 4. *cur Capreas ſeceſſerit?*

ſeceſſerit? xxj. 8. xxxj. 4. amator calumniarum, ſed exprobrationum oſor, xxxj. 4. ornat eos quos peſſundare conatur, xxxij. 6.

Tiberii affectus vitioſi, iv. 5, 6. dictũ, vij. 1. mores & natura diverſis temporibus varia, xj. 3. mos in conſiliis explorandis, viij. 3. callidiſſimi ſimulatoris, artes paullatim dies in lucem produxit, iv. 1

Tigellinus, iv. 7. C. Petronii æmulus, xxix. 7. proditor, xxx. 4. xxxix. 3

Titius Sabinus, cliens Agrippinæ, xxviij. 14. xxix. 2

Tribigildus, & Gaïnas, ſub Arcadio, xxxij. 15

Tryphonis regis ingenium variũ, xj. 6

Turrinus, ſub Alexandro Mammeæ, xxij. 5

V.

Valerius. Meſſalla.

Vanitas in principem, nota-

ta, xxij. 5, 6. xxiv. 6
Vela legere ante tempeſtatē, xxxvij. 4
Ventidius. Publius.
Vera, & dicta, xxxj. 2
Verba byſſina, ix. 10
Veſpaſiani affectus vitioſi, iv. 8. *degener ingenium,* xij. 3. *avaricia,* xxxix. 7
Vindictæ cupido, notata, xvij. 5. xxiv. 6
Vindictæ pediſſequa, cupido odii, xviij. 7
Virium imbecillitas Conſcientiæ.
Virium noſtrarum imparitas, juſtus diſſimulationis injuriarum prætextus xviij. 2
Vitæ compoſitæ ac votorum compendium, xl. 10
Vitellii. Aulus. Lucius.
Vltionis ſtudium. Vindictæ cupido.
Voluntas inſpicienda, tam laudantium, quàm calumniantium, xxxij. 12

Vrſicinus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Vrſicinus, ſub Conſtantio, xxvij. 11. xxx. 5. xxxij. 3

Vulgus ex eventu judicat omnia, xiv. 9. xxvj. 1

Vxores pro gratiâ principis recipiendâ proſtitutæ: xxxix. 2

X.

XErxes, quo animo conſilium petat à ſuis proceribus? viij. 2

Ximenes cardinalis, viij. 2. xiv. 12, 13. xix. 6, 7

Z.

ZEnonis imperatoris ingenium varium, xj. 5

Zopirus, ſub Heliogabalo, xxij. 1

FINIS INDICIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 6